

Hon'ble Speaker of the Assam Legislative Assembly.

Hon'ble Chief Minister, Assam.

Members of the Council of Ministers.

Members of the Assam Legislative Assembly.

Hon'ble Members of the Assam Legislative Assembly,

On the occasion of the Budget Session of the Assam Legislative Assembly, I rise on the floor of this august House with deep respect to address you all. I extend my heartfelt greetings and best wishes to each one of you. In this transformative phase of Assam's journey, as the State moves forward with determination towards peace, progress and inclusive development, my Government now proceeds to present the Interim Budget for the financial year 2026–2027.

At this sacred moment, I offer my respectful obeisance at the holy feet of the great spiritual luminaries of our state, Mahapurush Srimanta Sankaradeva and Sri Sri Madhavadeva. The sacred message of equality, devotion and collective upliftment preached by these revered Gurus has always illuminated the progressive journey of our State.

यद्यदाचरतिश्रेष्ठस्तत्तदेवेतरोजनः *Whatever the leaders do, others follow.*

This teaching from the Bhagavad Gita frames the responsibility that rests on institutions and public leadership. It reminds us that integrity, alertness, and the seriousness with which we approach our duties quietly shape the expectations and behaviour of the wider public.

In a democracy, this translates into institutions that listen to people's aspirations, adapt to change, and keep development inclusive, sustainable, and anchored in long-term public interest.

Srimanta Sankaradeva believed in a form of humanism that rose above mere love for mankind and embraced all living beings with compassion and generosity. Through this philosophy, he sought to awaken the inner consciousness of humanity, and he proclaimed:

সমস্ত প্রাণীক দেখিবেক আত্মসম।

উপায় মধ্যত ইটো অতি মুখ্যতম।

(Regard all living beings as equal to your own self;

Among all paths, this is the foremost.)

Calling upon humanity to regard all living beings and plant life as manifestations of the Supreme Brahman, the revered Guru declared—

কুকুৰ শৃগাল গদৰ্ভৰো আত্মাৰাম
জানিয়া সৰাকো পৰি কৰিবা প্ৰণাম।

(The dog, the jackal and even the donkey are abodes of the Divine;
Knowing this, bow down in reverence to all.)

Sri Sri Madhavadeva was the beloved disciple of Srimanta Sankaradeva. Reverently recalling the sacred ideals of universal humanism, he offered obeisance to his all-virtuous Guru and declared:

হৰি ভক্তি দান   দিয়া জগতক
তাৰিলা সংসাৰ সিন্ধু।

হেনয় কৃপালু   শঙ্কৰ বিনাই
নাহি নাহি আৰ বন্ধু।।

(By bestowing devotion to Hari upon the world,
You ferried humanity across the ocean of worldly existence.
So compassionate is Sankara —
There is no other friend like him.)

Recalling the noble ideals of these two greatest spiritual luminaries of Assam, I now proceed with my address.

The spirit of Assam has always found expression through voices that reflect both continuity and change. The enduring humanism of Bharat Ratna Dr. Bhupen Hazarika continues to inspire generations to place compassion, harmony, and shared humanity at the centre of public life.

Guided by these values, my Government has, over the last five years, worked with a clear focus on strengthening foundations and enabling future readiness. Emphasis has been placed on building resilient institutions, expanding opportunities, encouraging innovation, deepening community participation, and promoting responsible stewardship of our natural resources. These efforts are aligned with the Honourable Prime Minister Shri Narendra Modiji's national vision of **Viksit Bharat @ 2047**, wherein Assam is positioned not only to grow, but to contribute meaningfully to India's larger development aspirations.

It is within this framework of shared responsibility and forward-looking governance that I now place before this august House an account of the Government's work and priorities.

1. From Stability to Strength: Assam's Economic Trajectory

- 1.1. Hon'ble Members, over the last five years, my Government has pursued a development strategy anchored in economic stability, improved governance capacity, and sustained public investment.
- 1.2. Assam's economic trajectory during this period reflects a steady expansion of productive activity across sectors. As per the Reserve Bank of India (RBI)'s latest assessment, Assam has emerged as India's fastest-growing state. At constant prices, the State's Gross State Domestic Product expanded by 45% between FY20 and FY25, the highest among all major states, significantly outperforming the national average growth of 29%. During this period, at current prices, the State's GSDP is estimated to cross ₹7 lakh crore in 2025–26, more than double over the last five years.
- 1.3. Fiscal discipline and efficiency have also shown marked improvement with budget utilisation reaching approximately 85%, with actual expenditure of about ₹1.43 lakh crore, in 2024–25. The State's own tax revenues have also increased by nearly 48%, rising from about ₹16,003 crore in 2021–22 to about ₹23,729 crore in 2024–25, while the number of registered GST taxpayers expanded from around 1.6 lakh to over 2.35 lakh. I am pleased to also inform you that Assam has remained within the limits prescribed under the FRBM framework, with the debt-to-GSDP ratio maintained at around 25%. This is one of the lowest among all the states reflecting prudent fiscal management in the State of Assam under the leadership of Honourable Chief Minister, Dr. Himanta Biswa Sarma.
- 1.4. Financial deepening across the State has also improved with credit–deposit ratio increasing from 51% in 2020 to 72% in 2025, indicating better flow of institutional credit to productive sectors, small enterprises, agriculture, and self-employment

activities. This reflects growing confidence in Assam's economic prospects and improved outreach of the formal banking system.

- 1.5.** These gains have translated into improved income levels, with the State's per capita income estimated at ₹1,59,185 (~10.7% increase) indicating rising economic participation and significant improvement in living standards.

- 1.6.** My Government has focused on improving the ease of doing business, strengthening revenue systems, and ensuring timely public spending that attracts private investment. The successful Advantage Assam 2.0 Summit reinforced our push to create a strong economic climate. Assam was also chosen to join the Indian delegation showcasing India as an investment destination at global platforms like the World Economic Forum — the first such recognition for Assam. These engagements underline the state's commitment to progress, openness, and economic confidence. Under the leadership of Dr. Himanta Biswa Sarma, Assam has strengthened its economic base and is ready to tap opportunities in manufacturing, services, logistics, and the digital economy.

2. Engines of Growth : 1) Employment & Entrepreneurship 2) Industry, Infrastructure and Investment led Growth

2.1. Employment generation has remained a central pillar of my Government's development approach. **Since 2021**, the State Government has fulfilled its commitment by providing **1.56 lakh government jobs**, translating a stated promise into measurable action.

2.1.1. Assam has recorded notable progress under the Aspirational Districts Programme of NITI Aayog, with Assam advancing from the Aspirant to the Front Runner category in the SDG India Index, reflecting the State's commitment to sustainable development.

2.1.2. To build a strong industrial ecosystem that drives jobs and entrepreneurship, my Government has adopted a focused strategy through the Industries and Commerce Department. It supports youth, strengthens MSMEs, draws major investments, and positions Assam as a competitive, future-ready industrial hub.

2.1.3. At the core of this effort lies the Chief Minister's Atmanirbhar Asom Abhijan (CMAAA), under which over 25,000 educated youths have already received initial financial support, in the phase 1.0. Building on this momentum, we have commenced phase 2.0 having secured an overwhelming response with over 1.06 lakh registrations, reflecting growing entrepreneurial aspiration across Assam.

2.2. Innovation, Incubation and Startups: Catalysts for New-Gen Assam

To nurture innovation-led growth and entrepreneurship, my Government has taken decisive institutional steps. The Assam Innovation and Startup Foundation has recently been set-up creating a dedicated implementation vehicle for the State's startup ecosystem.

2.2.1. The Assam Startup and Incubation Policy 2025–30 sets a clear framework for startup recognition, incubation, funding, and market access, supported by partnerships with IIT Guwahati, IIM Calcutta and i-Hub Gujarat, along with emerging collaboration with Pangyo Techno Valley, South Korea. Capital access is being strengthened through matching investments, VC engagement, a local angel network in Guwahati, and quicker support via the Assam Venture Capital Fund, positioning Assam as a growing innovation hub in the North East.

2.3. INDUSTRIAL DEVELOPMENT

My Government is simultaneously strengthening the industrial and investment landscape through anchor projects and spatial planning. The Ratan Tata Electronics City, encompassing a Tata OSAT facility, semiconductor logistics park, and integrated industrial township, marking Assam's entry into high-technology manufacturing. Initiatives such as the North East Economic Corridor, petrochemical-linked SEZs around NRL Golaghat, and large township projects including the Jagiroad Satellite Township, proposed with ADB support, are reshaping Assam's industrial geography. To support these ambitions, an industrial land bank spanning 8549.93 Acres has been created, with substantial land already transferred to AIDC for project development.

2.3.1. Investment promotion efforts have yielded strong results through Advantage Assam 2.0, which received investment proposals worth ₹5.18 lakh crore. Within 330 days of the Summit, 81 projects involving ₹1.43 lakh crore have already been grounded. Under the Industrial & Investment Policy of Assam, 2019, Cabinet approvals have been accorded to 56 proposals, translating into investments of over ₹ Rs 26,848 crore and creation of 45,020 jobs. Under the MSME sector, UDYAM registrations have increased from fewer than 10,000 in 2020 to over 2.85 lakh in 2024, with Assam now home to over 12.75 lakh MSMEs supporting more than 82 lakh livelihoods. Credit flow has expanded significantly, with nearly ₹90,000 crore disbursed over the last four years. Central programmes including PMEGP, PMFME, and PM Vishwakarma have further strengthened micro-

enterprises, SHGs, and traditional artisans through training, toolkits, and access to finance.

2.3.2. Strategic investments in public sector enterprises, such as the Namrup Ammonia-Urea project and Numaligarh Refinery expansion, are further reinforcing industrial capacity while generating large-scale employment.

2.3.3. Further complementing these initiatives, the Assam Jan Vishwas Bill, 2025 has amended 16 laws to decriminalise minor offences and simplify compliance, contributing to Assam's rise from Aspirer to Fast Mover in national Ease of Doing Business rankings.

2.4. Strengthening Physical Connectivity, Capacity, and Resilience

2.4.1. My Government, through the **Public Works Department**, has undertaken transformative initiatives across buildings, roads, and other critical infrastructures domains strengthening health, education, sports, culture, and public administration prospects, by creating durable assets supporting Assam's long-term development vision.

2.4.2. Recognising the role of sports and recreation in nurturing youth potential and social cohesion, my Government is **boosting critical sports infrastructure** across the State. The **Amingaon Open Stadium**, with an investment of approximately **₹380 crore**, and the **Khanikar Multi-Disciplinary Sports Complex in Dibrugarh**, valued at **₹238 crore**, are landmark projects that will significantly enhance Assam's sporting ecosystem. In addition, construction work on **11 district stadiums** is currently underway, ensuring wider regional access to modern sports facilities. On the **environment and biodiversity front**, the **Assam State Zoo and Botanical Garden in Guwahati** is undergoing comprehensive modernisation at a cost of around **₹360 crore**, with completion targeted for **November 2026**, reinforcing the Government's commitment to conservation, education, and eco-tourism.

- 2.4.3. To strengthen administrative efficiency and improve public service delivery, my Government is advancing the construction of **14 Integrated District Commissioner Offices** across the State. The sustainability of culturally significant infrastructure is also being ensured through focused support for projects such as the **beautification of Rang Ghar at Sivasagar**, the **Lachit Moidam Memorial at Jorhat**, and the construction of **Jagannath Community Halls in tea garden areas**, strengthening community life and cultural identity.
- 2.4.4. My Government has also prioritised **critical infrastructure in health and education**, recognising their central role in human development. Since 2021, **medical colleges at Dhubri, Nagaon, Tinsukia, Nalbari, Kokrajhar, and North Lakhimpur** have been completed, while new medical colleges are under development at **Sivasagar, Morigaon, Dhemaji, Tamulpur, Bongaigaon, Charaideo, Biswanath, Darrang, Golaghat, and Karimganj**.
- 2.4.5. Beyond healthcare, **6 engineering colleges, 29 model degree colleges**, and new **universities at Bajali, Narayanpur, Golaghat, Majuli, and Chabua** are strengthening higher education capacity. To reinforce school education, **over 200 schools** are being developed under various schemes, alongside **10 B.Ed colleges and 11 law colleges**, expanding access to quality education across regions.
- 2.4.6. To improve the human and trade connectivity, **21,561 kms** of roads have been constructed since 2021-22 including **~341 Kms of National Highways**. Assam is currently managing a network length of **1,826 kilometres of National Highways**, with **19 projects worth ₹5,683 crore** currently under various stages of consideration. Connectivity is being transformed through strategic projects such as the **Jorhat–Majuli Bridge**, bypasses at **Mangaldoi, Barpeta, and Gauripur**, and capacity expansion of key highway stretches to support growing traffic and economic activity. Across the four phases of **PMGSY**, nearly **19,000 habitations**

have been connected through a road network exceeding **32,000 kilometres**. The **Asom Mala programme**, across its phases, will cumulatively add nearly **3,000 kilometres of roads** and around **150 bridges**, including widening and upgradation works. Major bridge projects have progressed rapidly with the **Guwahati–North Guwahati bridge recently inaugurated by the Hon’ble Prime Minister** and the **Palashbari–Sualkuchi connectivity project** advancing at a rapid pace.

- 2.4.7. Further, under special initiatives of the Hon’ble Chief Minister, **Dr. Himanta Biswa Sarma**, **4,197 kilometres of roads have been completed**, with another **6,917 kilometres under progress**. To address urban congestion, **five flyovers in Guwahati, one in Dibrugarh**, and **six Road Over Bridges** have been completed since 2021, significantly easing traffic movement. Effectively, on average, **13km** of road has been constructed everyday in Assam.
- 2.4.8. The proposed **Guwahati Ring Road** is envisaged to decongest the urban core and improve regional connectivity. The **four-lane Kaziranga corridor under execution**, proposed **Brahmaputra underwater tunnel between Gohpur and Numaligarh** and **Emergency Landing Facility for aircrafts at National Highway (Moran)** are examples of a modern and progressive Assam.
- 2.4.9. Railway infrastructure has also witnessed substantial expansion. Over the last five years, **416 kilometres of new railway tracks** have been laid, strengthening connectivity across regions. Further, **50 railway stations** in the State are being redeveloped under the **Amrit Bharat Station Scheme**, improving passenger amenities and urban integration. A **new rail–cum–road Saraighat Bridge** is under construction at Guwahati, featuring **two railway tracks and a three-lane roadway**, which will serve as a critical multimodal link across the Brahmaputra. In addition, the **Kokrajhar–Gelephu new railway line**, spanning **69 kilometres**, has been recently sanctioned under the **India–Bhutan connectivity initiative**, a **wagon overhauling workshop at Basbari in Kokrajhar district** is also under construction.

2.4.10. Assam's aviation infrastructure has received a major boost with the inauguration of **Terminal-2 of Lokapriya Gopinath Bardoloi International Airport, Guwahati**, by Hon'ble Prime Minister Shri Narendra Modi. Designed to handle **13.1 million passengers annually**, the new terminal positions Guwahati as a **world-class gateway to the North East and Southeast Asia**, strengthening tourism, trade, and people-to-people connectivity. Complementing this, the proposed **Aerotropolis (Airport City)**, spread across **60 acres**, is being developed as a vibrant mixed-use hub integrating business, hospitality, retail, and urban services, emerging as a new growth centre for the city and the region.

2.5. Advancing Sustainable Transport and Mobility Ecosystem

2.5.1. The **operational health of the transport ecosystem** has strengthened, reflecting **steady growth in motor vehicle revenues**, reaching **₹1,839 crore in FY 2024-25** with improved compliance driven by technology-led service delivery. Citizens today can access **72 online services** across vehicle registration and driving licences, including **16 fully automated services requiring no office intervention**, while authorised vehicle dealers now function as **Registering Authorities**, significantly reducing transaction time.

2.5.2. Assam has emerged as a national leader in **technology-enabled governance** through innovations such as the **CM-TRANS system**, the country's first **randomised online allocation of DTO services**, eliminating discretion and middlemen. On the enforcement side, the deployment of **traffic interceptor vehicles, breath analysers, speed guns, and e-challan systems** has strengthened road safety oversight, complemented by the rollout of **Automated Testing Stations (ATS)** and accredited driver testing tracks across multiple districts.

- 2.5.3. Public transport has received renewed attention through the **Assam State Transport Corporation (ASTC)**, which has deployed **271 electric buses and 100 CNG buses**, including **directly operated electric services that are now revenue-generating**. Under the **PM eBus Sewa scheme**, an additional **100 electric buses** have been sanctioned for Guwahati, with phased induction beginning January 2026.
- 2.5.4. Inland water transportation has been strengthened through **89 government-notified ferry services**, near-universal coverage under the **Jibondinga scheme**, and systematic training of private boat operators. Work on **modular river terminals and community jetties** is progressing steadily, improving safety, passenger convenience, and last-mile river connectivity.
- 2.5.5. My Government has also advanced inland waterways as a strategic economic asset. **Jogighopa** is emerging as a key logistics and trade node under **India's Act East vision**. The **Multi-Modal Logistics Park**, sanctioned at a project cost of **₹693 crore**, along with the newly inaugurated **Inland Water Transport terminal on National Waterway-2**, is strengthening Assam's role in regional and cross-border connectivity. With its designation as a **Port of Call** under the **India-Bangladesh Protocol**, trade linkages with **Bhutan** will be further enhanced, thereby reinforcing Assam's position as a gateway for commerce and growth in the eastern region.

2.6. Ensuring Reliable Energy Ecosystem

- 2.6.1. On the infrastructure front, **AEGCL** has strengthened the State's transmission ecosystem, including the commissioning of the first **400 KV GIS substations at Rangia and Sonapur**, and augmentation of transformers in **over 20 substations**—enabling us to meet a **peak load of 2,841 MW in 2025**.

- 2.6.2. On the distribution side, the **APDCL** has ensured supply reliability that **exceeds national averages**, providing **23.61 hours of urban supply** and **22.4 hours of rural supply daily**. We have also strengthened financial and operational efficiency, with **AT&C losses reduced to 15.7%** and **collection efficiency maintained at 100% for three consecutive years**.
- 2.6.3. Through investments under the **RDSS program totalling over ₹9,000 crore**, we have installed **5,000 distribution transformers**, converted **14,000 km of insulated cables**, and rolled out **over 50 lakh prepaid meters**, achieving **72% of our target**. Our efforts under the **PM Surya Ghar Yojana** have propelled Assam to **8th rank nationally**, complemented by more than **65,000 rooftop solar installations**.
- 2.6.4. Our concerted efforts have also led us to securing **National Energy Conservation Award**, where **Assam has secured 1st rank for five consecutive years**, reflecting our Government's unwavering commitment to providing **reliable electricity for every citizen of Assam**.

2.7. Towards a Resilient Assam: Flood Control and Water Resources Management

My Government, through the **Water Resources Department**, has significantly strengthened flood and erosion management infrastructure.

- 2.7.1. During this period, **237.45 kilometres of new embankments** have been constructed, while **48.14 kilometres of existing embankments** have been raised and strengthened in addition to **river bank protection works** at vulnerable locations.
- 2.7.2. During the period **2016 to 2021**, Assam witnessed **154 embankment breaches**; this number has since been reduced to **60 breaches from 2021 till date**, with **only 3 breaches recorded in the last year**.

2.7.3. My Government has also enhanced flood preparedness and climate resilience with active projects funded by World Bank with an assistance of Rs 4000 crore and by ADB for an outlay of Rs 2200 crore. Further, my Government is promoting the use of **wetlands as natural flood buffers**, with **15 wetlands across nine districts** identified for storage-based flood mitigation, supported by **₹692 crore under the National Disaster Mitigation Fund**.

2.8. Governance Reforms

At present, out of a total of 2,618 Cabinet Decisions involving various Departments, 2,387 decisions have been implemented by the concerned Departments, reflecting an **overall implementation rate of 91.18%**. This level of follow-through underscores my Government's commitment to translating policy intent into measurable action on the ground.

2.9. Administrative Reforms, Training and Public Grievance Redressal

The **Assam State Commission for Right to Public Services** was constituted in **March 2024**, providing a statutory mechanism to enforce timely delivery of notified services and to impose penalties on defaulting officials.

2.9.1. Grievance redressal has shown marked improvement through the CPGRAMS platform. During **2025**, the State received **12,071 grievances** and disposed of **9,686 cases**, achieving an **80% disposal rate**. Assam ranked **4th nationally in January 2025** in grievance disposal volume and recorded **68% citizen satisfaction** in feedback on grievance resolution quality, reflecting a more responsive administrative culture.

2.10. Legislative and Legal Services: Strengthening Access to Justice

2.10.1. During 2025, the Legislative Department facilitated the enactment of **10 new Acts**, amendments to **56 existing laws**, repeal of obsolete legislation.

2.10.2. Legal services outreach has been significantly expanded through **tea garden clinics, sainik welfare clinics**, village and jail legal aid centres. During **National Lok Adalats in 2025**, a total of **719826 cases** were taken up, resulting in a settlement amount of Rs. **533,43,38,493/-**.

2.10.3. In parallel, judicial infrastructure has received renewed focus. The foundation stone for the **Integrated Judicial Complex of the Gauhati High Court** has been laid by the Hon'ble Chief Justice of India, marking an important step towards modern, accessible, and future-ready judicial infrastructure for the State.

2.11. Digital Governance and Information Technology Reforms

2.11.1. Technology has become a cornerstone of citizen-centric governance in Assam. The **Sewa Setu** platform today integrates **over 900 services**, and has processed **more than 2 crore applications** with a **90% disposal rate**. Under the Right to Public Services framework, **1.28 lakh grievances** have been resolved through a multilingual call centre.

2.11.2. Building on this foundation, my Government is launching the **Assam Governance and Service Delivery Program with an amount of ₹875 crore with support of the World Bank**, which will introduce **Sewa Setu 2.0** with Agentic AI tools for officials.

2.12. Pension Reforms and Digital Service Delivery

2.12.1. My Government has leveraged technology to bring dignity, predictability and transparency to pension administration. The **KRITAGYATA** digital pension platform has transformed online issuance of Pension Payment Orders. The system now auto-initiates pension cases **12 months prior to retirement**, supported by SMS and email alerts, significantly reducing delays.

2.12.2. Digital life certification has also expanded rapidly. Registrations under **Jeevan Pramaan** increased from about **30,000 in November 2024** to over **1.25 lakh by November 2025**, while successful submissions rose from **15,267 to 79,424**, sharply reducing Aadhaar-related pendency. To ensure last-mile access, fingerprint scanners have been installed at **33 centres** under the School Education Department for pensioners in remote areas.

2.13. Good Governance in the Land Revenue sector

2.13.1. On the land governance front, **Mission Basundhara** has fundamentally transformed land administration in the State. Under **Mission Basundhara 1.0**, **5,88,450 applications** were disposed of, leading to systematic purification and updating of land records.

2.13.2. **Mission Basundhara 2.0** expanded this effort further, with **13,39,605 applications received** and **2,29,659 Offers of Settlement** issued.

2.13.3. The **SVAMITVA Scheme** has strengthened rural land ownership and cadastral coverage. Out of **914 non-cadastral villages**, **751 villages have already been notified as cadastral** and the rest in advanced stages of getting notified, significantly enhancing tenure security in rural Assam.

2.13.4. A major push towards digitisation has redefined registration and revenue collection systems. Between February 2024 and January 2025, more than 1.5 lakh **documents** were submitted and almost equal number of **documents registered**, generating revenue of about **₹470 crore**. The **e-Deed platform** further simplified property transactions, with **1.40 lakh documents submitted** resulting in revenue of about **₹450 crore**.

2.13.5. Digital revenue collection through **e-Khazana** has seen a transformational shift. Digital revenue collections increased from **₹1.74 crore to nearly ₹23.98 crore**, with the share of digital transactions rising from **6.8% to 93%**. In total, **5.15 lakh digital transactions** have been recorded, and **8.24 lakh pattadars** have been onboarded onto the digital revenue ecosystem.

2.13.6. Key legislative and policy initiatives have reinforced land protection and equity. Amendments to the **Assam Ceiling Act** have enabled settlement of tea garden labour lines, while new enactments such as **The Assam Satra Preservation and Development Commission Act, 2025** and the **Assam District Land Tribunal Act, 2025** have strengthened cultural preservation and dispute resolution in tribal belts. Protected class coverage has been expanded to include several indigenous and tea tribe communities.

2.13.7. Alongside governance reforms, my government has led disaster response and relief measures on priority. During the year, almost **₹13,883 lakh** was released as flood-related gratuitous relief. Further through **SDRF Direct Benefit Transfer, 68,899 beneficiaries received various entitlements as per the provisions of the flood relief norms**. Infrastructure restoration was supported through SDRF allocations across roads, flood control, drinking water, and power sectors.

2.14. Personnel Administration and Recruitment Reforms

2.14.1. Under the Assam Direct Recruitment Commissions framework, **18,119 candidates** have been recommended for Grade-III posts and **18,885 candidates** for Grade-IV posts. Affirmative action measures have expanded opportunities for Tea Tribes, Adivasi, Moran and Motok communities, while **SC and ST candidates are fully exempted from examination fees**.

2.14.2. To preserve integrity in recruitment, my government has enacted the **Assam Public Examination Act, 2024** to prevent malpractices, and bilingual question papers have been introduced through amendments to APSC rules. During **2025**, the APSC conducted **22 written and screening tests**, interviewed **2,428 candidates**, and recommended **1,326 candidates** for appointment.

3. Preserving Identity, Strengthening Cultural Foundations

Assam's cultural heritage is both a civilisational inheritance and a living, evolving force that shapes social cohesion, creativity and collective identity. My Government has therefore pursued a comprehensive approach to conservation, promotion and institutional strengthening across archaeology, museums, indigenous faiths, tourism, information dissemination and cultural expression, ensuring that heritage is preserved with dignity while remaining accessible to present and future generations.

3.1. Cultural Affairs, Festivals and Creative Expression

- 3.1.1. My Government has continued to actively support traditional festivals and community celebrations. During **FY 2025–26**, financial assistance was extended to **2,241 Rongali Bihu committees, 2,063 Raas committees, and 7,932 Durga Puja committees**, ensuring inclusive celebration of Assam's diverse cultural calendar. National and State-level cultural awards were conferred on distinguished personalities, honouring excellence in arts, literature and social contribution.
- 3.1.2. Landmark commemorations also marked the **birth centenary of Bharat Ratna Dr. Bhupen Hazarika** in 2025, with the central programme at Khanapara witnessing participation of **over 10,000 artists** in the presence of national leadership, and the death anniversary observance bringing together nearly two lakh artistes in a collective rendition of ***Manuhe Manuhor Babe***, reflecting Assam's enduring humanistic ethos.
- 3.1.3. Assam's cultural vibrancy was further showcased through a **series of large-scale traditional performances** that brought global attention to the State's living heritage. The **Mega Bihu celebration**, featured over 11,000 performers. The ***Jhumoir Binandini*** programme brought together more than 8,000 **Tea Tribe and**

Adivasi artistes, commemorating **200 years of the tea industry** in Assam through music and dance rooted in community traditions. Complementing these was the **Bagurumba** performance, led by over 10,000 artistes, celebrating the rich **Bodo cultural ethos**. Together, these landmark events underscored how the scale, richness, and authenticity of Assam's traditional cultures continue to earn national and international recognition, serving as a cornerstone of the State's cultural confidence and social cohesion.

3.1.4. Cultural infrastructure also continued to expand through projects such as **Bareshaharia Bhaonna at Jamugurihat, Madhabdev Kalakshetra at Narayanpur, Dhekiajuli Martyrs' Park**, and the **Jyoti-Bishnu Sanskritik Prakalpas** across districts. Library services have been strengthened with **20 district libraries, 14 sub-divisional libraries and 169 rural libraries**, supported by extensive digital connectivity through **over 596 VSAT installations**. Looking ahead, priority initiatives for **2026** include **Assam Sanskritik Mahasangram 2.0**, themed cultural programmes, a drama on **Bir Lachit Borphukan**, and the **Assam State Film Festival**.

3.2. Indigenous and Tribal Faith, Archaeology and Cultural Conservation

3.2.1. My government has made sustained efforts to safeguard Assam's tangible and intangible heritage. Charaideo Moidams – The Mound-Burial System of the Ahom Dynasty has been listed as the 43rd UNESCO World Heritage site of India. It is the first cultural site from the Northeast to be inscribed on the World Heritage List. Proposals for inclusion in UNESCO's Tentative List have been advanced for the **Rangpur-Sivasagar Historic Ensemble** and the **Monolithic Jars of Dima Hasao**, marking important steps towards international recognition of Assam's archaeological legacy. Grants-in-Aid amounting to over **₹33 Crores** were released during **FY 2024-25** to apex organisations and places of worship, strengthening cultural continuity at the grassroots.

3.3. Museums, Archives and Knowledge Preservation

- 3.3.1. New museum buildings and galleries have been completed at **Sri Sri Dakhinpat Sattra in Majuli** and the **Pathrughat Memorial Museum in Darrang**. The **Oitijyo Museum Festival**, following two successful editions, is planned for its third edition in **FY 2026–27**, reinforcing museums as vibrant cultural spaces.
- 3.3.2. The **Assam State Manuscript Mission** continues to identify and digitise rare manuscripts, while new initiatives proposed for **2026** include documentaries on the elephant and the *Hastividyarnava*, and documentation of **Danpatras** of Satras and religious institutions.

3.4. Tourism as a Vehicle for Heritage and Livelihoods

- 3.4.1. Under **Swadesh Darshan 2.0**, two major destination projects at **Jorhat and Kokrajhar** have been sanctioned, while the **Panidehing Bird Sanctuary** project under the challenge-based sub-scheme is under execution. Archaeological site development at **Jungal Balahu in Raha** is nearing completion under the NIDA scheme.
- 3.4.2. Several signature projects have been completed under the **UTTARON** initiative, including the development of **Gupteswar**, a **Tea Tourism Hub at Tocklai**, and **Maa Chandika Devalaya at Chaygaon**. Tourism infrastructure has also been upgraded at **Kaziranga**, with ongoing works at **Silghat, Mahamaya Temple, Agnigarh riverfront in Tezpur**, and **Dighalipukhuri in Guwahati**. A modern **Yatri Niwas at Amingaon**, along with a recreational park, was inaugurated in **August 2025**, enhancing facilities for visitors.
- 3.4.3. Community-based tourism has been advanced through the **Aamar Alohi** rural homestay model, designed around clusters of local homestays to generate self-

employment for educated youth. Tea tourism infrastructure under Phase-I has been taken up in **seven tea estates**, with **Durrung Tea Estate** already operational and nationally recognised as **Best Hotel of the Year 2025**. Promotion efforts have extended to international platforms through the **India-ASEAN Tourism Professionals Exchange**, while innovative initiatives such as **concert tourism**, including the international music event held in Guwahati in **December 2025**, have positioned Assam as a cultural destination.

- 3.4.4. The inauguration of **Swahid Smarak Khetra**, a grand memorial in Boragaon, pays respectful homage to the martyrs of the historic Assam Movement, commemorating their struggle for the protection of our land, language, and heritage. Alongside this, a dedicated welfare initiative for **Udasin Bhakats**, the celibate monks of Assam's Vaishnavite Satras, has been launched, extending monthly financial assistance to 620 devotees who have devoted their lives to upholding spiritual and cultural traditions. These steps underscore our resolve to preserve not only the celebratory expressions of culture but also the sacred spaces and custodians of Assam's enduring ethos.

4. Advancing Sustainable Urbanisation

- 4.1. **Almost ₹737 crore** has been sanctioned under the **City Infrastructure Development Fund and Urban Infrastructure Development Fund** to upgrade core civic services across towns and urban local bodies.
- 4.2. Housing has remained a central pillar of this effort. As of December 2025, nearly **1,65,542 urban houses have been sanctioned under PMAY–Urban**, of which **almost 1,38,935 homes have already been completed**, significantly advancing the goal of secure and dignified housing for urban households. In parallel, my Government has prioritised environmental restoration within urban spaces, with conservation works undertaken for **Borsola Beel, Silsako Beel and Sarusola Beel**, alongside the rejuvenation of the **Gauhati University pond**, reinforcing the link between urban growth and ecological balance.
- 4.3. Under **AMRUT 1.0 and 2.0**, water supply schemes have been commissioned in towns such as **Nagaon, Dibrugarh and Silchar**, benefiting thousands of households, while **24 new projects across 21 urban local bodies** are currently under implementation. Sewerage and faecal sludge management systems are being expanded, including treatment facilities in **Silchar and Dibrugarh**, and **31 urban water bodies** are under rejuvenation. Externally aided initiatives, including the **ADB-supported Assam Urban Sector Development Programme**, are enabling **24x7 water supply** in multiple towns and strengthening flood mitigation in Guwahati through basin augmentation works.
- 4.4. Urban sanitation and waste management have also seen tangible progress. Under **Swachh Bharat Mission–Urban 2.0**, Assam has identified nearly **33 lakh metric tonnes of legacy waste**, of which **16.8 lakh metric tonnes have already been remediated**, reclaiming more than **159 bighas of urban land**. Solid waste processing capacity has reached **548 tonnes per day** and is set to expand further. In addition, **91 waste processing plants have been planned across urban local bodies**, with **18 plants already operational**, while targeted initiatives such as

plastic recycling at the **Adabari Material Recovery Facility**, which has processed **457 metric tonnes**, reflect a growing focus on sustainable waste solutions. The **Boragaon dumpsite remediation**, with nearly **12 lakh metric tonnes of legacy waste addressed**, stands out as a landmark urban environmental intervention.

- 4.5. My Government has simultaneously focused on strengthening urban livelihoods and institutional capacity. Over **two lakh urban self-help group women** have been approved for entrepreneurship support under the **Mukhyamantri Mahila Udyamita Abhiyan – Nogoria**, while **more than 1.23 lakh street vendors** have benefited under **PM SVANidhi**, earning Assam national recognition for its performance and innovation.

- 4.6. Guwahati, as the State's largest urban centre, has witnessed focused interventions to improve quality of life. Major investments in **green and open spaces**, amounting to over **₹431 crore**, include landmark projects such as the **Brahmaputra Riverfront – Sati Radhika Shanti Udyan**, **Mahabahu Brahmaputra River Heritage Centre**, **Fancy Bazar redevelopment**, and the **renovation of Gandhi Mandap with a light-and-sound show**. Under smart city initiatives, **2,000 CCTV cameras**, an **Integrated Traffic Management System**, and over **33,000 smart streetlights** have strengthened urban safety and efficiency. Flyovers at key congestion points, multilevel parking facilities, and ongoing connectivity works are easing traffic movement, while the **JICA-assisted Guwahati Water Supply Project** is progressing to ultimately benefit **1.25 lakh households**, with over **50,000 households already covered since 2021**.

5. Advancing Rural Development

5.1. Rural development remains a central pillar of my Government's agenda. Under MGNREGA, almost **2,07,187 households** received employment for over **90 days**, about **71,49,325 lakh person days** were generated for tea garden workers, and almost **8,30,260 works** were completed.

5.2. Convergence initiatives such as embankment construction using **MGNREGA wages and WRD materials**, and **paver block roads up to 1 km per Gram Panchayat**, have enhanced both resilience and connectivity.

5.3. Strengthening Panchayats through Finance Commission Grants

Under the **15th Finance Commission**, Assam was allocated about **₹6,500 crore** for the period **2020–26**, against which about **₹5,500 crore**, or **83%**, has already been received. Panchayats have utilised more than **₹3,500 crore** against **2,31,000 development works**, significantly improving local infrastructure and service delivery.

5.4. Housing, Social Security and Community Assets

Assam has made strong progress under **Pradhan Mantri Awaas Yojana – Gramin**, with **20.94 lakh houses** completed against **29.06 lakh sanctions**, and utilized **₹31,339 crore**.

5.5. Under the **National Social Assistance Programme**, pension disbursement during **FY 2024–25** amounted to **₹778 crore**, benefiting **elderly, widows and persons with disabilities**. From **January 2026**, pension amounts under both Central and State schemes have been enhanced from **₹250 to ₹400 per month**, strengthening social security for vulnerable rural households.

5.6. Water Conservation and Rural Livelihoods

- 5.6.1. Assam has exceeded national targets under **Mission Amrit Sarovar**, creating **2,788 water bodies** with nearly **2,700 hectares of pondage**, through strong convergence with fisheries and rural development programmes.
- 5.6.2. The **Assam State Rural Livelihoods Mission** has mobilised **39 lakh rural women** into Self-Help Groups, facilitated bank linkage of **₹22,373 crore**, and supported large-scale livelihood diversification. Initiatives such as **Lakhpati Didi** and the **Mukhyamantri Mahila Udyamita Abhiyaan (MMUA)** have significantly increased women's participation in rural enterprises.

5.7. Strengthening Rural Livelihoods through Handloom and Sericulture

- 5.7.1. The handloom and sericulture sectors remain vital pillars of Assam's rural economy, sustaining livelihoods for **over 12.84 lakh weavers** and thousands of silk farmers. My Government has continued to prioritise income security, skill upgradation and market access for these traditional occupations.
- 5.7.2. Under the **Swanirbhar Naari** initiative, **37 indigenous handloom products** were linked women weavers directly with institutional and national markets. The supply of modern looms under **Maina Saal**, development of **Handloom Model Villages**, and support to **yarn banks and trainee weavers** are steadily improving productivity and working conditions.
- 5.7.3. Skill development under the **SAMARTH scheme** has expanded across **72 smart training centres**, with over **4,200 artisans already certified**. The **Mega Handloom Cluster at Sualkuchi** continues to anchor Assam's global handloom identity through large-scale infrastructure and market integration. World Bank-supported initiatives have enhanced productivity in **Eri and Muga silk** across multiple districts.

5.8. Strengthening Agrarian Livelihoods through Productivity, Resilience and Value Creation

- 5.8.1. Agriculture and allied sectors significantly contribute to Assam's rural economy. **Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana** increased the coverage of farmers to **over nine lakh in Kharif 2025** and **nearly five lakh in Rabi 2025–26**. Direct income support under PM-KISAN has covered almost 20,35,632 **farmers**, with about **₹794 crore disbursed in FY 2025–26**, reinforcing income certainty at the household level.
- 5.8.2. During Rabi 2025–26, crop diversification expanded to over three **lakh hectares under mustard, 72,127 hectares under pulses, and 56,330 hectares under maize**, supported by MSP procurement and State top-up incentives.
- 5.8.3. Soil health management has been institutionalised with **3.5 lakh are going to be issued by March 2026**, backed by **25 NABL-accredited soil testing laboratories** across districts. Water security has improved through **over 71,522 hectares covered under micro-irrigation**, and the installation of **74,246 shallow tube wells**, including **22,153 solar-powered units**.
- 5.8.4. Allied sectors are being scaled up as major income multipliers. Fisheries production has risen to about 5.3 **lakh metric tonnes**, placing Assam **4th nationally in inland fish production**, supported by rapid expansion of ponds, hatcheries, feed infrastructure and modern aquaculture systems. This growth is being reinforced by externally aided initiatives, including the **ADB-supported SWIFT project**, covering **102 beels**, and the **JICA-assisted ASAPALI project**, aimed at strengthening fisheries value chains and community-based management. In animal husbandry, flagship programmes such as **Project ERA** and **Project PRatham** are addressing structural gaps in egg and pig production, supported by **181 mobile veterinary units**, new multi-care hospitals, and breed improvement initiatives.

5.8.5. Dairy development is receiving focused attention to bridge processing and market gaps. Assam's annual milk production stands at about 1,092 thousand tonnes, and new processing capacity is being created through multiple plants, including facilities at **Silchar, Patacharkuchi, Dhemaji, Dibrugarh and Jorhat**, along with a joint venture with NDDDB targeting **10 lakh litres per day** over the medium term. Gap support of **₹5 per litre** has benefited more than **21,889 dairy farmers**, while improved collection and marketing infrastructure is strengthening farm-to-market linkages.

5.9. Revitalising Cooperatives and Strengthening the Rural Economy

5.9.1. Guided by the national vision of "**Sahakar se Samridhi**", my Government has focused on repositioning cooperatives in Assam as modern, diversified, and economically relevant institutions.

5.9.2. A major thrust has been the **computerisation and diversification of Primary Agricultural Credit Societies (PACS)**. **583 PACS have been brought onto ERP-based platforms**, while **over 700 PACS have been transformed into Common Service Centres**, delivering digital, banking, insurance, and citizen services at the village level. Now, PACS started undertake **multiple business activities**, including storage, dairy, fisheries, fuel outlets, etc.

5.10. Strengthening Social Support Systems and Human Development

5.10.1. Strengthening social support systems has remained central to my Government's vision. A major focus has been the decisive **drive against child marriage**, combining **strict enforcement of the Prohibition of Child Marriage Act** with proactive policing, community engagement, and education-linked incentives such as the **Nijut Moina** scheme.

5.10.2. These sustained efforts have delivered nationally leading outcomes. **Between 2022–23 and 2024–25, child marriage declined by 84% among girls under 18 years and by 91% among boys under 21 years, exceeding national averages.** Teenage pregnancies have reduced sharply, while a prosecution-led approach, reflected in over 6,500 cases registered since 2021 and a charge-sheeting rate of **95%**, underscores a zero-tolerance stance. **My Government remains firmly committed to the complete eradication of child marriage in Assam by 2026.**

5.10.3. Complementing these measures, the proposed **Mukhya Mantrir Nijut Babu Scheme** seeks to prevent educational dropouts at critical transition stages by providing financial assistance to boys from economically weaker families enrolled in undergraduate and postgraduate first-year courses.

5.10.4. Through schemes such as **Orunodoi**, my Government has extended direct income support to **nearly 38 lakh women-led households**, strengthening consumption security and household resilience.

5.11. Food Security, Consumer Welfare and Market Support

5.11.1. Food security remains a foundational element of rural stability and social protection. Assam has been implementing the **National Food Security Act since 2015**, today covering **over 70 lakh families**, benefiting nearly **2.45 crore citizens**. Under **PMGKAY**, free rice distribution has been sustained at scale, with **1.35 lakh metric tonnes of rice allocated in December 2025 alone**. Over the last two years, nearly **62 lakh new beneficiaries** have been brought under the ambit of free foodgrain support.

5.11.2. To further enhance nutritional security, my Government has decided to extend **subsidised Masur Dal, sugar and salt** to NFSA households. From **January 2026**, ration cards will provide free rice along with **highly subsidised 1kg Masur**

Dal, sugar and salt, strengthening household food baskets while containing inflationary pressures.

5.11.3. Access to clean cooking fuel has also expanded substantially, with **almost 50.02 lakh LPG connections** installed under **Pradhan Mantri Ujjwala Yojana** across the State.

5.11.4. On the producer side, the Government continues to support farmers through **Minimum Support Price operations**. For **Kharif Marketing Season 2025–26**, a procurement target of **7.5 lakh metric tonnes of paddy** has been set, alongside decentralised procurement initiatives. MSP procurement of mustard and additional State support over MSP for paddy, mustard and maize have reinforced farm incomes.

5.12. Ensuring Safe Drinking Water and Sustainable Sanitation for All

5.12.1. At the launch of the Jal Jeevan Mission, only **1.54%** of rural households in Assam had access to functional household tap connections. Today, this coverage has increased to more than **81%**, benefiting about **59 lakh rural households**. To achieve this scale, **27,539 Piped Water Supply Schemes** were sanctioned, of which **19,001 schemes have been completed and handed over to community institutions** for operation and maintenance. In addition, **99.37% of rural schools** and **90.53% of Anganwadi centres** have been connected with running water.

5.12.2. Over **18,500 Swajal Mitras** have been trained and engaged for operation and maintenance of water supply schemes, while **~4,500 schemes** are now collecting water tariffs through **Water User Committees**.

5.12.3. On the sanitation front, Assam has achieved **100% ODF Plus village status**, with over **90% villages attaining ODF Plus Model status**. To address solid and liquid waste management, over **27,000 Material Collection Facilities** have been

established across rural areas, supported by modern vehicles, **plastic waste management units**, **GOBAR-Dhan biogas plants**, and **pipe composting units** in schools.

6. Empowering People: Building a Healthy, Skilled, and Inclusive Assam

6.1. Health and Family Welfare

- 6.1.1. My Government has prioritised the health and well-being of every citizen. In 2025 alone, over **7.1 lakh births and 1.95 lakh deaths** were digitally registered, with more than **97% of reported events disposed through modern channels**, reflecting both reach and efficiency. Old records exceeding **60 lakh manual entries** have been digitised, ensuring continuity and accessibility.
- 6.1.2. Maternal and child health indicators have shown remarkable improvement under the **National Health Mission**. Assam's **Maternal Mortality Ratio** has declined from **480 per lakh live births in 2004-06 to 110 today**, while **Infant Mortality Rate** now stands at **30 per 1,000 live births**, and the **Total Fertility Rate** has reduced to **2.0**, demonstrating measurable progress in reproductive and child health.
- 6.1.3. Healthcare infrastructure and specialized services have expanded significantly with **Free dialysis** services reaching **33,835 patients** with over **10 lakh sessions**. Congenital Heart Disease interventions benefitting **13,739 children**. Cleft surgeries under Mission Smile aided **22,755 children**, free of cost. Over **1.79 lakh pregnant women in Tea Gardens** received wage compensation of **₹175.8 crore**, supporting maternal health.
- 6.1.4. Immunization and public health campaigns have also been strengthened with routine immunization covering over **5.99 lakh children**, with **92% fully immunized**, and pulse polio campaigns achieving **96-99% coverage**.
- 6.1.5. The **Directorate of AYUSH** has augmented traditional and integrative healthcare through **50-bedded hospitals under construction**, 78 co-located OPDs, 18

AYUSH wings, and 97 dispensaries. Yoga and wellness initiatives also reached nearly **4 lakh beneficiaries** through over **4,400 camps**.

6.2. Women & Child Development

- 6.2.1. Through **Mission Saksham Anganwadi and Poshan 2.0**, my Government has strengthened the foundations of early childhood care and maternal nutrition across the State. Today, **62,142 Anganwadi Centres** are functioning in Assam, reaching **over 28.7 lakh children, pregnant women, and lactating mothers**. To further enhance quality and accessibility, **9,054 Model Anganwadi Centres** have been planned with child-friendly infrastructure, including safe buildings, sanitation, drinking water, and barrier-free access.
- 6.2.2. Complementing these efforts, women-centric initiatives under **Mission Shakti** have focused on safety, dignity, and economic empowerment. Schemes such as **Pradhan Mantri Matru Vandana Yojana, Beti Bachao Beti Padhao**, One Stop Centres, and support services for adolescent girls and working women have collectively reached thousands of beneficiaries.

6.3. Education: Elementary, Secondary, and Digital Learning

- 6.3.1. Education has remained central to human development. Under **School Education** initiatives, over **11.79 lakh textbooks** were provided, **3.23 lakh students received bicycles**, and **247,568 students benefited from fee waivers**. Samagra Shiksha initiatives strengthened infrastructure with **828 additional classrooms, 755 toilets, 296 solar panels**, and **5,716 MDM kitchens**, covering both urban and rural schools. Inclusive education programs supported **about 56,961 CWSN students, 96,899 out-of-school children**, and more than **17,000 girls in KGBVs**. Digital adoption is transforming classrooms: **7,297 smart classes, 2,854 tele-classrooms**, and **447 ICT labs** across the state.

6.4. Higher and Technical Education

- 6.4.1. My Government has continued to expand and modernise higher and technical education infrastructure. Construction is underway for **6 new Engineering Colleges** and **5 new Polytechnics**, while **Dibrugarh Polytechnic** is being upgraded into a full-fledged Engineering College. Beyond initial highlights shared in the initial half of the address, Industry-linked **Centres of Excellence** are operational in Polytechnics, with **12 additional CoEs** planned across engineering and technical institutions.
- 6.4.2. The foundation stone for **Swahid Kanaklata Barua State University** marks a significant milestone, establishing India's first **Technical-Vocational Education and Training University**. Academic capacity has been strengthened through the recruitment of **539 regular faculty members** and **127 senior instructors**, while institutional expansion has included new colleges, new streams and the upgradation of **7 colleges into State Universities**.
- 6.4.3. Digital governance has been institutionalised through the **SAMARTH e-Governance Suite**, now adopted by **over 650 institutions**, contributing to a sharp rise in student enrolment from **2.34 lakh to over 3.03 lakh students** within a year, with encouraging gains in female participation. Medical education has doubled: **medical colleges increased from 7 to 14**, with MBBS intake rising from **1,000 to 1,875**

6.5. Investing in the Future through Science & Technology

- 6.5.1. Assam is steadily strengthening its science and technology ecosystem. The **Guwahati Planetarium** has been upgraded with a **world-class hybrid system**, immersive 3-D theatres and virtual reality learning platforms, while **Guwahati**

Science City Phase-I is ready for inauguration with interactive space and science galleries.

- 6.5.2. The State has announced its **first satellite, AssamSat**, and established the **NETRA Space Situational Awareness Centre** in collaboration with ISRO, positioning Assam on the national space and geospatial services map.

6.6. Tea Tribes & Adivasi Welfare

Special attention has been accorded to tea garden workers, whose contribution to Assam's economy and cultural heritage is widely recognised.

- 6.6.1. To commemorate **200 years of Assam Tea**, my Government announced a **one-time financial assistance of ₹5,000 to more than six lakh tea garden workers** under the **Mukhya Mantrir Eti Koli Duti Paat scheme** in the Budget for **2025–26** with budgetary provision of about **₹342 crore**.
- 6.6.2. For the **Tea Tribes and Adivasi communities**, who constitute nearly **17% of Assam's population**, targeted programmes have focused on education, skill development, and youth empowerment. Scholarships and financial assistance benefited **almost 74,240 students**. Community infrastructure has been strengthened through the completion of **63 Mahaprabhu Jagannath community halls and skill centres**, and youth engagement has been promoted through sports academies and the Chief Minister's Tea Tribes and Adivasi Football Tournament.
- 6.6.3. A landmark step in securing dignity and stability for tea garden workers has been taken through the **Assam Fixation of Ceiling on Land Holdings (Amendment) Act, 2025**, which grants permanent homestead land rights to workers residing in labour lines. This historic piece of legislation is a significant step forward in ensuring that the land rights of an extremely significant group is delivered. This reform integrates seamlessly with PM Awas Yojana, Jal Jeevan Mission, and other

welfare beacons, transforming their homes into secure havens with water, sanitation, and hope for education and health.

- 6.6.4. Health and social protection in tea garden areas have been strengthened through the upgradation of **198 out of 354 tea garden hospitals into Ayushman Arogya Mandirs, benefiting 23.69 lakh residents**, alongside mobile medical units that have reached 5.65 lakh people in remote locations.
- 6.6.5. Further, Youth empowerment has been reinforced through self-employment initiatives such as the **Swahid Dayal Das Panika Swaniyojan Achoni**, under which over **30,000 self-employed youth** have received financial assistance in the last four years. The establishment of the **Adivasi Welfare Development Council** under the tripartite **Adivasi Peace Accord**, backed by a **₹500 crore** development package.

6.7. Social Justice, Equity, and Constitutional Inclusion

- 6.7.1. Welfare of Scheduled Castes is also a key focus of my government. Since 2022, over 50,000 beneficiaries have received assistance under self-help initiatives through the provision of household essentials, education and sports equipment, etc. Educational advancement has been reinforced through pre- and post-matric scholarships to more than 54,500 students, alongside financial incentives for 617 SC candidates who qualified the APSC and UPSC preliminary examinations. Community infrastructure has been strengthened through the construction of 496 community halls and 205 model Anganwadi centres in SC-dominated areas.
- 6.7.2. For **Other Backward Classes**, education-linked mobility and competitive preparedness have been prioritised. During 2023–24 and 2024–25, over 1.18 lakh OBC students benefited from pre- and post-matric scholarships, while more than 3,100 candidates who cleared APSC and UPSC prelims received financial support to appear in the mains examination. Livelihood assistance and access to essential

assets have further benefited over 29,000 individuals, reinforcing economic participation and self-reliance.

- 6.7.3. Support for **persons with disabilities** has been strengthened through progressive and inclusive measures. Assam introduced the Indian Sign Language Course from the academic year 2025–26, expanding access to formal education. A landmark achievement has been the successful conversion of the *Hemkosh* Assamese Dictionary into Braille—India’s only regional-language Braille dictionary—underscoring my Government’s commitment to accessibility, language inclusion and dignity.
- 6.7.4. My Government has pursued a focused and inclusive approach towards the welfare of tribal communities, recognising their vital contribution to Assam’s social fabric and development journey. During the period under review, **55,552 Scheduled Tribe students** received pre- and post-matric scholarships, while **1,707 meritorious students** were supported through incentive schemes. To expand access to quality residential education, **5 Ekalavya Model Residential Schools** have become operational across the State, with **2 additional schools** planned to commence in the coming academic year.
- 6.7.5. Livelihood and health interventions in tribal areas have also been strengthened. Through initiatives such as farm mechanisation support in over **1,700 tribal villages**, expansion of **Van Dhan Vikas Kendras**, of which **358 are currently functional**, and the establishment of specialised healthcare facilities including a Centre of Competence for Sickle Cell Anaemia, my Government has worked to improve income security, health outcomes, and community resilience in remote and underserved regions.
- 6.7.6. In the Bodoland Territorial Council area, cultural affirmation has been advanced through sustained support to indigenous festivals. Broader initiatives, including **special grants for Moran, Matak, Tai Ahom, Koch Rajbongshi and Chutiya**

communities, targeted educational reservations, and community-specific administrative recognition, reaffirm the State's commitment to safeguarding identity while enabling equal participation in Assam's development journey.

6.8. Minorities and Social Justice

- 6.8.1. The **Social Justice and Empowerment Department** has continued to address the needs of vulnerable and marginalised groups through targeted institutional and welfare measures.
- 6.8.2. Recognising the need for dignity and protection for all, my Government has also institutionalised support for the transgender community through the constitution of the **Transgender Welfare Board** and the operation of **Tritiyo Niwas**, a dedicated shelter home in Guwahati.
- 6.8.3. As part of the State's firm commitment to addressing substance abuse, **six de-addiction and rehabilitation centres** have been established across Assam, supported by the **Assam State Anti-Drugs and Prohibition Council**.
- 6.8.4. In facilitating religious and cultural obligations, my Government has ensured smooth coordination and administrative support for the **Haj pilgrimage**, through which **2,534 pilgrims from Assam and neighbouring North-Eastern States** successfully undertook Haj in 2025 under the Joint State Haj Committee mechanism. The introduction of **online issuance of minority community certificates** has further strengthened transparency and ease of access to welfare services.

6.9. Focused Development of Special Regions

- 6.9.1. Assam's diversity of geography, culture and institutional arrangements requires a development approach that is both differentiated and inclusive. The **Sixth**

Schedule areas of Bodoland and the Hill districts (of Karbi Anglong and Dima Hasao), governed through autonomous councils, demand tailored interventions that respect constitutional safeguards while accelerating human development and infrastructure creation. At the same time, the **Barak Valley**, with its distinct linguistic, economic and connectivity challenges, requires a dedicated institutional and fiscal focus to unlock its full potential.

6.10. Bodoland Territorial Region (BTR)

- 6.10.1. Development in the Bodoland Territorial Region has been pursued with a clear focus on human development, infrastructure and youth empowerment. Under **Women and Child Development, 100% coverage** was achieved under **Poshan Abhiyan** in **FY 2024–25**, while **9,659 mothers** benefited under **PMMVY** through direct benefit transfer. Social security support has been strengthened through **one-time financial assistance** for senior citizens and persons with disabilities, alongside the construction of **272 Model Anganwadi Centres** and **677 more under progress**.
- 6.10.2. Healthcare capacity in BTR has expanded significantly, with the **Kokrajhar Medical College fully functional, MBBS and B.Sc Nursing courses operational**, and a **Cancer Care Centre** completed in collaboration with Tata Trusts. Medical infrastructure has been further strengthened through equipment procurement, new construction works and expansion plans at **Tamulpur**, positioning BTR as a regional health hub.
- 6.10.3. Education and youth outcomes reflect this momentum. Over **1,300 teachers** have been appointed, digital learning infrastructure expanded, and targeted student assistance provided to **9,000 economically disadvantaged learners**. Competitive exam outcomes under the **Super 50+ Mission** include selections in **APSC, IITs/NITs and medical colleges**. In sports, the **CEM Cup** engaged over **70,000 young players**, while Kokrajhar emerged as a national venue by hosting

consecutive **Durand Cup** editions. Road connectivity has been strengthened with over **8,150 km of roads**, including major **Asom Mala** corridors under execution.

6.11. Hill Areas: Focused Investments for Remote and Tribal Regions

- 6.11.1. Development of Assam's hill districts continues through targeted fiscal support and institution-led execution. In **FY 2025–26**, substantial allocations were made to the **Karbi Anglong and North Cachar Hills Autonomous Councils**, including more than **₹420 crore SOPD and ₹200 crore special grants** for KAAC, and enhanced SOPD support for NCHAC, prioritising roads, public infrastructure and service delivery.
- 6.11.2. Tourism and heritage assets are also being strengthened through new facilities at **Haflong and Baithalangso**.
- 6.11.3. Infrastructure expansion remains central, with new roads inaugurated across Karbi Anglong, the **KAATC road upgradation package** under implementation, and focused community asset creation in Dima Hasao, including **model villages, bamboo industrial parks, hostels and skill centres**.

6.12. Barak Valley: Dedicated Institutional Focus for Accelerated Development

- 6.12.1. Recognising the strategic importance of southern Assam, my Government created a **dedicated Barak Valley Development Department** in **December 2024** for Cachar, Hailakandi and Sribhumi districts. For **FY 2025–26**, an allocation of **₹105 crore** has been provided to fast-track region-specific infrastructure.
- 6.12.2. Projects worth **₹88.4 crore** under **Priority List–I** have already been approved and are under execution, covering healthcare facilities including **MRI services**, community infrastructure, sports facilities and pilgrimage amenities. A further **₹111.6 crore** under **Priority List–II** is under consideration, focusing on **cancer**

care, district hospitals, auditoriums, guest houses and Barak Bhawans in major national cities.

7. Investing in Human Capital: Strengthening Skills, Employee Satisfaction, Youth and Sporting Excellence

7.1. Government Employee Benefits

Human capital is central to Assam's long-term growth, and my Government has therefore introduced focused employee welfare initiatives. These include measures such as advance salary drawal through banking MoUs, along with Apun Ghar and Apun Bahan, provide financial flexibility, affordable housing, and personal mobility. Complementing this, the Matri Pitri Vandana scheme reflects a governance ethos that values emotional well-being, family bonds, and cultural continuity alongside professional commitment.

7.2. Skill, Employment and Entrepreneurship

7.2.1. My Government has continued to modernise the employment delivery framework. Assam today operates **52 Employment Exchanges** and **6 zonal offices**, supported by digital platforms such as **Sewa Setu** and the **Assam Job Portal**, enabling online registration, recruitment tracking and job-fair facilitation. The structured career counselling programmes during the year engaged **over 43,000 youth** in the state.

7.2.2. Targeted income and academic support schemes have complemented these efforts. Under the **Jibon Anuprerana** scheme, **2,112 research scholars**, including Divyang scholars, have received direct financial assistance amounting to **₹5.3 crore** through DBT. In parallel, the **Jibon Prerana** scheme has extended transitional income support to **48,319 newly graduated youth**, providing **₹2,500 per month for twelve months**.

- 7.2.3. Assam has built a robust skilling ecosystem comprising **150 Industrial Training Institutes**, offering **58 trades**. Now, the State has a training capacity of **29,000 trainees per year**. Through structured partnerships with leading industry players such as Tata Technologies, L&T Construction, Sri Sri Trust and international dual-training institutions, Industry 4.0 trades, Centres of Excellence and modern construction skill centres are being operationalised.
- 7.2.4. Placement-linked training under the Assam Skill Development Mission has resulted in **almost 4,384 placements**, while the North East Skill Centre has facilitated **656 job placements**, including overseas employment opportunities. The **Assam Skill University**, with a strong emphasis on practical learning and mandatory on-the-job training, represents a forward-looking investment, with a target to skill **10,000 youth annually by 2030**.

7.3. Labour Welfare and Worker Protection

- 7.3.1. Significant progress has also been made in extending healthcare and social security coverage to the labour. **40 Mobile Medical Units** are currently operational across **six tea-garden districts**, improving access to essential healthcare for plantation workers.
- 7.3.2. Since **2021**, the registration of **3,707 new factories** has brought **over 1.11 lakh workers** under statutory protection. The Employees' State Insurance Scheme has now been implemented across all the districts of the State.

7.4. Sports and Youth Development

- 7.4.1. Sports has emerged as a powerful instrument for youth engagement, discipline and excellence. The **Khel Maharan** initiative has achieved unprecedented scale, recording participation of **52.7 lakh youth** in its first edition and **76.6 lakh youth** in

its second. Technology-enabled evaluation and scientific talent identification have led to the selection of **over 1,280 promising athletes** for advanced training pathways.

7.4.2. Assam's athletes have delivered commendable performances at national and international platforms, securing **34 medals** at the National Games and **25 medals** at the Khelo India Youth Games, along with podium finishes at the **Asian Youth Games**. Athletes from the State were also part of India's victorious teams at the **Women's Cricket World Cup** and the **Women's T20 Blind Cricket World Cup**, bringing national recognition to Assam. High-Performance Centres at **Guwahati, Jorhat and Kokrajhar**, supported by national and international coaching partnerships, are strengthening elite training systems, with **Khel Maharan 3.0** and residential high-performance camps planned to further consolidate this pathway.

8. Environment, Forest & Climate Change

8.1. Environmental protection remains central to our development agenda. My Government has acted decisively to safeguard forest land, recovering **14,795 hectares** since **2021–22**, including **3,725 hectares within protected areas**, while expanding forest cover through the notification of **97,726 hectares of revenue land as Reserve Forests**. Forest governance is being strengthened through **AI-based digital monitoring systems**, GIS dashboards and integrated management platforms.

8.2. Wildlife conservation outcomes remain strong, with **zero rhino poaching** sustained through a zero-tolerance enforcement framework and dedicated anti-poaching units. Human–wildlife conflict mitigation has been reinforced through the **Gaja Mitra Scheme** across five high-conflict districts, complemented by habitat restoration and real-time tracking interventions.

8.3. Mines, Minerals and Energy: Responsible Resource Development

8.3.1. The Mines and Minerals Department has recorded strong revenue performance and almost reached Rs 4000 crore in **FY 2024–25**, and almost **₹2,614 crore** already realised in **FY 2025–26 up to December 2025**. A landmark achievement was the auction of **seven limestone blocks in Dima Hasao**, with an estimated project value of **₹62,769 crore**. This would yield about **₹10,000 crore** of royalty over the lease period.

8.3.2. Assam has successfully completed all components of the **State Action Plan for Mineral Sector Reforms**, earning an incentive of **₹500 crore** from the Government of India.

- 8.3.3. Welfare of mining-affected areas is being ensured through the **District Mineral Foundation**, which has accrued **₹326.8 crore**, funding over **800 projects** in water supply, health, education, etc.
- 8.3.4. In the energy sector, Assam has achieved a historic milestone through **direct oil exploration under OALP**, with discovery of liquid crude oil in the **Namrup–Borhat block**, where the State holds a **10% participating interest**.

9. Border Protection, Accord Implementation and Strategic Development

- 9.1. Governance reform has also extended to sensitive areas of border management and historical commitments. The first phase of resolution of Assam's boundary differences with Meghalaya has been completed, covering **6 of the 12 identified areas**, following an MoU signed in **March 2022**. Similarly, under the MoU with Arunachal Pradesh signed in **April 2023**, **243.8 kilometres** of the agreed boundary has been taken up for survey and pillar fixation. In total, a resolution has been processed for **71 disputed villages**.
- 9.2. To strengthen border management infrastructure, Grants-in-Aid of **₹5 lakh per Border Out Post** have been provided since **FY 2022–23**. New BOPs have been constructed across inter-State boundaries, and steps have been initiated for **50 additional BOPs** at strategic locations. Further, **140 strategic villages** along the Indo-Bangladesh and Indo-Bhutan borders have been taken up under **Vibrant Village Programme II**, reinforcing both security and development objectives.

10. Internal Security, Law Enforcement and Justice Delivery

- 10.1.** Assam has emerged as a national leader in the implementation of new criminal laws, ranking **1st in the country** with a **78.13% score**, well above the national average. Crime rates have declined sharply from **379 per lakh population in 2021** to **121.6 per lakh in 2025**. Total Crime Reported saw a reduction by 72% from 1.33 lakh cases in 2021 to around 38000 in 2025. Crime against Women saw a reduction by 87% from 29046 cases in 2021 to 3915 cases in 2025. Crime against children have also seen reduction from 5282 to 4753 cases in 2025.
- 10.2.** Enforcement of Immigration (Expulsion from Assam) Act 1950: From May 2021 till 2025, 59,757 cases have been disposed of by Foreigner's Tribunals and 30,264 persons have been declared as foreigners. During this period (May 2021 – 2025), a total of 1517 persons including Declared Foreign Nationals (DFNs), Convicted Foreign Nationals (CFNs) and fresh illegal migrants were deported / sent back.
- 10.3.** To reinforce specialised response capabilities, Assam has initiated the raising of **five new Commando Battalions under Assam Police** at **Birsima, Doldoli, Geleky, Pabhoi and Ambikapur**. In the domain of cyber and forensic policing, the **National Cyber Forensic Laboratory**, the first of its kind in the North-Eastern region, has been made operational at the **Lachit Barphukan Police Academy**.
- 10.4.** In actions against **fake currency and smuggling networks**, led to the arrest of **645 persons**.. Similarly, **313 cases involving fake gold** have been detected seizing **2,026 kilograms of fake gold**.
- 10.5.** My Government has also pursued a firm and uncompromising approach towards corruption. Since 2021, **240 successful trap operations** arresting 294 cases have been conducted, significantly higher than the **76 operations recorded over**

the preceding decade. This includes 272 public servants and 22 intermediaries.

10.6. In the sustained drive against narcotics, Assam has registered record **14,503 cases under the NDPS Act between 2021 and November 2025**, leading to the arrest of **over 23,000 persons** and the seizure of drugs with an estimated **market value exceeding ₹2,900 crore**. This represents nearly **four times the arrests** and **multiple-fold increase in recoveries** compared to previous decades.

10.7. In parallel, decisive action has been taken to address long-standing issues of land encroachment. A total of **1.45 lakh bighas of land** has been recovered through eviction drives, including **1.1 lakh bighas of land belonging to wildlife sanctuaries, national parks and reserved forests, 26,713 bighas of government khas land**, along with land under **VGR/PGR and other public categories**. These efforts reflect my Government's resolve to protect public assets, ecological integrity and lawful land use.

As I draw this account of my Government's work to a close, these initiatives spanning governance, infrastructure, social welfare, and region-balanced development, reflect our sustained effort to respond responsibly to the aspirations of the people of Assam. As we move forward on this shared journey of transformation, my Government remains conscious that progress is not measured merely by intent, but by consistent action and delivery on the ground.

Our ancient wisdom reminds us that “*उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः*”—that outcomes are achieved through sustained effort, not aspiration alone. At the same time, we are equally mindful that development shall be guided by values and balance. Guided by these enduring principles, my Government remains firmly committed to pursuing inclusive, responsible, and region-balanced development, ensuring that the benefits of growth reach every section of society and every part of our State.

I now place these deliberations before this august House and wish you all success as we carry this shared responsibility forward.

Jai Aai Axom! Jai Hind!

মাননীয় অসম বিধান সভাৰ অধ্যক্ষ মহোদয়,
মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী, অসম,
মাননীয় মন্ত্ৰীসভাৰ সদস্যসকল,
অসম বিধান সভাৰ মাননীয় সদস্যসকল,

অসম বিধানসভাৰ বাজেট অধিবেশন উপলক্ষে মই এই পৱিত্ৰ সদনৰ মজিয়াত থিয় হৈ সন্মান সহকাৰে আপোনালোক সকলোকে সম্বোধন কৰিবলৈ লৈছো। আপোনালোক প্ৰতিগৰাকীলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন আৰু শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিছো। অসমে শান্তি, প্ৰগতি আৰু অন্তৰ্ভুক্তিমূলক উন্নয়নৰ দিশে দৃঢ় সংকল্পে কৰা যাত্ৰাৰ এই বৃপালুৰধৰ্মী সময়ত মোৰ চৰকাৰে ২০২৬-২৭ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবে অন্তঃৰতীকালীন বাজেট উপস্থাপন কৰিবলৈ লৈছে।

এই পৱিত্ৰ মূহূৰ্তত আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ মহান পুৰোধা মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু শ্ৰী শ্ৰী মাধৱদেৱৰ শ্ৰীচৰণত মোৰ ভক্তিপূৰ্ণ সেৱা জনাইছো। এই পৰম পূজ্য গুৰু দুজনাই প্ৰচাৰ কৰা সমতা, ভক্তি আৰু সামূহিক কল্যাণৰ পৱিত্ৰ বাণীয়ে সদায়ে আমাৰ ৰাজ্যৰ প্ৰগতিশীল যাত্ৰাক আলোকিত কৰি আহিছে।

यद्यदाचरति श्रेष्ठस्तत्तदेवेतरो जनः नेतাই যি পথে গতি কৰে, সৰ্বসাধাৰণেও সেই পথেই গতি কৰে।

ভাগৱত গীতাৰ এই বাণীয়ে জননেতা আৰু অনুষ্ঠানৰ ওপৰত থকা দায়িত্বৰ ৰূপ স্থিৰ কৰি দিছে। আমাৰ কৰ্তব্য সম্পাদনত থকা সততা, সজাগতা আৰু দায়িত্ববোধেই নীৰৱে জনসাধাৰণৰ আচৰণ আৰু আশা-আকাংক্ষাকো গঢ় দিয়ে।

গণতন্ত্ৰত ই এনে এক অনুষ্ঠান গঢ় দিয়াৰ পোষকতা কৰে, যি অনুষ্ঠানে জনগণৰ আশা- আকাংক্ষাৰ প্ৰতি মনোযোগ দিয়ে, পৰিৱৰ্তনক আদৰি লয়, আৰু সামগ্ৰিক তথা বহনক্ষম উন্নয়নৰ লগতে দীৰ্ঘম্যাদী জনস্বার্থৰ সৈতে সংযুক্ত হৈ থাকে।

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে কেৱল মানুহৰ প্ৰতি ভালপোৱাতে সীমিত থকা মানৱতাবাদৰ উৰ্দ্ধলৈ গৈ সকলো জীৱ-প্ৰাণীকে দয়া আৰু উদাৰতাৰে আকোৱালি লোৱা এক মহান মানৱতাবাদত বিশ্বাস কৰিছিল। এই দৰ্শনৰ জৰিয়তে তেওঁ মানৱজাতিৰ অন্তৰ-চেতনাক জাগ্ৰত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি এইদৰে কৈছিল:

**সমস্ত প্ৰাণীক দেখিবেক আত্মসম।
উপায় মধ্যত ইটো অতি মুখ্যতম।**

(সকলো প্ৰাণীক তোমাৰ নিজৰ দৰে গুণান কৰিবা ; সকলো পথৰ ভিতৰত এয়ে মুখ্য পথ)

মানৱজাতিক সকলো জীৱ-জন্তু তথা উদ্ভিদকূলক পৰম ব্ৰহ্মৰ প্ৰকাশৰূপে গণ্য কৰিবলৈ আহান জনাই মহান গুৰুজনাই কৈছিল-

**কুকুৰ শূগাল গন্দৰ্ভৰো আত্মাৰাম
জানিয়া সবাকো পৰি কৰিবা প্ৰণাম।**

(কুকুৰ, শিয়াল আৰু গাধৰো আত্মাৰাম বুলি জানিবা- এই বোধেৰে সকলোকে শ্ৰদ্ধাৰে প্ৰণাম কৰিবা)

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ প্ৰিয় শিষ্য আছিল শ্ৰীশ্ৰী মাধৱদেৱ। সাৰ্বজনীন মানৱতাবাদৰ পৱিত্ৰ প্ৰমূল্যসমূহ সশ্ৰদ্ধাৰে স্মৰণ কৰি সৰ্বগুণাকৰ গুৰুজনাৰ চৰণক প্ৰণিপাত জনাই তেওঁ এইদৰে কৈছিল

**হৰি ভক্তি দান   দিয়া জগতক
তাৰিলা সংসাৰ সিন্ধু।
হেনয় কৃপালু শঙ্কৰ বিনাই
নাই নাই আৰ বন্ধু।।**

(হৰিভক্তিক পাৰ্থিৱ সংসাৰৰ উৰ্ধত স্থান দি তুমি মানৱজাতিক সংসাৰ সমুদ্ৰ পাৰ কৰিলা। হে কৃপাময় শঙ্কৰ, তোমাৰ দৰে পৰম বন্ধু আৰু কোনো নাই।)

এই দুগৰাকী মহান আধ্যাত্মিক মহাপুৰুষৰ পৱিত্ৰ আদৰ্শসমূহ স্মৰণ কৰি মই এতিয়া মোৰ ভাষণ আৰম্ভ কৰিবলৈ লৈছো।

গতি আৰু পৰিৱৰ্তনৰ সমন্বয় ঘটোৱা কৰ্ণত অসমৰ সত্ৰৰ পূৰ্ণপ্ৰকাশ ঘটে। ভাৰতবৰ্ষ ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ মানৱতাবাদী দৰ্শনে প্ৰতিটো প্ৰজন্মকে সহানুভূতি, সম্প্ৰীতি আৰু মানৱীয় মূল্যবোধক জনজীৱনৰ কেন্দ্ৰত স্থান দিবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাই আহিছে।

এই প্ৰমূল্যসমূহৰ আধাৰত, মোৰ চৰকাৰে, যোৱা পাঁচটা বছৰত সুনিৰ্দিষ্ট লক্ষ্যৰে আন্তঃগাঁথনি সবলীকৰণ আৰু ভৱিষ্যতমুখী প্ৰস্তুতিৰে কাম কৰি আহিছে। শক্তিশালী অনুষ্ঠান গঢ় দিয়া, সুযোগৰ সম্প্ৰসাৰণ, উদ্ভাৱনক উৎসাহ যোগোৱা, সামূহিক অংশীদাৰীত্বৰ গভীৰতা বৃদ্ধি আৰু আমাৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদৰাজিৰ দায়িত্বশীল

সংৰক্ষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদীজীৰ **বিকশিত ভাৰত@ ২০৪৭** ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় লক্ষ্যৰ সৈতে সংগতি থকা এই প্ৰচেষ্টাসমূহৰ জৰিয়তে অসমে উন্নয়ন লাভ কৰাৰ লগতে ভাৰতৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নলৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াবলৈ সক্ষম হ'ব।

এই সামূহিক দায়বদ্ধতা আৰু ভৱিষ্যদশী শাসন ব্যৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিততে মই এই পবিত্ৰ সদনৰ সন্মুখত চৰকাৰখনৰ কাম-কাজ আৰু অগ্ৰাধিকাৰৰ এক বিৱৰণ আগবঢ়াইছো।

১. সুস্থিতৰ পৰা শক্তিলৈ: অসমৰ অৰ্থনৈতিক যাত্ৰাপথ

১.১ মাননীয় সদস্যসকল, যোৱা পাঁচ বছৰত মোৰ চৰকাৰে অৰ্থনৈতিক সুস্থিতৰতা, উন্নত প্ৰশাসন ক্ষমতা আৰু বহনক্ষম ৰাজহুৱা বিনিয়োগৰ ওপৰত আধাৰিত উন্নয়নৰ পথ গ্ৰহণ কৰিছে।

১.২ এই সময়চোৱাত অসমৰ অৰ্থনৈতিক যাত্ৰাই বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত উৎপাদনশীল কৰ্মৰাজিৰ সুস্থিতৰ বিকাশক প্ৰতিফলিত কৰিছে। ভাৰতীয় ৰিজাভ বেংকৰ শেহতীয়া মূল্যায়নত অসমে দেশৰ ভিতৰত দ্ৰুতগতিত বিকশিত ৰাজ্যৰূপে মূৰ দাঙি উঠিছে। স্থিত মূল্যত, বিত্তীয় বৰ্ষ ২০২০-২৫ ত ৰাজ্যখনৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন ৪৫ শতাংশ বৃদ্ধি পাইছে, যিটো দেশৰ প্ৰধান ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত সৰ্বাধিক আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় গড় বৃদ্ধিৰ হাৰ ২৯ শতাংশতকৈ অধিক। এই সময়চোৱাত বৰ্তমান মূল্যত ৰাজ্যৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন ২০২৫-২৬ বৰ্ষত ৭ লাখ কোটি টকা অতিক্ৰম কৰাৰ অনুমান কৰা হৈছে, যিটো যোৱা পাঁচ বছৰৰ দুগুণতকৈও অধিক।

১.৩ বিত্তীয় শৃংখলা আৰু সক্ষমতাৰ ক্ষেত্ৰতো উল্লেখযোগ্য উন্নতি পৰিলক্ষিত হৈছে। ২০২৪-২৫ বিত্তীয় বৰ্ষত বাজেট ব্যৱহাৰৰ হাৰ প্ৰায় ৮৫ শতাংশ হৈছেগৈ আৰু প্ৰকৃত ব্যয় প্ৰায় ১.৪৩ লাখ কোটি টকা। ৰাজ্যৰ নিজস্ব কৰ ৰাজহো ৪৮ শতাংশ বৃদ্ধি পাইছে, ২০২১-২২ বৰ্ষৰ ১৬,০০৩ কোটি টকাৰ পৰা ২০২৪-২৫ বিত্তীয় বৰ্ষত প্ৰায় ২৩,৭২৯ কোটি টকালৈ বৃদ্ধি পাইছে। পঞ্জীয়নকৃত জি এছ টি কৰদাতাৰ সংখ্যা প্ৰায় ১.৬ লাখৰ পৰা ২.৩৫ লাখতকৈও অধিক হৈছেগৈ। এই কথা জনাবলৈ পাই মই সুখী হৈছো যে FRBM কাঠামোৰ অধীনত নিৰ্ধাৰিত সীমাৰ ভিতৰতে থাকি অসমে ঋণ আৰু মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ অনুপাত ২৫ শতাংশতে ধৰি ৰাখিবলৈ সক্ষম হৈছে। ই দেশৰ ভিতৰতে সৰ্বনিম্ন হাৰসমূহৰ অন্যতম আৰু ইয়াত মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী ড॰ হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাৰ নেতৃত্বক অসমৰ বিত্তীয় ব্যৱস্থাপনাৰ বিচক্ষণতাৰ প্ৰতিফলন ঘটিছে।

১.৪ ৰাজ্যজুৰি বিত্তীয় সক্ষমতাও বৃদ্ধি পাইছে। ঋণ আৰু জমাৰ অনুপাত ২০২০ বৰ্ষৰ ৫১ শতাংশৰ পৰা ২০২৫ বৰ্ষত ৭২ শতাংশলৈ বৃদ্ধি পাইছে। এই বৃদ্ধিয়ে উৎপাদনমূলক ক্ষেত্ৰ, ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ, কৃষি, আত্মনিয়োজনৰ খণ্ডসমূহলৈ প্ৰতিষ্ঠানিক ঋণৰ উন্নত প্ৰবাহকে সূচীত কৰে। অসমৰ বিত্তীয় সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত বিশ্বাস বৃদ্ধি আৰু বেংকিঙ ব্যৱস্থাৰ প্ৰসাৰকে ই সূচীত কৰিছে।

১.৫ এই সফলতাসমূহে আয়ৰ স্তৰ উন্নত কৰিছে, য'ত ৰাজ্যৰ জনমূৰি আয় ১,৫৯,১৮৫ টকা (~ ১০.৭ শতাংশ বৃদ্ধি) লৈ বৃদ্ধি পোৱাৰ অনুমান কৰা হৈছে। ই বৰ্ধিত বিত্তীয় অংশীদাৰিত্ব আৰু জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ডৰ উল্লেখযোগ্য উন্নয়ন সূচীত কৰে।

১.৬ মোৰ চৰকাৰে 'ইজ অব ডুয়িং বিজনেছ' উন্নত কৰা, ৰাজহ ব্যৱস্থাৰ শক্তিশালীকৰণ আৰু সময়মতে ৰাজহুৱা ব্যয় নিশ্চিত কৰি ব্যক্তিগত বিনিয়োগ আকৰ্ষণ কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। 'এডভাণ্টেজ আছাম ২.০' শীৰ্ষ সন্মিলনৰ সফলতাই এক শক্তিশালী অৰ্থনৈতিক পৰিৱেশতল গঢ় দিয়াৰ বাবে আমাৰ অংগীকাৰক অধিক সুদৃঢ় কৰিলে। বিশ্ব অৰ্থনৈতিক মঞ্চ (ৱৰ্ল্ড ইক'নমিক ফ'ৰাম)ৰ দৰে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় অনুষ্ঠানত ভাৰতক বিনিয়োগৰ গন্তব্যস্থল হিচাপে উপস্থাপন কৰিবলৈ যোৱা ভাৰতীয় প্ৰতিনিধি দলত অসমকো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল- অসমৰ বাবে এনেধৰণৰ এয়া প্ৰথম স্বীকৃতি। এনে পদক্ষেপসমূহে উন্নয়ন, উদাৰীকৰণ আৰু বিত্তীয় নিৰ্ভৰযোগ্যতাৰ প্ৰতি অসমৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধতাকে চিহ্নিত কৰে। ড॰ হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাৰ নেতৃত্বত অসমে উৎপাদন, সেৱা, লজিষ্টিকছ আৰু ডিজিটেল অৰ্থনীতিৰ ক্ষেত্ৰৰ সম্ভাৱনীয়তাসমূহৰ উপযুক্ত ব্যৱহাৰৰ বাবে এক শক্তিশালী বিত্তীয় ভেটি গঢ়ি তুলিছে।

২. বিকাশৰ ইঞ্জিনসমূহঃ ১) নিয়োগ আৰু উদ্যমিতা ২) উদ্যোগ, আন্তঃগাঁথনি আৰু বিনিয়োগৰ জৰিয়তে বিকাশ

২.১ নিয়োগ সৃষ্টি মোৰ চৰকাৰৰ উন্নয়ন নীতিৰ এক মূখ্য স্তম্ভ। ২০২১ চনৰ পৰা ৰাজ্য চৰকাৰে এতিয়ালৈকে **১.৫৬ লাখ চৰকাৰী চাকৰি** প্ৰদান কৰি প্ৰতিশ্ৰুতিক বাস্তৱ ৰূপ দিছে।

২.১.১ নিৰ্দিষ্ট আয়োগৰ আকাংক্ষিত জিলা কাৰ্যসূচীৰ অধীনত অসমে উল্লেখনীয় সফলতা লাভ কৰিছে, অসমে SDG India Indexত আকাংক্ষিত শাখাৰ পৰা অগ্ৰণী

শাখালৈ উন্নীত হৈছে, যি বহনক্ষম উল্লয়নৰ প্ৰতি ৰাজ্যখনৰ দায়বদ্ধতাকে প্ৰতিফলিত কৰিছে।

২.১.২ চাকৰি আৰু উদ্যমিতা বৃদ্ধিৰ বাবে এক শক্তিশালী ঔদ্যোগিক পৰিৱেশতন্ত্ৰ গঢ়াৰ উদ্দেশ্যে মোৰ চৰকাৰে উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য বিভাগৰ জৰিয়তে এক লক্ষ্যভিত্তিক কৌশল গ্ৰহণ কৰিছে। ই যুৱক-যুৱতীসকলক সহায়, এম এছ এম ই সমূহৰ সবলীকৰণ, বৃহৎ বিনিয়োগ আকৰ্ষণ কৰি অসমক এক প্ৰতিযোগিতামূলক ভৱিষ্যতমুখী ঔদ্যোগিক কেন্দ্ৰ হিচাপে স্থাপন কৰিছে।

২.১.৩ এই প্ৰচেষ্টাৰ কেন্দ্ৰত আছে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ আত্মনিৰ্ভৰ অসম অভিযান (CMAAA)। ইয়াৰ প্ৰথম পৰ্যায়ত অৰ্থাৎ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ আত্মনিৰ্ভৰ অসম অভিযান ১.০ ত ২৫,০০০ তকৈও অধিক শিক্ষিত যুৱক-যুৱতীয়ে ইতিমধ্যে প্ৰাৰম্ভিক বিত্তীয় সহায় লাভ কৰিছে। এই গতি অটুট ৰাখি দ্বিতীয় পৰ্যায় আৰম্ভ কৰা হৈছে আৰু ১.০৬ লাখতকৈও অধিকে পঞ্জীয়ন কৰিছে, যি ৰাজ্যজোৰা ঔদ্যোগিক আকাংক্ষা বৃদ্ধিক প্ৰতিফলিত কৰিছে।

২.২ উদ্বাৰন, ইনকুবেশ্যন আৰু ষ্টাৰ্ট আপ: নতুন প্ৰজন্মৰ অসমৰ চালিকাশক্তি

উদ্বাৰনৰ জৰিয়তে বিকাশ আৰু উদ্যমিতা সৃষ্টিৰ বাবে মোৰ চৰকাৰে সিদ্ধান্তমূলক আনুষ্ঠানিক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। ৰাজ্যখনৰ ষ্টাৰ্ট আপ পৰিৱেশতন্ত্ৰ গঢ়ি তুলিবৰ বাবে শেহতীয়াকৈ ‘আছাম ইন’ভেশ্যন এণ্ড ষ্টাৰ্ট আপ ফাউণ্ডেশ্যন’ গঠন কৰা হৈছে।

২.২.১. অসম ষ্টাৰ্টআপ আৰু ইনকিউবেচন নীতি ২০২৫-৩০ য়ে ষ্টাৰ্ট আপৰ স্বীকৃতি, ইনকিউবেচন, পুঁজি যোগান আৰু বজাৰৰ উপলব্ধতাৰ বাবে এক স্পষ্ট পৰিকাঠামো নিৰ্ধাৰণ কৰিছে। ইয়াক আই.আই.টি. গুৱাহাটী, আই.আই.এম. কলিকতা আৰু আই-হাব গুজৰাটৰ সৈতে হোৱা অংশীদাৰিত্বৰ লগতে দক্ষিণ কোৰিয়াৰ পাংগিও টেকনো ভেলীৰ সৈতে গঢ়ি উঠা সহযোগিতাই সমৰ্থন কৰিছে। সুসম বিনিয়োগ, ভেঞ্চাৰ কেপিটেল সংযোগ, গুৱাহাটীত এক স্থানীয় এঞ্জেল নেটৱৰ্ক আৰু অসম ভেঞ্চাৰ কেপিটেল ফাণ্ডৰ জৰিয়তে দ্ৰুত সহায়ৰ দ্বাৰা মূলধনৰ উপলব্ধতা শক্তিশালী কৰা হৈছে, যিয়ে অসমক উত্তৰ-পূবৰ এক বিকাশশীল উদ্বাৰনী কেন্দ্ৰ হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে।

২.৩. ঔদ্যোগিক উন্নয়ন

আমাৰ চৰকাৰে বৃহৎ প্ৰকল্প আৰু উপযুক্ত পৰিকল্পনাৰে ঔদ্যোগিক আৰু বিনিয়োগৰ পৰিৱেশ শক্তিশালী কৰিছে। এটা টাটা অ' এছ এ টি (OSAT) কেন্দ্ৰ, ছেমিকণ্ডাক্টৰ লজিষ্টিক পাৰ্ক আৰু সংহত ঔদ্যোগিক চহৰৰ অন্তৰ্ভুক্তৰে নিৰ্মাণ কৰি থকা ৰতন টাটা ইলেক্ট্ৰনিক্স চিটীয়ে উচ্চ-প্ৰযুক্তিগত উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত অসমৰ প্ৰৱেশ নিশ্চিত কৰিছে। উত্তৰ-পূব অৰ্থনৈতিক কৰিডৰ, এনআৰএলৰ চাৰিওফালে থকা পেট্ৰ'কেমিকেল-সংলগ্ন বিশেষ অৰ্থনৈতিক মণ্ডল আৰু এ.ডি.বি. (ADB)-ৰ সমৰ্থনত প্ৰস্তুৰিত জাগীৰোড উপগ্ৰহীয় চহৰকে ধৰি বৃহৎ টাউনশ্বিপ প্ৰকল্পসমূহে অসমৰ ঔদ্যোগিক ক্ষেত্ৰক নতুন ৰূপ দিছে। অসমৰ ঔদ্যোগিক উন্নয়নক সমৰ্থন কৰিবলৈ ৮৫৪৯.৯৩ একৰ মাটিৰ এক ঔদ্যোগিক লেণ্ড বেংক সৃষ্টি কৰা হৈছে। ইয়াৰ এক বৃজন পৰিমাণৰ ভূমি ইতিমধ্যে এ.আই.ডি.চি. ক হস্তান্তৰ কৰা হৈছে।

২.৩.১. 'এডভান্টেজ আছাম ২.০'-ৰ জৰিয়তে বিনিয়োগ বৃদ্ধিৰ প্ৰচেষ্টাই শক্তিশালী ফলাফল দিছে। ইয়াৰ জৰিয়তে ৫.১৮ লাখ কোটি টকাৰ বিনিয়োগৰ প্ৰস্তাৱ লাভ কৰা হৈছে। বিনিয়োগ সন্মিলনৰ ৩৩০ দিনৰ ভিতৰতে ১.৪৩ লাখ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ৮১টা প্ৰকল্প ইতিমধ্যে কাৰ্যকৰী কৰা হৈছে। অসম ঔদ্যোগিক আৰু বিনিয়োগ নীতি, ২০১৯-ৰ অধীনত ৫৬টা প্ৰস্তাৱক কেবিনেটে অনুমোদন জনাইছে, যাৰ ফলত ২৬,৮৪৮ কোটি টকাৰ অধিক বিনিয়োগ আৰু ৪৫,০২০টা কৰ্মসংস্থাপনৰ সৃষ্টি হৈছে। এম.এছ.এম.ই. (MSME) খণ্ডৰ অধীনত, উদ্যম (UDYAM) পঞ্জীয়ন ২০২০ চনত ১০,০০০ তকৈ কম থকাৰ বিপৰীতে ২০২৪ চনত ২.৮৫ লাখলৈ বৃদ্ধি পাইছে। অসমত এতিয়া ১২.৭৫ লাখতকৈ অধিক এম.এছ.এম.ই. আছে আৰু ই ৮২ লাখতকৈ অধিক জীৱিকাৰ সৃষ্টি কৰিছে। ঋণৰ স্ৰোত লক্ষণীয়ভাৱে বৃদ্ধি পাইছে। যোৱা চাৰি বছৰত প্ৰায় ৯০,০০০ কোটি টকাৰ ঋণ প্ৰদান কৰা হৈছে। পি.এম.ই.জি.পি. (PMEGP), পি.এম.এফ.এম.ই. (PMFME) আৰু পি.এম. বিশ্বকৰ্মাৰ দৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ আঁচনিসমূহে প্ৰশিক্ষণ, সঁজুলি আৰু বিত্তীয় সুবিধাৰ জৰিয়তে ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ, আত্মসহায়ক গোট আৰু পৰম্পৰাগত শিল্পীসকলক অধিক শক্তিশালী কৰিছে।

২.৩.২. নামৰূপৰ এম'নিয়া-ইউৰিয়া সাৰ প্ৰকল্প আৰু নুমলীগড় শোধনাগাৰ সম্প্ৰসাৰণৰ দৰে ৰাজহুৱা খণ্ডৰ প্ৰতিষ্ঠানসমূহত কৌশলগত বিনিয়োগে বৃহৎ পৰিসৰৰ নিযুক্তি সৃষ্টি কৰাৰ লগতে ঔদ্যোগিক ক্ষমতা পুনৰ শক্তিশালী কৰিছে।

২.৩.৩. এই পদক্ষেপসমূহৰ পৰিপূৰক হিচাপে, 'অসম জন বিশ্বাস বিধেয়ক, ২০২৫'-য়ে সৰু-সুৰা অপৰাধসমূহক অপৰাধমুক্ত কৰিবলৈ আৰু নিয়মবোৰ সৰল কৰিবলৈ ১৬খন আইন সংশোধন কৰিছে। ইয়াৰ ফলত ৰাষ্ট্ৰীয় 'ইজ অব ডুইং বিজনেছ' (Ease of Doing Business) ৰেংকিঙত অসমক আকাংক্ষিতৰ পৰা অগ্ৰণী শাখালৈ উন্নীত হোৱাত অৰিহণা যোগাইছে।

২.৪. যোগাযোগ, সক্ষমতা আৰু স্থিতিস্থাপকতা শক্তিশালীকৰণ

২.৪.১. মোৰ চৰকাৰে **লোকনিৰ্মাণ বিভাগ** জৰিয়তে ভৱন, পথ আৰু অন্যান্য গুৰুত্বপূৰ্ণ আন্তঃগাঁথনিৰ ক্ষেত্ৰত ৰূপান্তৰকাৰী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত স্বাস্থ্য, শিক্ষা, ক্ৰীড়া, সংস্কৃতি আৰু ৰাজহুৱা প্ৰশাসনৰ সম্ভাৱনাক শক্তিশালী কৰিছে আৰু অসমৰ দীৰ্ঘকালীন উন্নয়নৰ লক্ষ্যক সমৰ্থন জনোৱা স্থায়ী সম্পদ সৃষ্টি কৰিছে।

২.৪.২. যুৱ শক্তিৰ সম্ভাৱনা আৰু সামাজিক সংহতি বৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰত ক্ৰীড়া আৰু মনোৰঞ্জনৰ ভূমিকা স্বীকাৰ কৰি মোৰ চৰকাৰে ৰাজ্যজুৰি **গুৰুত্বপূৰ্ণ ক্ৰীড়া আন্তঃগাঁথনি** বৃদ্ধি কৰিছে। প্ৰায় **৩৮০ কোটি** টকা বিনিয়োগেৰে নিৰ্মাণ কৰা **আমিনগাঁৱৰ মুকলি ষ্টেডিয়াম** আৰু **২৩৮ কোটি** টকা ব্যয়েৰে নিৰ্মাণ কৰা **ডিব্ৰুগড়ৰ খনিকৰ বহুমুখী ক্ৰীড়া প্ৰকল্প**ই অসমৰ ক্ৰীড়া পৰিৱেশক যথেষ্ট উন্নত কৰিব। ইয়াৰ উপৰিও **১১খন জিলা ষ্টেডিয়াম**ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য চলি আছে, যিয়ে আধুনিক ক্ৰীড়া সুবিধাসমূহৰ আঞ্চলিক উপলব্ধতা নিশ্চিত কৰিব। **পৰিৱেশ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য**ৰ ক্ষেত্ৰত **গুৱাহাটীৰ অসম ৰাজ্যিক চিৰিয়াখানা আৰু উদ্ভিদ উদ্যান**খন প্ৰায় **৩৬০ কোটি** টকা ব্যয় সাপেক্ষে আধুনিকীকৰণ কৰি থকা হৈছে। **২০২৬ চনৰ নৱেম্বৰত** এই কাম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ সময় নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। এই পদক্ষেপে সংৰক্ষণ, শিক্ষা আৰু পৰিৱেশ পৰ্যটনৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ দায়বদ্ধতাক পুনৰ প্ৰতিপন্ন কৰিছে।

২.৪.৩. প্ৰশাসনিক দক্ষতা শক্তিশালী কৰিবলৈ আৰু ৰাজহুৱা সেৱা প্ৰদান উন্নত কৰিবলৈ মোৰ চৰকাৰে ৰাজ্যজুৰি **১৪টা সংহত জিলা আয়ুক্ত কাৰ্যালয়** নিৰ্মাণৰ কাম আগবঢ়াইছে। বিভিন্ন প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে সাংস্কৃতিকভাৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ আন্তঃগাঁথনিসমূহৰ স্থায়িত্ব নিশ্চিত কৰা হৈছে। যেনে **শিৱসাগৰৰ ৰংঘৰৰ সৌন্দৰ্যবৰ্ধন, যোৰহাটৰ লাচিত মৈদাম স্মাৰক** আৰু **চাহ বাগিচা অঞ্চলত জগন্নাথ কমিউনিটি হল** নিৰ্মাণ আদি। ইয়াৰ জৰিয়তে সামাজিক জীৱন আৰু সাংস্কৃতিক পৰিচয় শক্তিশালী কৰা হৈছে।

২.৪.৪. মানৱ উন্নয়নত স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰীয় ভূমিকা স্বীকাৰ কৰি মোৰ চৰকাৰে এই খণ্ডসমূহৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণক অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। যোৱা ২০২১ বৰ্ষৰ পৰা ধুবুৰী, নগাঁও, তিনিচুকীয়া, নলবাৰী, কোকৰাঝাৰ আৰু উত্তৰ লখিমপুৰত চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হৈছে। আনহাতে শিৱসাগৰ, মৰিগাঁও, ধেমাজি, তামুলপুৰ, বঙাইগাঁও, চৰাইদেউ, বিশ্বনাথ, দৰং, গোলাঘাট আৰু কৰিমগঞ্জত নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ কাম চলি আছে।

২.৪.৫. স্বাস্থ্যসেৱাৰ বাহিৰেও ৬খন অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়, ২৯খন আদৰ্শ স্নাতক মহাবিদ্যালয় আৰু বজালী, নাৰায়ণপুৰ, গোলাঘাট, মাজুলী আৰু চাবুৱাত নতুন বিশ্ববিদ্যালয়ে উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰিছে। বিদ্যালয় শিক্ষা ব্যৱস্থা সবলীকৰণৰ অৰ্থে বিভিন্ন আঁচনিৰ অধীনত ২০০ খনতকৈ অধিক বিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নত কৰি থকা হৈছে। ইয়াৰ উপৰি ১০ খন বি.এড কলেজ আৰু ১১ খন আইন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰি বিভিন্ন অঞ্চলত মানসম্পন্ন শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

২.৪.৬. ৰাইজৰ যাতায়ত আৰু বাণিজ্য সংযোগ উন্নত কৰিবলৈ ২০২১-২২ চনৰ পৰা ২১,৫৬১ কিলোমিটাৰ পথ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। ইয়াৰে প্ৰায় ৩৪১ কিলোমিটাৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ। অসমত বৰ্তমান ১,৮২৬ কিলোমিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ আছে। ৫,৬৮৩ কোটি টকাৰ ১৯টা প্ৰকল্প বৰ্তমান বিবেচনাৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত আছে। যোৰহাট-মাজুলী দলং, মঙলদৈ, বৰপেটা আৰু গোৰীপুৰৰ বাইপাছ আৰু বৰ্ধিত যান-বাহন তথা অৰ্থনৈতিক কাৰ্যকলাপক সমৰ্থন কৰিবলৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘাইপথসমূহৰ সম্প্ৰসাৰণৰ দৰে কৌশলগত প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন কৰা হৈছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম চড়ক যোজনাৰ চাৰিটা পৰ্যায়ত প্ৰায় ১৯,০০০ বসতিস্থলসমূহক ৩২,০০০ কিলোমিটাৰতকৈও অধিক পথ নেটৱৰ্কৰ দ্বাৰা সংযোগ কৰা হৈছে। অসম মালা কাৰ্যসূচীয়ে ইয়াৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ জৰিয়তে প্ৰায় ৩,০০০ কিলোমিটাৰ পথ আৰু প্ৰায় ১৫০ খন দলং সংযোগ কৰিব, য'ত পথৰ বহলীকৰণ আৰু উন্নীতকৰণৰ কামো অন্তৰ্ভুক্ত আছে। দলং নিৰ্মাণৰ মুখ্য প্ৰকল্পসমূহৰ কাম-কাজো দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়িছে। শেহতীয়াকৈ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে গুৱাহাটী-উত্তৰ গুৱাহাটী সংযোগী দলংখন উদ্বোধন কৰিছে আৰু পলাশবাৰী-শুৱালকুছি সংযোগী দলঙৰ কামো দ্ৰুতগতিত চলি আছে।

২.৪.৭. তদুপৰি, সন্মানীয় মুখ্যমন্ত্রী ড॰ হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাৰ বিশেষ উদ্যোগত ৪,১৯৭ কিলোমিটাৰ পথ সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে আৰু আন ৬,৯১৭ কিলোমিটাৰ পথৰ কাম চলি আছে। চহৰীয়া যান-জঁটৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে ২০২১ চনৰ পৰা গুৱাহাটীত পাঁচখন আৰু ডিব্ৰুগড়ত এখন উৰণ সেতুৰ লগতে ছয়খন ৰোড অভাৱব্ৰীজ সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে, যিয়ে যান-বাহনৰ চলাচল যথেষ্ট সুচল কৰি তুলিছে। ফলপ্ৰসূভাৱে, অসমত গড়ে প্ৰতিদিনে ১৩ কিলোমিটাৰ পথ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে।

২.৪.৮. চহৰৰ মূল কেন্দ্ৰৰ যান-জঁট হ্রাস কৰিবলৈ আৰু আঞ্চলিক সংযোগ উন্নত কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱিত গুৱাহাটী ৰিং ৰোডৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে। নিৰ্মাণমান অৱস্থাত থকা চাৰি লেনযুক্ত কাজিৰঙা কৰিডৰ, গহপুৰ আৰু নুমলীগড়ৰ মাজত প্ৰস্তাৱিত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পানীৰ তলেৰে সুৰংগ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথত (মৰাণ) বিমানৰ বাবে জৰুৰীকালীন অৱতৰণৰ সুবিধা আদি এক আধুনিক আৰু প্ৰগতিশীল অসমৰ উদাহৰণ।

২.৪.৯. ৰেলৱে আন্তঃগাঁথনিৰো উল্লেখনীয় সম্প্ৰসাৰণ ঘটিছে। যোৱা পাঁচ বছৰত ৪১৬ কিলোমিটাৰ নতুন ৰেলপথ স্থাপন কৰা হৈছে, যিয়ে অঞ্চলসমূহৰ মাজত সংযোগ সুদৃঢ় কৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও, অমৃত ভাৰত ষ্টেচন আঁচনিৰ অধীনত ৰাজ্যৰ ৫০ টা ৰেল ষ্টেচনৰ পুনৰ উন্নয়ন কৰা হৈছে, যাৰ ফলত যাত্ৰীৰ সুবিধা আৰু নগৰীয় সংহতি উন্নত হৈছে। গুৱাহাটীত এখন নতুন ৰেলপথ আৰু পথসহ শৰাইঘাট দলং নিৰ্মাণৰ কাম চলি আছে, য'ত দুটা ৰেলপথ আৰু এটা তিনি লেনযুক্ত পথ থাকিব, যিয়ে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মাল্টিমোডেল সংযোগ হিচাপে কাম কৰিব। ইয়াৰ উপৰি, ভাৰত-ভূটান সংযোগী পদক্ষেপৰ অধীনত শেহতীয়াকৈ ৬৯ কিলোমিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ কোকৰাঝাৰ-গেলেফু নতুন ৰেলপথ নিৰ্মাণত অনুমোদন জনোৱা হৈছে। কোকৰাঝাৰ জিলাৰ বাসবাৰীত এটা ৱাগন অভাৱহলিং ৱৰ্কশপ (wagon overhauling workshop) নিৰ্মাণৰ কামো চলি আছে।

২.৪.১০. মাননীয় প্ৰধানমন্ত্রী শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদীৰ দ্বাৰা গুৱাহাটীৰ লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বিমানবন্দৰৰ টাৰ্মিনেল-২ উদ্বোধনৰ লগে লগে অসমৰ বিমান আন্তঃগাঁথনিৰো এক বিশেষ মাত্ৰা লাভ কৰিছে। বাৰ্ষিক ১৩.১ নিযুত যাত্ৰী চম্ভালিব পৰাকৈ প্ৰস্তুত কৰা নতুন টাৰ্মিনেলটোৱে গুৱাহাটীক উত্তৰ-পূব আৰু দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ এক বিশ্বমানৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিছে, যিয়ে পৰ্যটন, বাণিজ্য আৰু জনসাধাৰণৰ মাজত সংযোগ সুদৃঢ় কৰিব। ইয়াৰ পৰিপূৰক হিচাপে ৬০ একৰ মাটিত প্ৰস্তাৱিত এৰোট্ৰ'পলিছ (বিমানবন্দৰ চহৰ) ব্যৱসায়, আতিথ্য, খুচুৰা বিক্ৰী আৰু

নগৰীয় সেৱাক একত্ৰিত কৰি এক গতিশীল মিশ্ৰিত ব্যৱহাৰৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলা হৈছে, যি চহৰ আৰু অঞ্চলটোৰ বাবে এক নতুন বিকাশৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছে।

২.৫. বহনক্ষম পৰিবহণ আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ অগ্ৰগতি

২.৫.১. ৰাজ্যত **পৰিবহণ পৰিৱেশতন্ত্ৰ** যথেষ্ট শক্তিশালী হৈছে, যি **যান-বাহন ৰাজহৰ সুস্থিৰ বৃদ্ধিত** প্ৰতিফলিত হৈছে। ২০২৪-২৫ **বিত্তীয় বৰ্ষত এই ৰাজহে ১,৮৩৯ কোটি টকা** স্পৰ্শ কৰিছে আৰু প্ৰযুক্তি-চালিত সেৱা প্ৰদানৰ জৰিয়তে পৰিবহণৰ নীতি-নিয়মসমূহৰ পালনো উন্নত হৈছে। নাগৰিকসকলে আজি বাহন পঞ্জীয়ন আৰু ড্ৰাইভিং লাইচেন্সৰ সৈতে জড়িত **৭২ টা অনলাইন সেৱা** ঘৰতে বহি লাভ কৰিব পাৰে, যাৰ ভিতৰত **১৬ টা সেৱা সম্পূৰ্ণ স্বয়ংক্ৰিয় আৰু ইয়াৰ বাবে কোনো কাৰ্যালয়লৈ যোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই**। আনহাতে যান-বাহনৰ অনুমোদিত ডিলাৰসকলে এতিয়া পঞ্জীয়ন কৰ্তৃপক্ষ (**Registering Authorities**) হিচাপে কাম কৰে, যিয়ে গ্ৰাহকসকলে ফীপ্ৰ সেৱা লাভত সহায় হৈছে।

২.৫.২. অসমে **প্ৰযুক্তি-সক্ষম প্ৰশাসন** ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত দেশৰ ভিতৰতে অগ্ৰণী হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছে। ইয়াৰ ভিতৰত **CM-TRANS তন্ত্ৰ**ৰ দৰে অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তিৰ উদ্ভাৱন কৰা হৈছে, যি হৈছে দেশৰ প্ৰথমটো **DTO সেৱাৰ যাদৃচ্ছিক অনলাইন আৱণ্টন (randomised online allocation)**। ইয়াৰ ফলত দুৰ্নীতি আৰু মধ্যভোগীৰ প্ৰকোপ নাইকিয়া হৈছে। যান-বাহন আইন বলৱৎকৰণৰ দিশত, **ট্ৰাফিক ইন্টাৰচেপ্টৰ বাহন, ব্ৰেথ এনালাইজাৰ (breath analysers), স্পীড গান** আৰু **ই-চালান ব্যৱস্থাৰ** জৰিয়তে পথ সুৰক্ষা তদাৰকী সুদৃঢ় কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে একাধিক জিলাত **স্বয়ংক্ৰিয় পৰীক্ষণ কেন্দ্ৰ (ATS)** আৰু স্বীকৃত চালক পৰীক্ষণ ট্ৰেক আৰম্ভ কৰা হৈছে।

২.৫.৩. **অসম ৰাজ্যিক পৰিবহণ নিগমৰ (ASTC)** জৰিয়তে ৰাজহুৱা পৰিবহণে নতুন গতি লাভ কৰিছে। ইয়াৰ অধীনত **২৭১ খন বৈদ্যুতিক বাছ আৰু ১০০ খন চিএনজি (CNG) বাছ** নিয়োগ কৰা হৈছে, যাৰ ভিতৰত পোনপটীয়াকৈ পৰিচালিত বৈদ্যুতিক সেৱাসমূহে এতিয়া যথেষ্ট ৰাজহ অৰ্জন কৰিছে। **প্ৰধানমন্ত্ৰী ই-বাছ সেৱা (PM eBus Sewa) আঁচনি**ৰ অধীনত গুৱাহাটীৰ বাবে অতিৰিক্ত **১০০ খন বৈদ্যুতিক বাছ** মঞ্জুৰ কৰা হৈছে, যাৰ চলাচল ২০২৬ চনৰ জানুৱাৰীৰ পৰা পৰ্যায়ক্ৰমে আৰম্ভ হৈছে।

২.৫.৪. ৮৯ টা চৰকাৰীভাৱে অধিসূচিত ফেৰী সেৱা, জীৱনডিঙা আঁচনিৰ অধীনত প্ৰায় সাৰ্বজনীন কভাৰেজ আৰু ব্যক্তিগত নাও চালকসকলৰ পদ্ধতিগত প্ৰশিক্ষণৰ জৰিয়তে আভ্যন্তৰীণ জল পৰিবহণ ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰা হৈছে। **মডুলাৰ ৰিভাৰ টাৰ্মিনেল আৰু কমিউনিটি জেটিৰ** কাম সুস্থিৰভাৱে আগবাঢ়িছে, যাৰ ফলত সুৰক্ষা, যাত্ৰীৰ সুবিধা আৰু নদীপথৰ সংযোগ ব্যৱস্থা উন্নত হৈছে।

২.৫.৫. মোৰ চৰকাৰে আভ্যন্তৰীণ জলপথক এক কৌশলগত অৰ্থনৈতিক সম্পদ হিচাপেও অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। **ভাৰতৰ 'এক্ট ইষ্ট' (Act East)** দৃষ্টিভঙ্গীৰ অধীনত **যোগীষোপাই** এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ লজিষ্টিক আৰু বাণিজ্যিক কেন্দ্ৰ হিচাপে আল্পপ্ৰকাশ কৰিছে। **৬৯৩ কোটি টকাৰ** প্ৰকল্প ব্যয়ৰে মঞ্জুৰ কৰা **মাল্টি-মোডেল লজিষ্টিক পাৰ্ক** আৰু **২ নং ৰাষ্ট্ৰীয় জলপথত** নতুনকৈ উদ্বোধন কৰা আভ্যন্তৰীণ **জল পৰিবহণ টাৰ্মিনেলটোৱে** আঞ্চলিক আৰু আন্তঃসীমান্ত সংযোগত অসমৰ ভূমিকাক অধিক সুদৃঢ় কৰিছে। **ভাৰত-বাংলাদেশ প্ৰট'কল**ৰ অধীনত ইয়াক **'পোৰ্ট অৱ কল' (Port of Call)** হিচাপে মনোনীত কৰাৰ ফলত **ভূটানৰ** সৈতে বাণিজ্যিক সম্পৰ্ক অধিক বৃদ্ধি পাব, যাৰ ফলত পূৰ্বাঞ্চলত বাণিজ্য আৰু বিকাশৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ হিচাপে অসমৰ স্থিতি পুনৰ দৃঢ় হ'ব।

২.৬. নিৰ্ভৰযোগ্য শক্তি ব্যৱস্থা নিশ্চিতকৰণ

২.৬.১. আন্তঃগাঁথনিৰ ক্ষেত্ৰত, **AEGCL** এ ৰাজ্যৰ সংবহন ব্যৱস্থা সুদৃঢ় কৰিছে। ইয়াৰ ভিতৰত ৰঙিয়া আৰু সোণাপুৰত প্ৰথমটো **৪০০ KV ক্ষমতাৰ GIS উপকেন্দ্ৰ মুকলি কৰা আৰু ২০ টাতকৈও অধিক উপকেন্দ্ৰত** ট্ৰান্সফৰ্মাৰৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰা হৈছে— যিয়ে আমাক **২০২৫ চনত ২,৮৪১ মেগাৱাটৰ সৰ্বোচ্চ চাহিদা (peak load)** পূৰণ কৰাৰ দিশত সক্ষম কৰি তুলিছে।

২.৬.২ বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত **এপিডিচিএলে** বিদ্যুৎ যোগানৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতাৰ নিশ্চিতি প্ৰদান কৰিছে যি নেকি **ৰাষ্ট্ৰীয় হাৰতকৈ অধিক। ২৩.৬১ঘণ্টাৰ নগৰীয়া যোগান** আৰু **২২.৪ ঘণ্টাৰ গ্ৰামীণ সৰবৰাহেৰে** এই নিৰ্ভৰযোগ্যতাৰ নিশ্চিতি প্ৰদান কৰিছে। **এ.টি.এণ্ড চি. লোকচান ১৫.৭ শতাংশলৈ** হ্রাস আৰু **দ্ৰুমাগতভাৱে ৩ বছৰ ১০০শতাংশ সংগ্ৰহৰ পাৰদৰ্শিতাবে** আমি বিত্তীয় আৰু পৰিচালনাৰ দক্ষতা শক্তিশালী কৰিছোঁ।

২.৬.৩. আৰ. ডি. এচ. এচ. কাৰ্যসূচীৰ অধীনত ৯,০০০ কোটি টকাতকৈও অধিক পুঁজি বিনিয়োগৰ জৰিয়তে আমি ৫,০০০টা বিতৰণ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ স্থাপন, ১৪,০০০ কি:মি: ইনচুলেটেড কেবুল ৰূপান্তৰকৰণৰ উপৰি ৭২শতাংশ লক্ষ্য পূৰণেৰে ৫০লাখৰো অধিক প্ৰি-পেইড মিটাৰৰ সেৱা আৰম্ভ কৰিছোঁ। পি এম সূৰ্য্য ঘৰ যোজনাৰ অধীনত আমাৰ অবিৰত প্ৰচেষ্টাৰ ফলশ্ৰুতিত অসমে ৰাষ্ট্ৰীয় স্তৰত ৮ ম স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই যোজনাৰ অধীনত ৬৫,০০০ ৰো অধিক বুফ টপ সৌৰ সজুনি স্থাপন কৰা হৈছে।

২.৬.৪. অসমৰ প্ৰতিগৰাকী নাগৰিকলৈ নিৰ্ভৰযোগ্য বিদ্যুৎ যোগানৰ প্ৰতি থকা আমাৰ চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধতাৰ প্ৰতিফলনেৰে অসমে ক্ৰমাগতভাৱে ৫ বছৰ ধৰি ৰাষ্ট্ৰীয় শক্তি সংৰক্ষণ বঁটাত প্ৰথম স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

২.৭ পুনৰুদ্ধাৰ অসমৰ দিশে: বান নিয়ন্ত্ৰণ আৰু জল সম্পদ ব্যৱস্থাপনা
জলসম্পদ বিভাগৰ জৰিয়তে মোৰ চৰকাৰে বান আৰু গড়াখহনীয়া ব্যৱস্থাপনাৰ আন্তঃগাৰ্খনি চমকপ্ৰদভাৱে শক্তিশালী কৰিছে।

২.৭.১. এই সময়ছোৱাত বিপদাপন্ন স্থানত নৈৰ পাৰৰ সুৰক্ষাৰ কাম-কাজ কৰাৰ উপৰি ২৩৭.৪৫ কি:মি: নতুন মথাউৰি নিৰ্মাণ তথা ৪৮.১৪ কি:মি: বৰ্তমানে থকা মথাউৰি ওখকৈ নিৰ্মাণৰে শক্তিশালী কৰা হৈছে।

২.৭.২. ২০১৬ চনৰ পৰা ২০২১ চনৰ সময়ছোৱাত অসমত ১৫৪ টা মথাউৰিৰ ফাট মেলিছিল। বিগত বৰ্ষত মাত্ৰ ৩টা ফাট মেলাকে ধৰি ২০২১ চনৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে এই সংখ্যা ৬০ টালৈ হ্রাস পাইছে।

২.৭.৩. বিশ্ব বেংকৰ ৪০০০ কোটি টকাৰ বিত্তীয় সাহায্য তথা এছিয়ান ডেভেলপমেন্ট বেংকৰ ২২০০ কোটি টকা পুঁজি ব্যয়ৰ কাৰ্যক্ষম প্ৰকল্পৰ দ্বাৰা মোৰ চৰকাৰে বান প্ৰস্তুতি আৰু জলবায়ু স্থিতিস্থাপকতা শক্তিশালী কৰিছে। তদুপৰি ৰাষ্ট্ৰীয় দুৰ্যোগ প্ৰশমন পুঁজিৰ অধীনত ৬৯২ কোটি টকাৰ সাহায্যে জলধাৰণ ভিত্তিক বান প্ৰশমনৰ বাবে মোৰ চৰকাৰে ৯ খন জিলাৰ ১৫টা আৰ্দ্ৰ ভূমি চিনাক্তকৰণ কৰি এই আৰ্দ্ৰভূমিক প্ৰাকৃতিক বানপানী ধাৰণৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে।

২.৮ প্ৰশাসন ব্যৱস্থাৰ সংস্কাৰ

২১.১৮শতাংশ বৃপায়নক প্রতিফলিত কৰি বিভিন্ন বিভাগৰ সৈতে জড়িত ২,৬১৮ টা কেবিনেট সিদ্ধান্তৰ ভিতৰত সংশ্লিষ্ট বিভাগসমূহৰ দ্বাৰা ২,৩৮৭ টা সিদ্ধান্তৰ বৃপায়ন কৰা হৈছে। নীতিক ক্ষেত্ৰ পৰ্যায়ত বৃপায়নৰ দিশত লোৱা যথোচিত কাৰ্যব্যৱস্থাই মোৰ চৰকাৰৰ এই ক্ষেত্ৰত থকা দায়বদ্ধতাকে প্রতিফলিত কৰিছে।

২.৯ প্রশাসনিক সংস্কাৰ, প্ৰশিক্ষণ আৰু ৰাজহুৱা ওজৰ -আপত্তি নিষ্পত্তি

সূচীভুক্ত সেৱাৰ সময় সাপেক্ষ প্ৰদান আৰু এই সেৱা প্ৰদানত বিফল হোৱা বিষয়াৰ ওপৰত শাস্তিমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ বাবে **২০২৪ চনৰ মাৰ্চত আইন সন্মত অসম ৰাজ্যিক লোকসেৱা অধিকাৰ আয়োগ গঠন কৰা হৈছে।**

২.৯.১. চিপিগ্ৰাম(CPGRAM) মঞ্চৰ জৰিয়তে ওজৰ -আপত্তি নিষ্পত্তিৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতি লাভ কৰা হৈছে। **৮০ শতাংশ নিষ্পত্তিৰে ২০২৫ বৰ্ষত** ৰাজ্যখনে লাভ কৰা **১২,০৭১টা ওজৰ -আপত্তিৰ** ভিতৰত **৯,৬৮৬ টা বিষয়** নিষ্পত্তি কৰা হৈছে। অধিক সংখ্যাৰ পূৰ্ণ প্ৰশাসনিক সংস্কৃতি প্রতিফলিত কৰি **৬৮শতাংশ মান সম্পন্ন ওজৰ -আপত্তি** মীমাংসাৰ নাগৰিক কেন্দ্ৰীক সন্তুষ্টিৰে **২০২৫ বৰ্ষৰ জানুৱাৰীত অসমে ৰাষ্ট্ৰীয় স্তৰত ৪ থ** স্থান লাভ কৰিছে।

২.১০.বিধায়িনী আৰু ন্যায়িক সেৱা :ন্যায় প্ৰাপ্তি শক্তিশালীকৰণ

২.১০.১. ২০২৫ বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত বিধায়িনী বিভাগে **১০ খন নতুন আইন প্ৰণয়ন, ৫৬ খন বৰ্তমানে থকা আইনৰ** সংশোধন আৰু অচল অধিনিয়ম বাতিলৰ ক্ষেত্ৰত কাৰ্যব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে।

২.১০.২. চাহ বাগিচাৰ ক্লিনিক, সৈনিক কল্যাণ ক্লিনিক, গাঁও আৰু কাৰাগাৰ আইনী সাহায্য কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে আইনী সেৱাৰ সুবিধা যথেষ্ট বৃদ্ধি কৰা হৈছে। **২০২৫ চনত ৰাষ্ট্ৰীয় লোক আদালতৰ সময়ত মুঠ ৭১৯,৮২৬টা গোচৰ** লোৱা হৈছিল, যাৰ ফলত নিষ্পত্তিৰ পৰিমাণ আছিল **৫৩৩,৪৩,৩৮,৪৯৩ টকা।**

২.১০.৩. ইয়াৰ সমালোচনাৰে ন্যায়িক আন্তঃগাঁথনিৰ পুনৰ গুৰুত্ব লাভ কৰিছে। ভাৰতৰ সন্মানীয় মুখ্য ন্যায়াদীশে **গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সংহত ন্যায়িক চৌহদৰ আধাৰশিলা স্থাপন** কৰাটো ৰাজ্যখনৰ বাবে আধুনিক, সুলভ আৰু ভৱিষ্যতৰ বাবে সাজু ন্যায়িক আন্তঃগাঁথনিৰ দিশত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ।

২.১১. ডিজিটেল শাসন আৰু তথ্য প্ৰযুক্তিৰ সংস্কাৰ

২.১১.১. প্ৰযুক্তিবিদ্যা অসমত নাগৰিককেন্দ্ৰিক শাসনৰ ভেটি হৈ পৰিছে। সেৱা সেতু প্লেটফৰ্মে আজি ৯০০ৰো অধিক সেৱা সংযোগ কৰিছে আৰু ৯০% নিষ্পত্তি হাৰেৰে ২ কোটিৰো অধিক আবেদন প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰিছে। ৰাজহুৱা সেৱাৰ অধিকাৰৰ কাঠামোৰ অধীনত বহুভাষিক কল চেণ্টাৰৰ জৰিয়তে ১.২৮ লাখ অভিযোগ নিষ্পত্তি কৰা হৈছে।

২.১১.২. এই আধাৰৰ ওপৰত নিৰ্মাণ কৰি আমাৰ চৰকাৰে বিশ্ব বেংকৰ ৮৭৫ কোটি টকাৰ সাহায্যে অসম শাসন আৰু সেৱা প্ৰদান কাৰ্যসূচী আৰম্ভ কৰিছে, য'ত বিষয়াসকলৰ বাবে এজেন্টিক এআই সঁজুলিৰে সেৱা সেতু ২.০ স্থাপন কৰা হ'ব।

২.১২. পেঞ্চন সংস্কাৰ আৰু ডিজিটেল সেৱা প্ৰদান

২.১২.১. আমাৰ চৰকাৰে পেঞ্চন প্ৰশাসনলৈ নিৰ্ভৰযোগ্যতা, সঠিকতা আৰু স্বচ্ছতা আনিবলৈ প্ৰযুক্তি ব্যৱহাৰ কৰিছে। কৃতজ্ঞ ডিজিটেল পেঞ্চন প্লেটফৰ্মে পেঞ্চন ধনাদায় অৰ্ডাৰ প্ৰদানৰ অনলাইন প্ৰক্ৰিয়াক ৰূপান্তৰিত কৰিছে। এতিয়া এছএমএছ আৰু ইমেইল সতৰ্কবাণীৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত এই ব্যৱস্থাই অৱসৰৰ ১২ মাহৰ আগতে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পেঞ্চনৰ কাম-কাজ আৰম্ভ কৰে, যাৰ ফলত বিলম্বতা বহু পৰিমাণে হ্রাস পাইছে।

২.১২.২. ডিজিটেল ব্যৱস্থাবে জীয়াই থকাৰ প্ৰমাণপত্ৰ প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়াৰো দ্ৰুতগতিত প্ৰসাৰ হৈছে। 'জীৱন প্ৰমাণ'ৰ অধীনত পঞ্জীয়নৰ সংখ্যা ২০২৪ চনৰ নৱেম্বৰ মাহত প্ৰায় ৩০,০০০ৰ পৰা ২০২৫ চনৰ নৱেম্বৰ মাহলৈ ১.২৫ লাখৰো অধিক হৈছেগৈ। আনহাতে সফলভাৱে জমা দিয়া প্ৰমাণপত্ৰৰ সংখ্যা ১৫,২৬৭ৰ পৰা ৭৯,৪২৪লৈ বৃদ্ধি পাইছে, যাৰ ফলত আধাৰ-সম্পৰ্কীয় বাকী থকা কাম যথেষ্ট হ্রাস পাইছে। শেষৰজন লোকেও যাতে সুবিধাসমূহ লাভ কৰিব পাৰে, তাৰ বাবে দুৰ্গম অঞ্চলৰ পেঞ্চনাৰসকলৰ সহায় হোৱাকৈ বিদ্যালয় শিক্ষা বিভাগৰ অধীনত ৩৩টা কেন্দ্ৰত আঙুলিৰ ছাপ লোৱা স্কেনাৰ সংস্থাপন কৰা হৈছে।

২.১৩ ভূমি ৰাজহ খণ্ডত সু-শাসন

২.১৩.১. **বসুক্ৰমা অভিযানে** ৰাজ্যৰ ভূমি প্ৰশাসনত ব্যাপক ৰূপান্তৰ সাধন কৰিছে। **বসুক্ৰমা ১.০ ৰ অধীনত ৫,৮৮,৪৫০খন আবেদন** নিষ্পত্তি কৰা হৈছে, যাৰ ফলত ভূমি নথি-পত্ৰসমূহ প্ৰণালীবদ্ধভাৱে সংশোধন আৰু ভূমি তথ্য উন্নীতকৰণ সম্ভৱ হৈছে।

২.১৩.২. বসুক্ৰমা ২.০ ই এই প্ৰচেষ্টাক আৰু অধিক সম্প্ৰসাৰণ কৰিলে। ইয়াৰ অধীনত **১৩,৩৯,৬০৫খন আবেদন গ্ৰহণ** কৰা হৈছে আৰু **২,২৯,৬৫৯টা বন্দোৱস্তিৰ প্ৰস্তাৱ** জাৰি কৰা হৈছে।

২.১৩.৩. **স্বামীত্ব আঁচনি**য়ে গ্ৰামাঞ্চলত ভূমি অধিকাৰ আৰু ভূমিৰ জৰীপ প্ৰক্ৰিয়াক অধিক শক্তিশালী কৰিছে। **৯১৪খন জৰীপ নোহোৱা গাঁৱৰ** ভিতৰত **৭৫১খন গাঁও** ইতিমধ্যে **জৰীপকৃত হিচাপে অধিসূচিত হৈছে** আৰু বাকীসমূহো অধিসূচিত হোৱাৰ পৰ্যায়ত আছে, যি অসমৰ গ্ৰামাঞ্চলত ভূমি অধিকাৰৰ নিৰাপত্তা যথেষ্ট বৃদ্ধি কৰিছে।

২.১৩.৪. ডিজিটাইজেশ্বনৰ দিশত গ্ৰহণ কৰা শক্তিশালী পদক্ষেপে পঞ্জীয়ন আৰু ৰাজহ সংগ্ৰহ ব্যৱস্থাক এটা নতুন ৰূপ দিবলৈ সক্ষম হৈছে। ২০২৪ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ পৰা ২০২৫ চনৰ জানুৱাৰী মাহলৈ **১.৫ লাখতকৈ অধিক নথি-পত্ৰ জমা** দিয়া হৈছে আৰু প্ৰায় **৪৭০ কোটি টকাৰ** ৰাজহ সংগ্ৰহেৰে প্ৰায় সমসংখ্যক নথি-পত্ৰ পঞ্জীয়ন কৰা হৈছে। **ই ডিড (e-Deed) মঞ্চই** সম্পত্তিৰ ক্ষেত্ৰত লেনদেন সহজ কৰি তুলিছে। এই পদক্ষেপৰ ফলত **১.৪০ লাখ নথি-পত্ৰ জমা** দিয়াৰ বিপৰীতে প্ৰায় **৪৫০ কোটি টকাৰ** ৰাজহ আহৰণ হৈছে।

২.১৩.৫. **ই-খাজানা** ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে ডিজিটেল ৰাজহ সংগ্ৰহত এক ৰূপান্তৰকামী পৰিবৰ্তন আহিছে। ডিজিটেল ৰাজহ সংগ্ৰহ **১.৭৪ কোটি টকাৰ** পৰা প্ৰায় **২৩.৯৮ কোটি টকালৈ** বৃদ্ধি পাইছে আৰু **ডিজিটেল লেনদেনৰ অংশ ৬.৮%ৰ** পৰা **৯৩%লৈ** বৃদ্ধি পাইছে। মুঠ **৫.১৫ লাখ ডিজিটেল লেনদেন** নথিভুক্ত কৰা হৈছে। আনহাতে **৮.২৪ লাখ পট্টাধাৰীক** ডিজিটেল ৰাজহ ব্যৱস্থাৰ সৈতে সংযুক্ত কৰা হৈছে।

২.১৩.৬. গুৰুত্বপূৰ্ণ বিধায়িনী আৰু নীতিগত পদক্ষেপসমূহে ভূমি সুৰক্ষা আৰু সমতা শক্তিশালী কৰিছে। **অসম চিলিং আইন**ৰ সংশোধনৰ জৰিয়তে চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক লাইনৰ ভূমি বন্দোৱস্তি সম্ভৱ হৈছে। আনহাতে কেতবোৰ নতুন আইন যেনে **অসম সত্ৰ সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন আয়োগ আইন ২০২৫** আৰু **অসম জিলা ভূমি ন্যায়াধীকৰণ আইন ২০২৫** জনজাতীয় বেল্টসমূহত সাংস্কৃতিক সংৰক্ষণ আৰু বিবাদ

নিষ্পত্তি প্ৰক্ৰিয়াক শক্তিশালী কৰিছে। সংৰক্ষিত শ্ৰেণীৰ আওতাত কেইবাটাও খিলজীয়া জনগোষ্ঠী আৰু চাহ জনগোষ্ঠী সম্প্ৰদায়ক অন্তৰ্ভুক্ত কৰি এই শ্ৰেণীৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হৈছে।

২.১৩.৭. প্ৰশাসনীয় সংস্কাৰৰ সমান্তৰালভাৱে মোৰ চৰকাৰে দুৰ্যোগ সহাঁৰি আৰু সাহায্য ব্যৱস্থাক অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। বান-সম্পৰ্কীয় বিনামূলীয়া সাহায্য হিচাপে বছৰটোত প্ৰায় **১৩,৮৮৩ লাখ** টকা মুকলি কৰা হৈছে। তাৰ উপৰি **এছ ডি আৰ এফৰ প্ৰত্যক্ষ লাভ হস্তান্তৰৰ জৰিয়তে বান সাহায্যৰ নিয়ম অনুসৰি ৬৮,৮১১ জন হিতাধীকাৰীয়ে তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্য লাভ কৰিছে।** পথ, বান নিয়ন্ত্ৰণ, খোৱা পানী আৰু বিদ্যুৎ খণ্ডত **এছ ডি আৰ এফৰ অনুমোদিত পুঁজিৰ জৰিয়তে আন্তঃগাঁথনি পুনৰুদ্ধাৰৰ ক্ষেত্ৰত সহায় আগবঢ়োৱা হৈছে।**

২.১৪. কৰ্মচাৰী প্ৰশাসন আৰু নিয়োগ সংস্কাৰ

২.১৪.১. অসম প্ৰত্যক্ষ নিয়োগ আয়োগ পৰিকাঠামোৰ অধীনত তৃতীয় বৰ্গৰ পদৰ বাবে **১৮,১১১ জন প্ৰাৰ্থীক** আৰু চতুৰ্থ বৰ্গৰ পদৰ বাবে **১৮,৮৮৫ জন প্ৰাৰ্থীক** বাছনি কৰা হয়। ইতিবাচক পদক্ষেপসমূহে চাহ জনজাতি, আদিবাসী, মৰাণ আৰু মটক জনগোষ্ঠীৰ বাবে সুযোগ বৃদ্ধি কৰাৰ সমান্তৰালভাৱে **অনুসূচীত জাতি আৰু জনজাতিৰ প্ৰাৰ্থীসকলক পৰীক্ষা মাচুলৰ পৰা সম্পূৰ্ণভাৱে বেহাই দিয়া হৈছে।**

২.১৪.২. নিয়োগ প্ৰক্ৰিয়াত নিষ্ঠা বৰ্তাই ৰখাৰ বাবে মোৰ চৰকাৰে অসং প্ৰবৃতি ৰোধ কৰিবলৈ **অসম লোক পৰীক্ষা আইন ২০২৪** প্ৰণয়ন কৰে। লগতে অসম লোক সেৱা আয়োগৰ বিধিৰ সংশোধন ঘটাই দ্বিভাষিক প্ৰশ্নকাকত প্ৰৱৰ্তন কৰা হয়। **২০২৫ চনত** অসম লোক সেৱা আয়োগে **২২টা লিখিত আৰু মৌখিক পৰীক্ষা** অনুষ্ঠিত কৰে। আয়োগে **২,৪২৮ জন প্ৰাৰ্থীৰ** সাফাংকাৰ লয় আৰু নিযুক্তিৰ বাবে **১,৩২৬ জন প্ৰাৰ্থীক** বাছনি কৰে।

৩. পৰিচয় সংৰক্ষণ, সাংস্কৃতিক ভেঁটি সুদৃঢ়কৰণ

অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য কেৱল সভ্যতাৰ পৰম্পৰাগত সম্পদ নহয়, বৰং ই এক জীৱন্ত তথা বিৱৰ্তনশীল শক্তি, যিয়ে সামাজিক সংহতি, সৃজনশীলতা আৰু সামূহিক পৰিচয়ক গঢ় দিয়ে। সেয়েহে মোৰ চৰকাৰে প্ৰজ্ঞতস্ব, সংগ্ৰহালয়, খিলজীয়া বিশ্বাস,

পৰ্যটন, তথ্যৰ উপযুক্ত প্ৰচাৰ আৰু সাংস্কৃতিক অভিব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত সংৰক্ষণ, প্ৰচাৰ আৰু প্ৰতিষ্ঠানিকভাৱে শক্তিশালী কৰাৰ এক বিস্তৃত দৃষ্টিভঙ্গী গ্ৰহণ কৰিছে যাতে ঐতিহ্য মৰ্যাদাসহকাৰে সংৰক্ষিত হৈ থাকে আৰু বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মৰ বাবে সহজলভ্য হৈ ৰয়।

৩.১. সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা, উৎসৱ আৰু সৃজনাত্মক প্ৰকাশ

৩.১.১. মোৰ চৰকাৰে পৰম্পৰাগত উৎসৱ আৰু সমূহীয়াভাৱে উদযাপন কৰা অনুষ্ঠানসমূহৰ ক্ষেত্ৰত সক্ৰিয়ভাৱে সহায় কৰি আহিছে। অসমৰ বৈচিত্ৰ্যময় সাংস্কৃতিক পথাৰত ৰাইজৰ সৰ্বাত্মক উদযাপন সুনিশ্চিত কৰি

২০২৫-২৬ বিত্তীয় বৰ্ষত ২,২৪১ খন ৰঙালী বিহু সমিতি, ২,০৬৩ খন ৰাস সমিতি আৰু ৭,৯৩২ খন দুৰ্গা পূজা সমিতিৰ আৰ্থিক সাহায্য আগবঢ়োৱা হয়। কলা, সাহিত্য আৰু সামাজিক অৱদানৰ ক্ষেত্ৰত উৎকৃষ্টতা প্ৰদৰ্শন কৰা বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলক ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ সাংস্কৃতিক বঁটা প্ৰদান কৰি সন্মান জনোৱা হৈছে।

৩.১.২. ২০২৫ চনত **ভাৰতৰল্প ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ জন্ম শতবৰ্ষ** উপলক্ষে গুৰুত্বপূৰ্ণ স্মাৰক অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয়। খানাপাৰাত অনুষ্ঠিত কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যসূচীত ৰাষ্ট্ৰীয় নেতৃত্বৰ উপস্থিতিত ১০,০০০ৰো অধিক শিল্পীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। আনহাতে শিল্পীগৰাকীৰ মৃত্যু বাৰ্ষিকীৰ অনুষ্ঠানত প্ৰায় দুই লাখ শিল্পীয়ে একেলগে **'মানুহে মানুহৰ বাবে'** শীৰ্ষক কালজয়ী গীত সমূহীয়াভাৱে পৰিৱেশন কৰে, যি অসমৰ মানৱতাবাদী মূল্যবোধক প্ৰতিফলিত কৰে।

৩.১.৩. অসমৰ সাংস্কৃতিক চমক আৰু অধিক প্ৰোচ্ছলভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰি **বৃহৎ পৰিসৰৰ পৰম্পৰাগত কলা-কৃষ্টি পৰিৱেশন**ৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনৰ জীৱন্ত ঐতিহ্যলৈ বিশ্বজোৰা দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰা হয়। **'মেগা বিহু উদযাপন**ত ১১,০০০ৰো অধিক শিল্পীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। **অসমৰ চাহ উদ্যোগৰ ২০০ বছৰ** সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ উপলক্ষে আয়োজিত 'বুমুইৰ বিনন্দিনী'ৰ জৰিয়তে ৮,০০০ তকৈ অধিক চাহ জনজাতি আৰু আদিবাসী শিল্পীয়ে নিজৰ বৰ্ণাঢ্য পৰম্পৰাগত নৃত্য আৰু সংগীত বিশ্ববাসীৰ আগত দাঙি ধৰে। একেদৰে **বড়ো সমাজৰ সমৃদ্ধ সাংস্কৃতিক** ঐতিহ্যক প্ৰতিফলিত কৰি ১০,০০০তকৈ অধিক শিল্পীৰ অংশগ্ৰহণৰে **বাগুৰুছা** নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। এই দুয়োটা ঐতিহাসিক অনুষ্ঠানে অসমৰ পৰম্পৰাগত সংস্কৃতিৰ বিশালতা, বৈচিত্ৰ্যতা আৰু

মৌলিকতা ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত সফলতাৰে উপস্থাপন কৰে। ইয়াত অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ দৃঢ় ভেটি আৰু সামাজিক ঐক্যৰ ৰূপ প্ৰতিভাত হৈছে।

৩.১.৪. জামুগুৰিহাটত বাৰেচহৰীয়া ভাওনা, নাৰায়ণপুৰত মাধৱদেৱ কলাক্ষেত্ৰ, ঢেকীয়াজুলিত শ্বহীদ উদ্যান, আৰু ৰাজ্যৰ বিভিন্ন জিলাত জ্যোতি-বিষ্ণু সাংস্কৃতিক প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনৰ সাংস্কৃতিক আন্তঃগাঁথনি সম্প্ৰসাৰণৰ কাম অব্যাহত আছে। ২০ টা জিলা পুথিভঁৰাল, ১৪ টা মহকুমা পুথিভঁৰাল, ১৬৯ টা গ্ৰাম্য পুথিভঁৰালত ৫৯৬ টা ভি-ছেট স্থাপন কৰি ডিজিটেল সংযোগ সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ ফলত পুথিভঁৰাল সেৱাৰ সবলীকৰণ সম্ভৱ হৈছে। ২০২৬ বৰ্ষত অসম সাংস্কৃতিক মহাসংগ্ৰাম ২.০, নিৰ্ধাৰিত বিষয়ক সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচী, বীৰ লাচিত বৰফুকন বিষয়ক নাটক আৰু অসম ৰাজ্যিক চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱ অগ্ৰাধিকাৰ ভিত্তিত অনুষ্ঠিত কৰা হ'ব।

৩.২. খিলঞ্জীয়া আৰু জনজাতীয় বিশ্বাস, প্ৰলতত্ত্ব আৰু সাংস্কৃতিক সংৰক্ষণ

৩.২.১ আমাৰ চৰকাৰে অসমৰ মূৰ্ত আৰু বিমূৰ্ত ঐতিহ্যৰ সংৰক্ষণৰ বাবে ধাৰাবাহিক প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে। আহোম ৰাজবংশৰ সমাধিক্ষেত্ৰ চৰাইদেউ মৈদামে ভাৰতৰ ৪৩সংখ্যক ইউনেস্ক' বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰৰ তালিকাত স্থান লাভ কৰা এয়া উত্তৰ-পূবৰ প্ৰথম সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰ। ৰংপুৰ-শিৱসাগৰ ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰ আৰু ডিমা হাছাওৰ বৃহাদাকাৰ শিলৰ পাত্ৰসমূহক ইউনেস্ক'ৰ সম্ভাৰ্য তালিকাত অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে। অসমৰ প্ৰলতাত্ত্বিক ঐতিহ্যৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি লাভৰ ক্ষেত্ৰত ই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ। তৃণমূল পৰ্যায়ত সাংস্কৃতিক ধাৰাবাহিকতা শক্তিশালীকৰণৰ বাবে ২০২৪-২৫ বিত্তীয় বৰ্ষত সমাজৰ শীৰ্ষ সংগঠন আৰু উপাসনাস্থলীসমূহলৈ অনুদানৰূপে ৩৩ কোটিতকৈও অধিক টকা মুকলি কৰি দিয়া হৈছে।

৩.৩ সংগ্ৰহালয়, অভিলেখাগাৰ আৰু জ্ঞান সংৰক্ষণ

৩.৩.১ মাজুলীৰ শ্ৰী শ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰ আৰু দৰঙৰ পথৰুঘাট স্মাৰক সংগ্ৰহালয়ৰ নতুন ভৱন আৰু গেলাৰীৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হৈছে। সংগ্ৰহালয়ক সজীৱ সাংস্কৃতিক স্থানৰূপে গঢ়ি তোলাৰ অৰ্থে দুবাৰকৈ ঐতিহ্য সংগ্ৰহালয় উৎসৱ সফলতাৰে অনুষ্ঠিত

কৰাৰ পিছত ২০২৬-২৭ বিত্তীয় বৰ্ষত তৃতীয়বাৰলৈ এই উৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।

৩.৩.২ অসম ৰাজ্যিক পাণ্ডুলিপি অভিযানৰ জৰিয়তে দুৰ্লভ পাণ্ডুলিপিৰ চিনাক্তকৰণ আৰু ডিজিটাইজ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া অব্যাহত আছে। ২০২৬ বৰ্ষত হাতী তথা 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ' ওপৰত তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাণ আৰু সত্ৰ আৰু ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহৰ দানপাত্ৰৰ নথিকৰণৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।

৩.৪ ঐতিহ্য আৰু জীৱিকাৰ চালিকাৰূপে পৰ্যটন

৩.৪.১ স্বদেশ দৰ্শনৰ ২.০ ৰ অধীনত **যোৰহাট আৰু কোকৰাঝাৰত** দুটা বৃহৎ পৰ্যটন প্ৰকল্পত অনুমোদন দিয়া হৈছে। ইফালে **পানীদিহিঙ পক্ষী অভয়াৰণ্যত** এটি উপ প্ৰকল্প সম্পাদনৰ কাম চলি আছে। নিডা আঁচনিৰ অধীনত **ৰহাৰ জোঙাল বলহুত** প্ৰত্নতাত্ত্বিক ক্ষেত্ৰৰ কাম সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পথত।

৩.৪.২ গুপ্তেশ্বৰৰ উন্নয়ন, টোকলাইত চাহ পৰ্যটন কেন্দ্ৰ আৰু **ছয়গাঁৱত মা-চণ্ডিকা দেৱালয়ৰ** উন্নয়নকে ধৰি 'উত্তৰণ' আঁচনিৰ অধীনত কেইবাটাও ছিগনেচাৰ প্ৰকল্পৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে। **কাজিৰঙাৰ** পৰ্যটন আন্তঃগাঁথনি উন্নত কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে **গুৱাহাটীৰ দীঘলীপুখুৰী, তেজপুৰৰ অগ্নিগড়ৰ নৈপাৰ, মহামায়া মন্দিৰ আৰু শিলঘাটৰো উন্নয়নৰ** কাম চলি আছে। **আমিনগাঁৱত এক আধুনিক সা-সুবিধাসম্পন্ন যাত্ৰী নিৱাসৰ** লগতে এখন বিভিন্ন সা-সুবিধাসম্পন্ন বিনোদন উদ্যান ২০২৫ চনৰ আগষ্ট মাহত উদ্বোধন কৰা হৈছে।

৩.৪.৩ 'আমাৰ আলহী' গ্ৰাম্য হোম ষ্টে আৰ্হিৰে সমূহীয়া ভিত্তিক পৰ্যটন ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলা হৈছে। ইয়াৰ ফলত একোটা অঞ্চলত স্থানীয় হোমষ্টেসমূহে শিক্ষিত যুৱক-যুৱতীৰ আত্মসংস্থাপনৰ পথ মুকলি হৈছে। প্ৰথম পৰ্যায়ত **সাতখন বাগিছাত** চাহ পৰ্যটন আন্তঃগাঁথনি গঢ়ি তুলিবলৈ লোৱা হৈছে। ইয়াৰে **ডুৰুং চাহ বাগিছাত** ইতিমধ্যে এনে পৰ্যটন আৰম্ভ হৈছে আৰু **২০২৫ চনৰ 'Best Hotel of the Year'**ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় সন্মানো লাভ কৰিছে। **ভাৰত-আছিয়ান পৰ্যটন পেছাদাৰ বিনিময় কাৰ্যসূচীৰ** জৰিয়তে উদগনিমূলক প্ৰচেষ্টা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰিসৰলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে **২০২৫ চনৰ ডিচেম্বৰত** গুৱাহাটীত অনুষ্ঠিত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত অনুষ্ঠানকে ধৰি

কনচাৰ্ট পৰ্যটন ক্ষেত্ৰত লোৱা ন-পদক্ষেপে অসমক এক সাংস্কৃতিক লক্ষ্যস্থানৰূপেও প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছে।

৩.৪.৪ আমাৰ মাতৃভূমি, ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণৰ সংগ্ৰাম ঐতিহাসিক অসম আন্দোলনত প্ৰাণ বিসৰ্জন দিয়া শ্বহীদসকললৈ শ্ৰদ্ধা তৰ্পণ কৰি বৰাগাঁৱত **শ্বহীদ স্মাৰক ক্ষেত্ৰ** নামৰ বৃহৎ স্মৃতিক্ষেত্ৰ উদ্বোধন কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে অসমৰ বৈষ্ণৱ সত্ৰসমূহৰ ব্ৰহ্মচাৰী সন্ত উদাসীন ভকতসকলৰ কল্যাণৰ হকে এক সুকীয়া আঁচনি গ্ৰহণ কৰি আধ্যাত্মিক আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ বাবে আত্মনিয়োগ কৰা ৬২০ গৰাকী **উদাসীন ভকতলৈ** মাহিলী আৰ্থিক সাহায্যৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। এই পদক্ষেপসমূহে সাংস্কৃতিক সম্পদৰাজিৰ সংৰক্ষণৰ লগতে অসমৰ চিৰন্তন মূল্যবোধ সংৰক্ষণ কৰা পবিত্ৰ স্থান আৰু তাৰ উপাসকসকলৰ সুৰক্ষাৰ প্ৰতি আমাৰ দায়বদ্ধতাকো প্ৰতিফলিত কৰে।

৪. বহনক্ষম নগৰীকৰণ

৪.১ চহৰ আৰু নগৰীয় স্থানীয় সংস্থাসমূহৰ মূল নাগৰিক সেৱাসমূহ উন্নীত কৰাৰ উদ্দেশ্যে **'চহৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি আৰু নগৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি'**ৰ অধীনত **প্ৰায় ৭৩৭ কোটি টকা** অনুমোদন কৰা হৈছে।

৪.২ এই প্ৰচেষ্টাৰ কেন্দ্ৰীয় স্তম্ভ হিচাপে গৃহ নিৰ্মাণ খণ্ডই গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। ২০২৫ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহলৈকে **প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ আৱাস যোজনা-নগৰীয়ৰ অধীনত প্ৰায় ১,৬৫,৫৪২টা নগৰীয় গৃহ অনুমোদিত হৈছে, যাৰ ভিতৰত প্ৰায় ১,৩৮,৯৩৫টা গৃহ ইতিমধ্যে সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।** নগৰীয় পৰিয়ালসমূহৰ বাবে সুৰক্ষিত আৰু মৰ্যাদাপূৰ্ণ বাসস্থান নিশ্চিত কৰাৰ লক্ষ্যত ই উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতি প্ৰদৰ্শন কৰিছে। ইয়াৰ লগতে আমাৰ চৰকাৰে নগৰীয় পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰিছে। আমাৰ চৰকাৰে **গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পুখুৰীৰ পুনৰুদ্ধাৰিতকৰণৰ উপৰি বৰছলা বিল, শিলসাকো বিল আৰু সবুছলা বিল** সংৰক্ষণৰ কাম হাতত লৈ পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ ওপৰত অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। এই পদক্ষেপসমূহে নগৰীয় বিকাশ আৰু পৰিৱেশগত ভাৰসাম্যৰ মাজত সুসমন্্বয় স্থাপন কৰিছে।

8.7 AMRUT 1.0 আৰু 2.0 ৰ অধীনত **নগাঁও, ডিব্ৰুগড় আৰু শিলচৰ** আদি চহৰত পানী যোগান আঁচনিসমূহ আৰম্ভ কৰা হৈছে, যাৰ দ্বাৰা হাজাৰ হাজাৰ পৰিয়াল উপকৃত হৈছে। বৰ্তমান **২১টা নগৰ স্থানীয় সংস্থাৰ অন্তৰ্গত ২৪টা নতুন প্ৰকল্প** ৰূপায়ণ কৰি থকা হৈছে। **শিলচৰ আৰু ডিব্ৰুগড়ৰ** পৰিশোধন ব্যৱস্থাকে ধৰি পয়ঃনিষ্কাশন ব্যৱস্থা সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে।

৩১টা নগৰীয়া জলাশয় পুনৰুজ্জীৱিত কৰা হৈছে। এছিয় উন্নয়ন বেংক সমৰ্থিত ‘অসম নগৰ খণ্ড উন্নয়ন কাৰ্যসূচী’ৰ জৰিয়তে কেইবাখনো চহৰত **২৪×৭ পানী যোগান ব্যৱস্থা** নিশ্চিত কৰা হৈছে। তদুপৰি অৱবাহিকা উন্নয়নৰ কাম-কাজৰ জৰিয়তে গুৱাহাটীত বান-প্ৰশমন ব্যৱস্থা অধিক শক্তিশালী কৰা হৈছে।

8.8 নগৰীয়া অনাময় আৰু আৱৰ্জনা নিষ্কাশনৰ ব্যৱস্থাপনাতো উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতি পৰিলক্ষিত হৈছে। **স্বচ্ছ ভাৰত অভিযান (নগৰীয়া) ২.০**ৰ অধীনত অসমত প্ৰায় **৩৩ লাখ মেট্ৰিকটন সূপীকৃত বৰ্জ্য (লিগেচি ৱেষ্ট)** চিনাক্ত কৰা হৈছে যাৰ ভিতৰত **১৬.৮ লাখ মেট্ৰিক টন ইতিমধ্যে নিষ্কাশন কৰি ১৫৯ বিঘাতকৈ অধিক নগৰীয়া ভূমি** পুনৰুদ্ধাৰ কৰা হৈছে।

বৰ্তমান গোটা আৱৰ্জনা প্ৰক্ৰিয়াকৰণ ক্ষমতা **দৈনিক ৫৪৮ মেট্ৰিকটনলৈ** বৃদ্ধি পাইছে আৰু ইয়াক অধিক সম্প্ৰসাৰণৰ পৰিকল্পনা চলি আছে। **নগৰীয়া স্থানীয় সংস্থাসমূহত ৯১টা আৱৰ্জনা প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কাৰখানা স্থাপনৰ পৰিকল্পনা** গ্ৰহণ কৰা হৈছে, তাৰে **ইতিমধ্যে ১৮টা কাৰখানা কাৰ্যক্ষম** হৈছে।

আদাবাৰী সামগ্ৰী উদ্ধাৰ কেন্দ্ৰত প্ৰতিদিনে **৪৫৭ মেট্ৰিক টন** আৱৰ্জনা প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি প্লাষ্টিক পুনঃব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বহনক্ষম আৱৰ্জনা ব্যৱস্থাপনাৰ দিশত উল্লেখযোগ্য পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। **বৰাগাঁও ডাম্পছাইটৰ** প্ৰায় **১২ লাখ মেট্ৰিকটন ‘লিগেচি ৱেষ্ট’ নিষ্কাশন** কৰাটো নগৰীয়া পৰিৱেশ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত এক ঐতিহাসিক পদক্ষেপ হিচাপে বিবেচিত হৈছে।

8.৫ আমাৰ চৰকাৰে সমসাময়িকভাৱে নগৰীয়া জীৱিকা আৰু প্ৰতিষ্ঠানিক সামৰ্থ্য বৃদ্ধিতো বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। **মুখ্যমন্ত্ৰী মহিলা উদ্যমিতা অভিযান-নগৰীয়া**ৰ অধীনত **দুই লাখৰো অধিক নগৰীয়া আত্মসহায়ক গোটৰ মহিলাক** উদ্যোগ স্থাপনৰ সহায় আগবঢ়োৱা হৈছে। তদুপৰি প্ৰধানমন্ত্ৰী স্ত্ৰনিধি (PM SVANidhi) ৰ অধীনত **১.২৩ লাখতকৈ অধিক পথ-বিক্ৰেতাই (street vendor)** উপকৃত হৈছে, যাৰ ফলত অসমে কাৰ্য সম্পাদন আৰু উদ্ভাৱনৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি লাভ কৰিছে।

৪.৬ ৰাজ্যখনৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ নগৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে, গুৱাহাটীৰ জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। ৪৩১ কোটি টকাতকৈও অধিক ব্যয়ে **সেউজ আৰু মুকলি স্থানসমূহৰ** উন্নয়ন কৰা হৈছে। ইয়াৰ অন্তৰ্গত **ব্ৰহ্মপুত্ৰ ৰিভাৰফ্ৰন্ট-সতী ৰাধিকা শান্তি উদ্যান, মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ ৰিভাৰ হেৰিটেজ চেণ্টাৰ, ফেল্মি বজাৰৰ পুনৰ উন্নয়ন আৰু পোহৰ-শব্দ প্ৰদৰ্শনসহ গান্ধী মণ্ডপৰ সংস্কাৰ** আদি গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰকল্প সন্নিবিষ্ট আছে।

স্মাৰ্ট চিটি পদক্ষেপৰ অধীনত ২০০০টা চি চি টি ভি কেমেৰা, এক সংহত যাতায়ত ব্যৱস্থাপনা পদ্ধতি আৰু ৩৩,০০০তকৈ অধিক স্মাৰ্ট ষ্ট্ৰীট লাইট স্থাপনেৰে নগৰীয় সুৰক্ষা আৰু দক্ষতা বৃদ্ধি পাইছে। গুৰুত্বপূৰ্ণ যানজট স্থানসমূহত ফ্লাইঅভাৰ, বহুস্তৰীয় পাৰ্কিং ব্যৱস্থা আৰু বৰ্তমান চলি থকা যোগাযোগৰ কাম-কাজৰ ফলত চলাচল ব্যৱস্থা সুচল হৈছে। তদুপৰি **জাইকা(JICA) সাহায্যপ্ৰাপ্ত গুৱাহাটী পানী যোগান প্ৰকল্প** ৰূপায়ণ কৰা হৈছে, যাৰ জৰিয়তে ১.২৫ লাখ পৰিয়াল উপকৃত হ'ব। ইতিমধ্যে ২০২১ চনৰ পৰা ৫০,০০০তকৈ অধিক পৰিয়াল এই সুবিধাৰ আওতালৈ আহিছে।

৫. গ্ৰাম্য উন্নয়ন

৫.১ গ্ৰাম্য উন্নয়ন মোৰ চৰকাৰৰ কাৰ্যসূচীৰ এক মুখ্য স্তম্ভ হিচাপে অব্যাহত আছে। **এমজি এনৰেগাৰ(MGNREGA)** অধীনত প্ৰায় ২,০৭,১৮৭খন পৰিয়ালে ৯০ দিনতকৈ অধিক সময়ৰ বাবে কৰ্মসংস্থান লাভ কৰিছে আৰু চাহ বাগিচাৰ কৰ্মচাৰীৰ বাবে প্ৰায় ৭১,৪৯,৩২৫ লাখ জন-দিন (পাৰ্চন-ডে) সৃষ্টি কৰা হৈছে। প্ৰায় ৮,৩০,২৬০টা কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।

৫.২ এমজি এনৰেগাৰ (MGNREGA) মজুৰি আৰু জলসম্পদ বিভাগৰ সামগ্ৰী সমন্বয়ৰ দ্বাৰা মথাউৰি নিৰ্মাণ আৰু প্ৰতিখন গাঁও পঞ্চায়তত ১ কিলোমিটাৰ পৰ্যন্ত **পেভাৰ-ব্লক পথ** নিৰ্মাণৰ দৰে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে, যাৰ ফলত সংযোগ আৰু স্থিতিস্থাপকতা দুয়োটা বৃদ্ধি পাইছে।

৫.৩. বিত্তীয় আয়োগৰ অনুদানৰ জৰিয়তে পঞ্চায়তসমূহ শক্তিশালীকৰণ

পঞ্চদশতম বিত্ত আয়োগৰ অধীনত ২০২০-২৬ বৰ্ষৰ বাবে অসমলৈ প্ৰায় ৬,৫০০ কোটি টকা আৱণ্টন কৰা হৈছে, যাৰ ভিতৰত ইতিমধ্যে প্ৰায় ৫,৫০০ কোটি

টকা বা ৮৩% লাভ কৰা হৈছে। পঞ্চায়তসমূহে ২,৩১,০০০ উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ ৰূপায়ণৰ বিপৰীতে ৩,৫০০ কোটি টকাতকৈ অধিক ব্যয় কৰিছে, যাৰ ফলত স্থানীয় আন্তঃগাঁথনি আৰু সেৱা প্ৰদানত উল্লেখযোগ্য উন্নতি সাধিত হৈছে।

৫.৪ গৃহ, সামাজিক সুৰক্ষা আৰু সামূহিক সম্পদ

প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনা (গ্ৰামীণ)ৰ অধীনত ২৯.০৬ লাখ গৃহ মঞ্জুৰীৰ বিপৰীতে ২০.৯৪ লাখ গৃহ সম্পূৰ্ণ কৰি আৰু ৩১,৩৩৯ কোটি টকা ব্যৱহাৰেৰে অসমে উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতি লাভ কৰিছে।

৫.৫ ৰাষ্ট্ৰীয় সামাজিক সাহায্য কাৰ্যসূচীৰ অধীনত ২০২৪-২৫ বিত্তীয় বৰ্ষত ৭৭৮ কোটি টকাৰ পেঞ্চন বিতৰণ কৰা হৈছে, যাৰ ফলত বৃদ্ধ, বিধৱা আৰু বিশেষভাৱে সক্ষম ব্যক্তিসকল উপকৃত হৈছে। ২০২৬ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ পৰা কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক দুয়োখন আঁচনিৰ অধীনত পেঞ্চনৰ পৰিমাণ প্ৰতিমাহে ২৫০ টকাৰ পৰা ৪০০ টকালৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে, যাৰ ফলত দুৰ্বল গ্ৰাম্য পৰিয়ালসমূহৰ সামাজিক সুৰক্ষা অধিক শক্তিশালী হৈছে।

৫.৬. জল সংৰক্ষণ আৰু গ্ৰাম্য জীৱিকা

৫.৬.১ মিছন অমৃত সৰোবৰৰ অধীনত অসমে মীন আৰু গ্ৰাম্য উন্নয়ন কাৰ্যসূচীৰ সৈতে সম্পূৰ্ণ সহযোগিতাৰে ২,৭০০ হেক্টৰ ভূমিত-২,৭৮৮ টা পুখুৰী খান্দি ৰাষ্ট্ৰীয় লক্ষ্য অতিক্ৰম কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

৫.৬.২ অসম ৰাজ্যিক গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযানে ৩৯ লাখ গ্ৰাম্য মহিলাক আত্মসহায়ক গোটত সংগঠিত কৰিছে, ২২,৩৭৩ কোটি টকা বেংক সংযোগৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিছে আৰু বৃহৎ পৰিসৰৰ জীৱিকাৰ বৈচিত্ৰ্যত সহায় কৰিছে। লাখপতি বাইদেউ আৰু মুখ্যমন্ত্ৰী মহিলা উদ্যমিতা অভিযান (এম এম ইউ এ)ৰ দৰে পদক্ষেপে গ্ৰাম্য উদ্যোগত মহিলাৰ অংশগ্ৰহণ যথেষ্ট বৃদ্ধি কৰিছে।

৫.৭ হস্তাতাঁত আৰু ৰেচম খণ্ডৰ জৰিয়তে গ্ৰামীণ জীৱিকা শক্তিশালীকৰণ

৫.৭.১ হস্তাতাঁত আৰু ৰেচম খণ্ড অসমৰ গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ স্তম্ভ য'ত ১২.৮৪ লাখৰো অধিক শিপিনী আৰু হাজাৰ হাজাৰ ৰেচম খেতিয়কৰ জীৱিকা নিৰ্ভৰ হৈ

আছে। আমাৰ চৰকাৰে এই পৰম্পৰাগত বৃত্তিসমূহৰ বাবে আয়ৰ সুৰক্ষা, দক্ষতা উন্নীতকৰণ আৰু বজাৰ দখলৰ ক্ষেত্ৰত অগ্ৰাধিকাৰ দি আহিছে।

৫.৭.২ স্বনিৰ্ভৰ নাৰী পদক্ষেপৰ অধীনত **৩৭ টা থলুৱা হস্ততাঁত সামগ্ৰী**ৰ জৰিয়তে শিপিনীসকলক প্ৰতিষ্ঠান আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰৰ সৈতে পোনপোঢ়ীয়াকৈ সংযোগ কৰা হৈছিল। **মাইনা ছালৰ** অধীনত আধুনিক তাঁতশালৰ যোগান, **হস্ততাঁত মডেল ভিলেজৰ** উন্নয়ন, **সূতাৰ বেংক আৰু প্ৰশিক্ষাৰ্থী শিপিনীসকলক** সহায় আগবঢ়োৱাৰ ফলত উৎপাদনশীলতা আৰু কৰ্ম দক্ষতা ক্ৰমাগতভাৱে উন্নত হৈছে।

৫.৭.৩ সামৰ্থ (SAMARTH) আঁচনিৰ অধীনত দক্ষতা বিকাশ ব্যৱস্থা **৭২ টা স্মাৰ্ট প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰত** সম্প্ৰসাৰিত হৈছে, ইতিমধ্যে **৪,২০০ৰো অধিক** শিল্পীয়ে প্ৰমাণপত্ৰ লাভ কৰিছে। **শুৱালকুছিৰ মেগা হস্ততাঁত ক্লাষ্টাৰে** বৃহৎ পৰিসৰৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু বজাৰ দখলৰ জৰিয়তে অসমৰ হস্ততাঁত শিল্পক বিশ্বব্যাপী পৰিচয় দিয়াত সফল হৈছে। বিশ্ব বেংকৰ সাহায্যপ্ৰাপ্ত পদক্ষেপে একাধিক জিলাত **এৰী আৰু মুগা ৰেচমৰ** উৎপাদনশীলতা বৃদ্ধি কৰিছে।

৫.৮ উৎপাদনশীলতা, স্থিতিস্থাপকতা আৰু মূল্য সৃষ্টিৰ জৰিয়তে কৃষি জীৱিকা শক্তিশালীকৰণ

৫.৮.১ কৃষি আৰু আনুসংগিক খণ্ডসমূহে অসমৰ গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিত যথেষ্ট অৰিহণা যোগায় আহিছে। **প্ৰধানমন্ত্ৰী ফছল বীমা যোজনা**ই **২০২৫ চনত** খাৰিফ শস্যৰ ক্ষেত্ৰত **৯লাখতকৈ অধিক** আৰু **২০২৫-২৬ চনত** ৰবি শস্যৰ ক্ষেত্ৰত **প্ৰায় ৫ লাখলৈ** কৃষকৰ আয় বৃদ্ধি কৰিছে। পিএম-কিষানৰ অধীনত প্ৰত্যক্ষ আয়ৰ ক্ষেত্ৰত **প্ৰায় ২০,৩৫,৬৩২ জন কৃষকক** সামৰি লৈছে, **২০২৫-২৬ বিত্তীয় বৰ্ষত** **প্ৰায় ৭৯৪ কোটি টকা** প্ৰদান কৰা হৈছে, যিয়ে পৰিয়াল পৰ্যায়ত আয়ৰ নিশ্চয়তাক শক্তিশালী কৰিছে।

৫.৮.২ **২০২৫-২৬ চনত** ৰবি শস্যৰ ক্ষেত্ৰত **নূন্যতম সমৰ্থন মূল্য** আৰু ৰাজ্যিক অতিৰিক্ত সাহায্য প্ৰদান পদক্ষেপৰ সহযোগিতাত **শস্যৰ বিবিধতা** **সৰিয়হৰ ক্ষেত্ৰত** **তিনি লাখ হেক্টৰ**, **দাইলৰ ক্ষেত্ৰত ৭২,১২৭ হেক্টৰ** আৰু **কুঁহিয়াৰৰ ক্ষেত্ৰত ৫৬,৩৩০ হেক্টৰলৈ** সম্প্ৰসাৰিত হৈছে।

৫.৮.৩ ২০২৬ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰত জিলাসমূহৰ ২৫ টা এন এ বি এল স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত মাটি পৰীক্ষাগাৰৰ সহযোগত ৩.৫ লাখ জাৰি কৰি মাটিৰ স্বাস্থ্য ব্যৱস্থাপনা প্ৰতিষ্ঠানিকীকৰণ কৰিবলৈ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ক্ষুদ্ৰ জলসিঞ্চনৰ অধীনত ৭১,৫২২ হেক্টৰতকৈ অধিক ভূমি সামৰি ৭৪,২৪৬ টা অগভীৰ নলী স্থাপন আৰু ২২,১৫৩ টা সৌৰশক্তি চালিত পাৱাৰ ইউনিট স্থাপন কৰি জল সুৰক্ষা উন্নীত কৰা হৈছে।

৫.৮.৪ আনুসংগিক খণ্ডসমূহ আয়ৰ বৃহৎ ক্ষেত্ৰ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। মীন উৎপাদন প্ৰায় ৫.৩ লাখ মেট্ৰিক টনলৈ বৃদ্ধি পাইছে, যাৰ ফলত পুখুৰী, হেচাৰী, খাদ্য আন্তঃগাঁথনি আৰু আধুনিক জলজ কৃষি ব্যৱস্থাৰ দ্ৰুত সম্প্ৰসাৰণৰ সহায়ত অসম আভ্যন্তৰীণ মৎস্য উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত চতুৰ্থ স্থানত আছে। এই বৃদ্ধিক বাহ্যিক সাহায্যপ্ৰাপ্ত পদক্ষেপ যেনে ১০২ খন বিল সামৰি লোৱা এছিয়ান ডেভেলপমেন্ট বেংকৰ সাহায্যপ্ৰাপ্ত ছুইফ্ট (SWIFT) প্ৰকল্প আৰু জাইকা সাহায্যপ্ৰাপ্ত অসম ৰাজ্যিক জলকৃষি সম্প্ৰসাৰণ আৰু জীৱিকা উন্নয়ন(ASAPALI) প্ৰকল্পসমূহে মীনপালনৰ মূল্য আৰু স্থানীয় ব্যৱস্থাপনা বৃদ্ধি কৰিছে। পশুপালনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰকল্প ইৰা (Project ERA) আৰু প্ৰকল্প প্ৰথম (PRATHAM)ৰ দৰে ধ্বজাবাহী প্ৰকল্পই কণী আৰু গাহৰি উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত ১৮১ টা ড্ৰাম্যমান পশু চিকিৎসা গোট, নতুন মাৰ্লেট কেয়াৰ হস্পিটেল আৰু বংশবৃদ্ধিৰ উন্নীতকৰণৰ জৰিয়তে এক গাঁথনিগত ব্যৱধান সমাধান কৰিছে।

৫.৮.৫. দুগ্ধ উন্নয়ন খণ্ডত প্ৰক্ৰিয়াকৰণ সক্ষমতা বৃদ্ধি আৰু সঠিক বজাৰ ব্যৱস্থা গঢ়ি তুলিবলৈ বিশেষ প্ৰাধান্য দিয়া হৈছে। অসমত বছৰি প্ৰায় ১,০৯২ হাজাৰ টন দুগ্ধ উৎপাদন হয় আৰু নতুন দুগ্ধ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ জৰিয়তে উৎপাদন আৰু প্ৰক্ৰিয়াকৰণ সক্ষমতা বৃদ্ধি কৰাৰ কাম অব্যাহত আছে। এই কেন্দ্ৰসমূহ শিলচৰ, পাটাছাৰকুছি, ধেমাজি, ডিব্ৰুগড় আৰু যোৰহাটত স্থাপন কৰা হৈছে। লগতে এনডিডিবিৰ সৈতে যৌথ উদ্যোগৰ জৰিয়তে প্ৰতিদিনে ১০ লাখ লিটাৰ গাখীৰ উৎপাদনৰ লক্ষ্য স্থিৰ কৰা হৈছে। প্ৰতিলিটাৰ গাখীৰত ৫ টকা 'গেপ ছাপ'ৰ্ট' দিয়াৰ ফলত ২১,৮৮৯গৰাকীৰো অধিক দুগ্ধ ব্যৱসায়ী উপকৃত হৈছে। উন্নত সংগ্ৰহ আৰু বিপণন আন্তঃগাঁথনিৰ ফলত খেতিপথাৰৰ পৰা বজাৰলৈ সংযোগ অধিক শক্তিশালী হৈছে।

৫.৯. সমবায় পুনৰুদ্ধাৰণ আৰু গ্ৰাম্য অৰ্থনীতি শক্তিশালীকৰণ

৫.৯.১. “সহকাৰ সে সমৃদ্ধি” ৰাষ্ট্ৰীয় দৃষ্টিভংগী অনুসৰণেৰে মোৰ চৰকাৰে অসমৰ সমবায়সমূহক আধুনিক, বহুমুখী আৰু অৰ্থনৈতিকভাৱে প্ৰাসংগিক প্ৰতিষ্ঠান হিচাপে পুনৰ স্থাপন কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে।

৫.৯.২. প্ৰাথমিক কৃষি ঋণ সমবায় সমিতি (PACS)সমূহক কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাবে আধুনিক আৰু বহুমুখী কৰি তোলাটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ। ৫৮৩টা PACS ক ERP-ভিত্তিক প্লেটফৰ্মত সংযোগ কৰা হৈছে আৰু ৭০০ৰো অধিক PACSক কমল ছাৰ্ভিচ চেণ্টাৰলৈ ৰূপান্তৰ কৰা হৈছে। ইয়াৰ জৰিয়তে গ্ৰামাঞ্চলত ডিজিটেল সেৱা, বেংকিং, বীমা আৰু নাগৰিক সেৱা প্ৰদান কৰা হৈছে। বৰ্তমান PACSসমূহে সংৰক্ষণ, দুগ্ধ, মৎস্য, ইন্ধন বিপনী আদি বিভিন্ন ব্যৱসায়িক কাম-কাজ আৰম্ভ কৰিছে।

৫.১০. সামাজিক সমৰ্থন ব্যৱস্থা আৰু মানৱ সম্পদ উন্নয়ন

৫.১০.১. সামাজিক সমৰ্থন ব্যৱস্থাসমূহ শক্তিশালী কৰাটো মোৰ চৰকাৰৰ কৰ্ম-আঁচনিৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিছে। বাল্য বিবাহৰ বিৰুদ্ধে দৃঢ় অভিযান এইক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ। বাল্য বিবাহ নিষেধ আইন কঠোৰভাৱে প্ৰয়োগ কৰাৰ লগতে সক্ৰিয় আৰক্ষী ব্যৱস্থা, সমাজৰ অংশগ্ৰহণ আৰু শিক্ষা-সংলগ্ন প্ৰেৰণামূলক আঁচনি, যেনে ‘নিযুত মইনা’ আঁচনিৰ জৰিয়তে এই অভিযান আগবঢ়োৱা হৈছে।

৫.১০.২ এই অবিৰত প্ৰচেষ্টাই ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত বিশেষ ফলাফল প্ৰদান কৰিছে। ২০২২-২৩ আৰু ২০২৪-২৫ সময়ছোৱাত ১৮ বছৰৰ তলৰ কন্যাসকলৰ মাজত বাল্যবিবাহ ৮৪% হ্রাস পাইছে আৰু ২১ বছৰৰ তলৰ যুৱকসকলৰ ক্ষেত্ৰত ৯১% হ্রাস পাইছে, যি ৰাষ্ট্ৰীয় গড়তকৈ অধিক। কিশোৰী গৰ্ভধাৰণ উল্লেখযোগ্যভাৱে কমিছে। ২০২১ চনলৈ ৬,৫০০টাতকৈ অধিক গোচৰ ৰুজু হোৱা আৰু ৯৫% চাৰ্জশ্বীট দাখিলৰ হাৰ থক আইনগত ব্যৱস্থাই শূন্য-সহনশীলতা নীতি স্পষ্ট কৰিছে। মোৰ চৰকাৰ ২০২৬ চনৰ ভিতৰত অসমত বাল্যবিবাহ সম্পূৰ্ণৰূপে নিৰ্মূল কৰাৰ বাবে দৃঢ়ভাৱে প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ।

৫.১০.৩ এই ব্যৱস্থাসমূহৰ লগত সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰস্তুৰিত “মুখ্যমন্ত্ৰী নিযুত বাবু আঁচনি”ৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে গুৰুত্বপূৰ্ণ শিক্ষাৰ স্তৰত ছাত্ৰসকলৰ পঢ়া-শুনা বন্ধ হোৱাটো ৰোধ কৰা। এই আঁচনিৰ অধীনত আৰ্থিকভাৱে দুৰ্বল পৰিয়ালৰ স্নাতক আৰু স্নাতকোত্তৰ প্ৰথম বৰ্ষত অধ্যয়ন কৰা ছাত্ৰসকলক আৰ্থিক সাহায্য প্ৰদান কৰা হ’ব, যাতে তেওঁলোকে আৰ্থিক অসুবিধাৰ বাবে পঢ়া আধাতে এৰি নিদিয়।

৫.১০.৪ 'অৰুণোদয়' আদি আঁচনিৰ জৰিয়তে মোৰ চৰকাৰে **প্ৰায় ৩৮ লাখ মহিলা-নেতৃত্বাধীন পৰিয়ালক** পোনপটীয়াকৈ আৰ্থিক সহায় আগবঢ়াইছে। এই সহায়ৰ ফলত পৰিয়ালসমূহে দৈনন্দিন ঘৰ চলাবলৈ সুবিধা পাইছে আৰু গৃহস্থালীৰ আৰ্থিক অৱস্থা অধিক স্থিৰ আৰু সুৰক্ষিত হৈছে।

৫.১১ খাদ্য সুৰক্ষা, গ্ৰাহক কল্যাণ আৰু বজাৰ সমৰ্থন

৫.১১.১ খাদ্য সুৰক্ষা গ্ৰাম্য স্থিতিশীলতা আৰু সামাজিক সুৰক্ষাৰ এক মৌলিক উপাদান হিচাপে বিবেচিত হৈছে। অসমে **২০১৫ চনৰ পৰা ৰাষ্ট্ৰীয় খাদ্য সুৰক্ষা আইন** কাৰ্যকৰী কৰিছে, যাৰ অধীনত বৰ্তমান **৭০ লাখতকৈ** অধিক পৰিয়াল অন্তৰ্ভুক্ত হৈছে আৰু প্ৰায় **২.৪৫ কোটি নাগৰিক** উপকৃত হৈছে। PMGKAY-ৰ অধীনত বিনামূলীয়া চাউল বিতৰণ অব্যাহত আছে। কেৱল **২০২৫ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহতেই ১.৩৫ লাখ মেট্ৰিক টন চাউল** আৱণ্টন কৰা হৈছিল। বিগত দুবছৰত প্ৰায় **৬২ লাখ নতুন উপভোক্তাক** বিনামূলীয়া খাদ্যশস্য যোগানৰ আওতালৈ অনা হৈছে।

৫.১১.২ পুষ্টি সুৰক্ষা অধিক শক্তিশালী কৰিবলৈ মোৰ চৰকাৰে NFSA-ৰ অধীনৰ পৰিয়ালসমূহক **সুলভ মূল্যৰ মচুৰ দাইল, চেনি আৰু নিমখ** প্ৰদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। ফলত **২০২৬ চনৰ জানুৱাৰী** মাহৰ পৰা ৰেচন কাৰ্ডধাৰী পৰিয়ালসমূহে বিনামূলীয়া চাউলৰ লগতে **সুলভ মূল্যত ১ কেজিকৈ মচুৰ দাইল, চেনি আৰু নিমখ লাভ কৰিছে**, যাৰ ফলত মূল্যবৃদ্ধিৰ সময়ত খাদ্য সুৰক্ষা নিশ্চিত হৈছে।

৫.১১.৩. সমগ্ৰ ৰাজ্যতে **প্ৰধানমন্ত্ৰী উজ্জ্বলা যোজনাৰ** অধীনত **প্ৰায় ৫০.০২ লাখ এলপিজি সংযোগ** স্থাপন কৰাৰ জৰিয়তে স্বচ্ছ ৰন্ধন ইন্ধনৰ সুবিধাও যথেষ্ট বৃদ্ধি পাইছে।

৫.১১.৪. উৎপাদকৰ পক্ষত চৰকাৰে **ন্যূনতম সমৰ্থন দৰৰ কাৰ্যকলাপৰ** জৰিয়তে কৃষকসকলক সহায় কৰি আহিছে। **থাৰিফ বিপণন ঋতু ২০২৫-২৬ৰ** বাবে বিকেন্দ্ৰীকৃত ক্ৰয় পদক্ষেপৰ সমালোচনাত্মকভাৱে **৭.৫ লাখ মেট্ৰিক টন** ধান ক্ৰয়ৰ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। সৰিয়হৰ এম এছ পি ক্ৰয় আৰু ধান, সৰিয়হ তথা মাকৈ/গোমধানৰ বাবে এম এছ পিৰ ওপৰত অতিৰিক্ত ৰাজ্যিক সহায়ে কৃষকৰ আয় বৃদ্ধি কৰিছে।

৫.১২ সকলোৰে বাবে সুৰক্ষিত খোৱাপানী আৰু বহনক্ষম অনাময় ব্যৱস্থা নিশ্চিত কৰা

৫.১২.১. জল জীৱন অভিযান আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত অসমৰ মাত্ৰ ১.৫৪ শতাংশ গ্ৰাম্য পৰিয়ালেহে কাৰ্যক্ষম ঘৰুৱা টেপ সংযোগৰ সুবিধা লাভ কৰিছিল। আজি প্ৰায় **৫৯ লাখ গ্ৰাম্য পৰিয়ালক** উপকৃত কৰি এই কভাৰেজ **৮১ শতাংশতকৈও** অধিকলৈ বৃদ্ধি পাইছে। এই মাত্ৰাত উপনীত হ'বলৈ **২৭,৫৩৯খন** নল যোগে পানী যোগান **আঁচনিত** মঞ্জুৰী প্ৰদান কৰা হৈছিল, ইয়াৰে **১৯,০০১খন** আঁচনি সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে **আৰু পৰিচালনা** তথা, **তহাৱধানৰ** বাবে **ৰাজহুৱা** **প্ৰতিষ্ঠানসমূহক** গতাই দিয়া হৈছে। তদুপৰি **৯৯.৩৭ শতাংশ** গ্ৰাম্য বিদ্যালয় আৰু **৯০.৫৩ শতাংশ** অংগনবাড়ী **কেन्द्रক** অবিৰত পানী যোগানৰ সৈতে সংযোগ কৰা হৈছে।

৫.১২.২. পানী যোগান আঁচনিৰ কাৰ্যকৰণ আৰু তহাৱধানৰ বাবে **১৮,৫০০ৰো** **অধিক স্বজল মিত্ৰক** প্ৰশিক্ষিত আৰু নিয়োজিত কৰা হৈছে, আনহাতে **৪,৫০০ আঁচনি**য়ে এতিয়া **পানী উপভোক্তা সমিতিৰ** জৰিয়তে পানীৰ শুদ্ধ সংগ্ৰহ কৰি আছে।

৫.১২.৩. অনাময়ৰ ক্ষেত্ৰত **৯০ শতাংশতকৈ** অধিক **গাঁৱে** **অ'ডিএফ** **প্লাছ** **আদৰ্শ** **মৰ্যাদা** লাভ কৰাত অসমে **১০০ শতাংশ** **অ'ডিএফ** **প্লাছ** **গাঁৱৰ** **মৰ্যাদা** লাভ কৰিছে। **কঠিন** আৰু **তৰল** **আৱৰ্জনা** ব্যৱস্থাপনাৰ সৈতে **মোকাবিলা** কৰিবলৈ সমগ্ৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত **আধুনিক** **বাহন,** **প্লাষ্টিক** **আৱৰ্জনা** **ব্যৱস্থাপনা** **ইউনিট,** **গোবৰ-ধন** **জৈৱ** **গেছ** **প্ৰকল্প** আৰু **বিদ্যালয়সমূহত** **নলীত** **পচন** **সাৰ** **ইউনিট**ৰ সুবিধাৰে **২৭,০০০ৰো** **অধিক** **সামগ্ৰী** **সংগ্ৰহৰ** **কেन्द्र** স্থাপন কৰা হৈছে।

৬. জনসাধাৰণৰ সৱলীকৰণঃ এখন সুস্থ, দক্ষ আৰু সৰ্বাংগীন অসম গঢ়ি তোলা

৬.১. স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ

৬.১.১. আমাৰ চৰকাৰখনে প্ৰতিজন নাগৰিকৰ স্বাস্থ্য আৰু কল্যাণক অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। কেৱল ২০২৫ চনতে **৭.১ লাখতকৈ** অধিক **জন্ম** আৰু **১.৯৫ লাখ** **মৃত্যু** ডিজিটেল প্ৰক্ৰিয়াৰে পঞ্জীয়ন কৰা হৈছিল, য'ত প্ৰসাৰ আৰু দক্ষতা উভয়কে প্ৰতিফলিত কৰি **৯৭ শতাংশতকৈ** অধিক **খবৰ** **পোৱা** **পৰিঘটনাক** **আধুনিক** **প্ৰক্ৰিয়াৰ** জৰিয়তে **থান-**

খিত লগোৱা হৈছিল। ধাৰাবাহিকতা আৰু সুগমতা নিশ্চিত কৰি **৬০ লাখতকৈ অধিক হাতেৰে প্ৰৱিষ্টি** কৰা পুৰণি অভিলেখ ডিজিটাইজ কৰা হৈছে।

৬.১.২. ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য মিছনৰ অধীনত মাতৃ আৰু শিশু স্বাস্থ্য সূচকসমূহত উল্লেখযোগ্য উন্নতি পৰিলক্ষিত হৈছে। অসমৰ **প্ৰসূতি মাতৃৰ মৃত্যুৰ হাৰ ২০০৪-০৬** চনত প্ৰতি লাখ নৱজাতকৰ জন্মৰ বিপৰীতে **৪৮০ৰ পৰা বৰ্তমান ১১০লৈ** হ্রাস পাইছে। আনহাতে, নৱজাতকৰ মৃত্যুৰ হাৰ প্ৰতি **১,০০০** জীৱিত জন্মৰ বিপৰীতে বৰ্তমান **৩০লৈ** হ্রাস পাইছে। সেইদৰে মুঠ প্ৰজনন হাৰ **২.০লৈ** হ্রাস পাইছে, যিয়ে প্ৰজনন আৰু শিশু স্বাস্থ্যক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতি প্ৰদৰ্শন কৰিছে।

৬.১.৩. বিনামূলীয়া ডায়েলাইছিছ সেৱাই ১০ লাখৰো অধিক ছেছনৰ সৈতে **৩৩,৮৩৫ জন ৰোগীৰ** কাষ চপাৰ জৰিয়তে স্বাস্থ্যসেৱাৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু বিশেষ সেৱাসমূহ যথেষ্ট সম্প্ৰসাৰিত হৈছে। জন্মগত হৃদৰোগৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ জৰিয়তে **১৩,৭৩৯ টা শিশু** উপকৃত হৈছে। মিছন স্মাইলৰ অধীনত ফটা ওঁঠ বা তালুৰ বিনামূলীয়া অস্ত্ৰোপচাৰে **২২,৭৫৫ টা শিশুক** সহায় কৰে। **চাহ বাগিচাৰ ১.৭৯ লাখৰো অধিক গৰ্ভৱতী মহিলাই** মাতৃস্বৰ স্বাস্থ্যৰ সহায়ক হোৱাকৈ **১৭৫.৮ কোটি টকাৰ** মজুৰি ক্ষতিপূৰণ লাভ কৰে।

৬.১.৪. ৫.৯৯ লাখতকৈ অধিক শিশুক সামৰি লোৱা নিয়মীয়া প্ৰতিষেধক প্ৰদান, য'ত **৯২ শতাংশ সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষেধক** প্ৰদান কৰা হৈছে আৰু পালছ পলিঅ' অভিযানে **৯৬-৯৯ শতাংশ কভাৰেজ** লাভেৰে প্ৰতিষেধক আৰু জনস্বাস্থ্য অভিযানসমূহকো শক্তিশালী কৰা হৈছে।

৬.১.৫. আয়ুষ সঞ্চালকালয়ে নিৰ্মাণৰত ৫০খন **বিছনায়ুক্ত চিকিৎসালয়**, একেলগে থকা **৭৮খন অ'পিডি**, **১৮টা আয়ুষ শাখা** আৰু **৯৭খন ঔষধালয়**ৰ জৰিয়তে পৰম্পৰাগত আৰু সংহত স্বাস্থ্যসেৱাক আগুৱাই নিছে। যোগ আৰু সুস্থতাৰ পদক্ষেপেও **৪,৪০০ৰো** অধিক কেম্পাছৰ জৰিয়তে প্ৰায় **৪ লাখ** হিতাধিকাৰীৰ কাষ চাপে।

৬.২ মহিলা আৰু শিশু উন্নয়ন

৬.২.১ মিছন সঞ্চম **অংগনৱাড়ী আৰু পোষণ ২.০ৰ** জৰিয়তে আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যজুৰি প্ৰাৰম্ভিক শিশুৰ যত্ন আৰু মাতৃৰ পুষ্টিৰ ভেটি অধিক শক্তিশালী কৰিছে।

বৰ্তমান অসমত ৬২,১৪২টা অংগনৱাডী কেন্দ্ৰ কাৰ্যৰত হৈ আছে, যাৰ জৰিয়তে ২৮.৭ লাখৰো অধিক শিশু, গৰ্ভৱতী মহিলা আৰু দুক্ষপান কৰোৱা মাতৃ উপকৃত হৈছে। গুণগত মান আৰু অধিক উন্নত কৰাৰ লক্ষ্যৰে ৯,০৫৪টা মডেল অংগনৱাডী কেন্দ্ৰৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে, য'ত শিশু অনুকূল আন্তঃগাঁথনি, নিৰাপদ ভৱনকে ধৰি পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা, বিশুদ্ধ খোৱা পানী আৰু বাধামুক্ত প্ৰৱেশ ব্যৱস্থা অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে।

৬.২.২ এই প্ৰচেষ্টাসমূহৰ পৰিপূৰক হিচাপে মিছন শক্তিৰ অধীনত মহিলাকেন্দ্ৰিক পদক্ষেপসমূহে সুৰক্ষা, মৰ্যাদা আৰু আৰ্থিক ক্ষমতাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। **প্ৰধান মন্ত্ৰী মাত্ৰ বন্দনা যোজনা, বেটী বচাও বেটী পঢ়াও**, ৱান ষ্টপ চেণ্টাৰসমূহ আৰু কিশোৰী ছোৱালী আৰু কৰ্মৰত মহিলাৰ বাবে সহায়ক সেৱাসমূহে একেলগে হাজাৰ হাজাৰ হিতাধিকাৰীক সহায় কৰিছে।

৬.৩ শিক্ষা: প্ৰাথমিক, মাধ্যমিক আৰু ডিজিটেল শিক্ষা

৬.৩.১ শিক্ষা মানৱ উন্নয়নৰ মূল আধাৰ হিচাপে অৱিৰত আছে। **বিদ্যালয় শিক্ষাৰ** অধীনত ১১.৭৯ লাখ পাঠ্যপুথি বিতৰণ কৰা হৈছে, ৩.২৩ লাখ শিক্ষাৰ্থীয়ে **চাইকেল লাভ** কৰিছে আৰু ২৪৭,৫৬৮ গৰাকী শিক্ষাৰ্থীয়ে **মাচুল ৰেহাইৰ সুবিধা** লাভ কৰিছে। সমগ্ৰ শিক্ষা আঁচনিৰ জৰিয়তে ৮২৮টা অতিৰিক্ত শ্ৰেণীকোঠা, ৭৫৫টা **শৌচাগাৰ**, ২৯৬টা **সৌৰ পেনেল** আৰু ৫,৭১৬টা **মধ্যাহ্ন ভোজনৰ ৰান্ধনীশাল** নিৰ্মাণ কৰি নগৰ আৰু গ্ৰাম্য বিদ্যালয়সমূহৰ পৰিকাঠামো শক্তিশালী কৰা হৈছে। অন্তৰ্ভুক্তিমূলক শিক্ষাৰ জৰিয়তে প্ৰায় ৫৬,৯৬১ গৰাকী বিশেষ প্ৰয়োজনীয়তা থকা শিক্ষাৰ্থী (CWSN), ৯৬,৮৯৯ গৰাকী বিদ্যালয়-বহিৰ্ভূত শিশু আৰু ১৭,০০০ৰো অধিক ছোৱালী **কম্বুৰবা গান্ধী বালিকা বিদ্যালয় (KGVB)**ত সুবিধা লাভ কৰিছে। ডিজিটেল ব্যৱস্থাই শ্ৰেণীকোঠাসমূহক ৰূপান্তৰ কৰিছে— ৰাজ্যজুৰি ৭,২৯৭টা **স্মাৰ্ট ক্লাছ**, ২,৮৫৪টা **টেলি-শ্ৰেণীকোঠা** আৰু ৪৪৭টা **তথ্য আৰু যোগাযোগ প্ৰযুক্তি (ICT) পৰীক্ষাগাৰ** স্থাপন কৰা হৈছে।

৬.৪ উচ্চতৰ আৰু কাৰিকৰী শিক্ষা

৬.৪.১. চৰকাৰে উচ্চ আৰু প্ৰযুক্তিগত শিক্ষাৰ আন্তঃগাঁথনি বিস্তাৰ আৰু আধুনিকীকৰণ অব্যাহত ৰাখিছে। **৬খন নতুন অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়** আৰু **৫খন নতুন**

পলিটেকনিক প্রতিষ্ঠান নিৰ্মাণৰ কাম চলি আছে। একেদৰে **ডিব্ৰুগড় পলিটেকনিক** সম্পূৰ্ণ অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়লৈ উন্নীত কৰা হৈছে। ভাষণৰ প্ৰথমত উল্লেখ কৰা উদ্যোগসমূহৰ উপৰিও, উদ্যোগ-সংলগ্ন **উৎকৃষ্টতা কেন্দ্ৰ (Centres of Excellence)** পলিটেকনিকসমূহত কাৰ্যকৰী হৈছে আৰু অভিযান্ত্ৰিক তথা প্ৰযুক্তিগত প্রতিষ্ঠানসমূহত আৰু **১২টা অতিৰিক্ত উৎকৃষ্টতা কেন্দ্ৰ** স্থাপনৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।

৬.৪.২. শ্বহীদ কনকলতা বৰুৱা ৰাজ্যিক বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আধাৰশিলা স্থাপন এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মাইলৰ খুঁটি হিচাপে পৰিগণিত হৈছে, যাৰ জৰিয়তে ভাৰতৰ প্ৰথম **প্ৰযুক্তিগত-বৃত্তিগত শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ বিশ্ববিদ্যালয়** প্রতিষ্ঠাৰ দিশত আগবাঢ়িছে। **৫৩৯গৰাকী নিয়মীয়া অধ্যাপক** আৰু **১২৭গৰাকী জ্যেষ্ঠ প্ৰশিক্ষক** নিয়োগৰ জৰিয়তে শৈক্ষিক সামৰ্থ্য শক্তিশালী কৰা হৈছে। প্রতিষ্ঠানসমূহৰ বিস্তাৰৰ অন্তৰ্গতভাৱে নতুন মহাবিদ্যালয়, নতুন শাখা আৰু **৭খন মহাবিদ্যালয়ক ৰাজ্যিক বিশ্ববিদ্যালয়লৈ** উন্নীত কৰা হৈছে।

৬.৪.৩. সামৰ্থ ই-গভৰ্ণেন্স ছুইটৰ জৰিয়তে ডিজিটেল গৱৰ্ণমেণ্ট ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠানিক ৰূপত প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে, যি এতিয়া **৬৫০ৰো অধিক প্রতিষ্ঠানে** গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে এক বছৰৰ ভিতৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নামভৰ্তি **২.৩৪ লাখৰ পৰা ৩.০৩ লাখৰো অধিকলৈ** বৃদ্ধি পাইছে, আৰু মহিলা অংশগ্ৰহণকাৰীৰ উৎসাহজনকভাৱে বৃদ্ধি হৈছে। চিকিৎসা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো উল্লেখযোগ্য উন্নতি সাধন হৈছে **চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ** সংখ্যা **৭খনৰ পৰা ১৪খনলৈ** বৃদ্ধি হৈছে আৰু এম.বি.বিএছ আসনৰ সংখ্যা **১,০০০ৰ পৰা ১,৮৭৫লৈ** বৃদ্ধি পাইছে।

৬.৫. বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ জৰিয়তে ভৱিষ্যত বিনিয়োগ

৬.৫.১. অসমে দ্ৰুতগতিত বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি পৰিবেশ শক্তিশালী কৰিছে। **গুৱাহাটী তাৰকাগৃহক বিশ্বমানৰ হাইব্ৰিড ব্যৱস্থা,** নিমজ্জিত ৩-ডি থিয়েটাৰ আৰু ভাৰ্চুৱেল ৰিয়েলিটি শিক্ষণ প্লেটফৰ্মৰ সৈতে উন্নীত কৰা হৈছে। লগতে **গুৱাহাটী ছায়েন্স চিটি - প্ৰথম পৰ্যায়** আন্তঃক্ৰিয়াশীল স্থান আৰু বিজ্ঞান গেলাৰীৰ সৈতে উদ্বোধনৰ বাবে সাজু হৈছে।

৬.৫.২. ৰাজ্যই নিজৰ **প্ৰথম উপগ্ৰহটো আছাম ছেট (AssamSat)** হিচাপে ঘোষণা কৰিছে আৰু ISROৰ সহযোগত **"নেট্ৰা স্পেচ পৰিস্থিতিমূলক সজাগতা কেন্দ্ৰ"**

(NETRA Space Situational Awareness Centre) স্থাপন কৰিছে, যাৰ জৰিয়তে অসমক ৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ আৰু ভূ-স্থানিক সেৱাৰ মানচিত্ৰত সুদূৰ স্থান প্ৰদান কৰা হৈছে।

৬.৬. চাহ জনজাতি আৰু আদিবাসী কল্যাণ

অসমৰ অৰ্থনীতি আৰু সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যত গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়োৱা চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিকসকলৰ প্ৰতি বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে।

৬.৬.১. অসমৰ চাহ উদ্যোগৰ ২০০ বছৰ পূৰ্ণ হোৱা উপলক্ষে চৰকাৰে ২০২৫-২৬ বৰ্ষৰ বাজেটত **মুখ্যমন্ত্ৰীৰ এটি কলি দুটি পাত (Mukhya mantri Eti Koli Duti Paat)আঁচনিৰ** অধীনত ছয় লাখৰো অধিক চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিকক **এককালীন ৫,০০০ টকাকৈ** আৰ্থিক সাহায্য ঘোষণা কৰিছে। এই ব্যৱস্থাৰ বাবে প্ৰায় **৩৪২ কোটি টকাৰ** বাজেট ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

৬.৬.২. অসমৰ প্ৰায় ১৭% জনসংখ্যাৰ **চাহ জনজাতি আৰু আদিবাসী সম্প্ৰদায়ৰ** বাবে লক্ষ্যভিত্তিক কাৰ্যসূচীসমূহ শিক্ষা, দক্ষতা বিকাশ আৰু যুৱ শক্তিকৰণত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। বৃত্তি আৰু আৰ্থিক সহায়ৰ জৰিয়তে প্ৰায় **৭৪,২৪০ গৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী** লাভান্বিত হৈছে। **৬৩টা মহাপ্ৰভুৰ জগন্নাথ কমিউনিটি হল আৰু দক্ষতা কেন্দ্ৰ (Mahaprabhu Jagannath community halls and skill centres)** সম্পূৰ্ণ কৰি সমাজিক পৰিকাঠামো সুদূৰ কৰা হৈছে। তদুপৰি ক্ৰীড়া একাডেমী আৰু মুখ্যমন্ত্ৰীৰ চাহ জনজাতি আৰু আদিবাসী ফুটবল প্ৰতিযোগিতাৰ জৰিয়তে যুৱ প্ৰতিভাৰ অংশগ্ৰহণ উৎসাহিত কৰা হৈছে।

৬.৬.৩. চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিকসকলৰ মৰ্যাদা আৰু স্থিৰতা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ **অসম ফিক্সেছন অৱ চিলিং লেণ্ড হ'ল্ডিং (সংশোধন) আইন,২০২৫ (Assam Fixation of Ceiling on Land Holdings (Amendment) Act, 2025** প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে। এই আইন অনুসৰি শ্ৰমিক লাইনত বসবাস কৰা শ্ৰমিকসকলক স্থায়ী বাসিন্দাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰা হৈছে। এই ঐতিহাসিক পদক্ষেপে এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ গোটৰ ভূমিৰ অধিকাৰ নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা। ইয়ে প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনা (PM AwasYojana), জল জীৱন মিছন আদি কল্যাণমূলক আঁচনিসমূহৰ সৈতে সমন্বয় সাধন কৰি পানী, পৰিষ্কৰণতা, শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সুবিধাৰে সুৰক্ষিত বাসস্থান গঢ়ি তুলিবলৈ সহায় কৰিছে।

৬.৬.৪ ৩৫৪ খন চাহ বাগিচা চিকিৎসালয়ৰ ভিতৰত ১৯৮খন আয়ুস্মান আৰোগ্য মন্দিৰলৈ উল্লীতকৰণৰ জৰিয়তে চাহ বাগিচা অঞ্চলৰ ২৩.৬৯ আৱাসীক উপকৃত কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে ভ্ৰাম্যমান চিকিৎসা গোটৰ দ্বাৰা প্ৰত্যন্ত অঞ্চলৰ ৫.৬৫ লাখ লোকক সামৰি লোৱা হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰা চাহ বাগিচা অঞ্চলৰ স্বাস্থ্য আৰু সামাজিক সুৰক্ষা শক্তিশালী কৰা হৈছে।

৬.৬.৫. শ্বহীদ দয়াল দাস পানিকা স্বনিয়োজন আঁচনিৰ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে স্ব-নিয়োজনৰ দ্বাৰা যুৱ সৰলীকৰণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰা বিগত চাৰি বছৰত ৩০,০০০ হেজাৰ স্ব-নিয়োজিত যুৱক-যুৱতীয়ে বিত্তীয় সাহায্য লাভ কৰিছে। **ত্ৰিপক্ষীয় আদিবাসী শান্তি চুক্তিৰ অধীনত আদিবাসী কল্যাণ উন্নয়ন পৰিষদ গঠন কৰা হৈছে, এই পৰিষদক ৫০০ কোটি টকাৰ উন্নয়ন পেকেজ আগবঢ়োৱা হৈছে।**

৬.৭. সামাজিক ন্যায়, সমতা আৰু সাংবিধানিক অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

৬.৭.১. অনুসূচিত জাতিৰ কল্যাণ চৰকাৰৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। ২০২২ চনৰ পৰা ঘৰুৱা অত্যৱশ্যকীয় সামগ্ৰী, শিক্ষা আৰু ক্ৰীড়া সামগ্ৰী আদিৰ ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে আত্মসহায়ক পদক্ষেপৰ অধীনত ৫০,০০০ হিতাধিকাৰীয়ে সাহায্য লাভ কৰিছে। এ পি এছ চি আৰু ইউ পি এছ চি প্ৰাৰম্ভিক পৰীক্ষাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰা ৬১৭ গৰাকী অনুসূচিত জাতিৰ প্ৰাৰ্থীক বিত্তীয় সাহায্য আগবঢ়োৱাৰ লগতে ৫৪,৫০০ গৰাকী শিক্ষাৰ্থীক মেট্ৰিকৰ পূৰ্বৰ আৰু পিছৰ জলপানি প্ৰদানৰ জৰিয়তে শিক্ষাৰ দিশত উত্তৰণ ঘটোৱা হৈছে। অনুসূচিত জাতিৰ লোকৰ বসতিপ্ৰধান অঞ্চলত ২০৫ টা আদৰ্শ অংগনবাদী কেন্দ্ৰ আৰু ৪৯৬ টা সামূহিক ভৱন নিৰ্মাণৰ দ্বাৰা সামূহিক আন্তঃগাঁথনি শক্তিশালী কৰা হৈছে।

৬.৭.২. অন্যান্য পিছপৰা জাতিৰ লোকৰ বাবেও শিক্ষাৰ সৈতে জড়িত বিষয়ত গতিশীলতাৰ আৰু প্ৰতিযোগিতামূলক প্ৰস্তুতিক অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰা হৈছে। ২০২৩-২৪ আৰু ২০২৪-২৫ বৰ্ষত ১.১৮ লাখতকৈ অধিক অ'বিচি শিক্ষাৰ্থী মেট্ৰিকৰ পূৰ্বৰ আৰু পিছৰ জলপানিৰ জৰিয়তে উপকৃত হৈছে। আনহাতে এ পি এছ চি আৰু ইউ পি এছ চি প্ৰাৰম্ভিক পৰীক্ষাত অৰ্হতা অৰ্জনকাৰী ৩,১০০ প্ৰাৰ্থীয়ে বিত্তীয় সাহায্য লাভ কৰিছে। অৰ্থনৈতিক অংশগ্ৰহণ আৰু আত্মনিৰ্ভৰ কৰি তোলাৰ বাবে ২৯,০০০ ব্যক্তিক জীৱন নিৰ্বাহৰ সাহায্য আৰু অত্যৱশ্যকীয় সম্পদৰ দ্বাৰা উপকৃত কৰা হৈছে।

৬.৭.৩. প্ৰগতিশীল আৰু অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে বিশেষভাৱে সক্ষমসকলক সহায় কৰি সবলীকৰণ কৰা হৈছে। আনুষ্ঠানিক শিক্ষা লাভৰ ব্যৱস্থাক সম্প্ৰসাৰণৰ বাবে ২০২৫-২৬ শৈক্ষিক বৰ্ষৰ পৰা 'চাইন লেংগুৱেজ' পাঠ্যক্ৰম অসমত আৰম্ভ কৰা হৈছে। সহজে ঢুকি পোৱা ভাষা অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ আৰু মৰ্যাদাৰ দিশত চৰকাৰে প্ৰতিশ্ৰুতি ৰক্ষা কৰি 'হেমকোষ' অসমীয়া অভিধানক সফলতাৰে ব্ৰেইলীলৈ ৰূপান্তৰ কৰিছে যি হৈছে দেশৰ ভিতৰতে আঞ্চলিক ভাষাৰ একমাত্ৰ ব্ৰেইলী অভিধান।

৬.৭.৪. আমাৰ চৰকাৰে জনজাতীয় সম্প্ৰদায়সমূহৰ কল্যাণক বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে আৰু অসমৰ সামাজিক তথা উন্নয়ন যাত্ৰাত তেওঁলোকৰ প্ৰধান অৱদানসমূহক স্বীকৃতি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এই সময়ছোৱাত ৫৫,৫৫২ গৰাকী অনুসূচিত জনজাতি শিক্ষাৰ্থীয়ে মেট্ৰিকৰ পূৰ্ব আৰু পিছৰ জলপানি লাভ কৰিছে। আনহাতে ১,৭০৭ গৰাকী মেধাৱী শিক্ষাৰ্থীক ভাতামূলক আঁচনিৰ জৰিয়তে সহায় কৰা হৈছে। গুণগত আৱাসী শিক্ষা প্ৰদানৰ লক্ষ্যৰে সমগ্ৰ ৰাজ্যতে পাঁচখন একালব্য আদৰ্শ আৱাসিক বিদ্যালয় আৰম্ভ কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে অনাগত বিদ্যায়তনিক বৰ্ষত দুখন অতিৰিক্ত বিদ্যালয় আৰম্ভ কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।

৬.৭.৫. জনজাতীয় অঞ্চলত জীৱন নিৰ্বাহ আৰু স্বাস্থ্য সেৱা শক্তিশালী কৰা হৈছে। জনজাতীয় গাঁওসমূহত খেতি পথাৰত যান্ত্ৰিকীকৰণৰ সাহায্যৰ দৰে পদক্ষেপৰ জৰিয়তে বন ধন বিকাশ কেন্দ্ৰৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হৈছে। যাৰ ৩৫৮ টা সম্প্ৰতি কৰ্মক্ষম হৈ আছে আৰু 'ছিকল চেল এনিমিয়া'ৰ এটা চিকিৎসা কেন্দ্ৰকে ধৰি বিশেষ সুবিধা থকা চিকিৎসা ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলা হৈছে। আমাৰ চৰকাৰে প্ৰত্যন্ত আৰু সুব্যৱস্থাই ঢুকি নোপোৱা অঞ্চলত আয়ৰ সুৰক্ষা, উন্নয়ন, স্বাস্থ্যসেৱা আৰু সামূহিক ৰোগ প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলাৰ দিশত কাম কৰি আছে।

৬.৭.৬. বড়োলেণ্ড ক্ষেত্ৰীয় পৰিষদীয় অঞ্চলত খলুৱা উৎসৱসমূহৰ উত্তৰণৰ বাবে সহায় কৰি থকা হৈছে। মৰাণ, মটক, টাই আহোম, কোচ-ৰাজবংশী আৰু চুতীয়া সম্প্ৰদায়ক সামৰি ব্যাপক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। শিক্ষাক্ষেত্ৰত সংৰক্ষণ আৰু সম্প্ৰদায়ভিত্তিক প্ৰশাসনীয় স্বীকৃতি প্ৰদানৰ লগতে তেওঁলোকৰ পৰিচয় সুৰক্ষাৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি কাম কৰিছে। তদুপৰি অসমৰ উন্নয়নৰ যাত্ৰাত তেওঁলোকৰ সম অংশগ্ৰহণ নিশ্চিত কৰিছে।

৬.৮ সংখ্যালঘু আৰু সামাজিক ন্যায়

৬.৮.১ সামাজিক ন্যায় আৰু সবলীকৰণ বিভাগে লক্ষ্যভিত্তিক প্ৰতিষ্ঠানিক আৰু কল্যাণমূলক ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে দুৰ্বল আৰু সংখ্যালঘু গোষ্ঠীসমূহৰ প্ৰয়োজনীয়সমূহ সমাধান কৰি আহিছে।

৬.৮.২ সকলোৰে বাবে মৰ্যাদা আৰু সুৰক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তাক স্বীকাৰ কৰি, আমাৰ চৰকাৰে **ট্ৰান্সজেণ্ডাৰ কল্যাণ পৰিষদ** গঠন কৰি আৰু গুৱাহাটীত **তৃতীয় নিৱাস** নামৰ এক নিষ্ঠাবান আশ্ৰয় গৃহ পৰিচালনাৰ জৰিয়তে ট্ৰান্সজেণ্ডাৰ সম্প্ৰদায়ৰ বাবে সমৰ্থনক প্ৰতিষ্ঠানিক ৰূপ দিছে।

৬.৮.৩ ৰাজ্যৰ মাদকদ্রব্য আসক্তিৰ সমস্যা সমাধানৰ প্ৰতি দৃঢ় প্ৰতিশ্ৰুতিৰ অংশস্বৰূপে, অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত **ছমটা নিচামুক্তি আৰু পুনৰ্বাসন কেন্দ্ৰ** স্থাপন কৰা হৈছে, যিবোৰ **অসম ৰাজ্য এন্টি-ড্ৰাগছ আৰু নিষিদ্ধকৰণ পৰিষদ**ৰ সমৰ্থনত পৰিচালিত হৈ আছে।

৬.৮.৪ ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক দায়িত্বসমূহ সহজভাৱে সম্পাদন কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে **হজ তীৰ্থযাত্ৰা** বাবে সুকলমে সমন্বয় আৰু প্ৰশাসনিক সমৰ্থন নিশ্চিত কৰিছে, যাৰ জৰিয়তে যুটীয়া ৰাজ্যিক হজ সমিতিৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত ২০২৫ চনত অসম আৰু চুবুৰীয়া **উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যৰ ২,৫৩৪ গৰাকী হজযাত্ৰীয়ে** সফলতাৰে হজ যাত্ৰাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। **সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰমাণপত্ৰ অনলাইনযোগে প্ৰদানৰ প্ৰৱৰ্তনে** স্বচ্ছতা দৃঢ় কৰাৰ উপৰি কল্যাণমূলক সেৱা লাভ কৰাটো অধিক সহজ কৰিছে।

৬.৯ বিশেষ অঞ্চলৰ কেন্দ্ৰীভূত উন্নয়ন

৬.৯.১ অসমৰ ভৌগোলিক, সাংস্কৃতিক আৰু প্ৰতিষ্ঠানিক বৈচিত্ৰ্যতাৰ বাবে এক পৃথক আৰু সৰ্বাংগীন বিকাশৰ দৃষ্টিভংগীৰ প্ৰয়োজন। **বড়োলেণ্ড আৰু পাৰ্বত্য জিলাসমূহৰ** (কাৰ্বি আংলং আৰু ডিমা হাছাও) **৬ষ্ঠ** অনুসূচীত এলেকা, যিবোৰ স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদৰ জৰিয়তে শাসিত, সেইবোৰত সাংবিধানিক সুৰক্ষাকৰচক সন্মান জনাই মানৱ উন্নয়ন আৰু আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টি দ্বৰাণিত কৰাৰ বাবে বিশেষভাৱে প্ৰস্তুত কৰা হস্তক্ষেপৰ প্ৰয়োজন। একে সময়তে, **বৰাক উপত্যকা**, যাৰ এক সুকীয়া ভাষিক, অৰ্থনৈতিক

আৰু সংযোগৰ প্ৰত্যাহ্বান আছে, তাৰ সম্পূৰ্ণ সম্ভাৱনা মুকলি কৰিবলৈ এক সমৰ্পিত প্ৰতিষ্ঠানিক আৰু বিত্তীয় মনোযোগৰ প্ৰয়োজন।

৬.১০. বড়োলেণ্ড টেৰিটৰিয়েল ৰিজিয়ন (বিটিআৰ)

৬.১০.১. বড়োলেণ্ড টেৰিটৰিয়েল ৰিজিয়নত মানৱ উন্নয়ন, আন্তঃগাঁথনি আৰু যুৱ সবলীকৰণৰ ওপৰত এক স্পষ্ট মনোযোগেৰে উন্নয়নৰ কাম কৰা হৈছে। **মহিলা আৰু শিশু বিকাশৰ** অধীনত, ২০২৪-২৫ **বিত্তীয় বৰ্ষত পোষণ অভিযানৰ অধীনত ১০০% সামৰি** লোৱা হৈছিল, আনহাতে **পিএমএমভিৱাইৰ** অধীনত **৯,৬৫৯ গৰাকী মাতৃয়ে** প্ৰত্যক্ষ লাভ হস্তান্তৰণৰ জৰিয়তে উপকৃত হৈছিল। জ্যেষ্ঠ নাগৰিক আৰু বিশেষভাৱে সক্ষম ব্যক্তিসকলৰ বাবে **এককালীন বিত্তীয় সাহায্যৰ** জৰিয়তে সামাজিক সুৰক্ষা ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰা হৈছে, ইয়াৰ লগতে **২৭২ টা আদৰ্শ অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ** নিৰ্মাণ কৰা হৈছে আৰু আন **৬৭৭ টা নিৰ্মাণৰত** অৱস্থাত আছে।

৬.১০.২. বিটিআৰত স্বাস্থ্যসেৱাৰ ক্ষমতা উল্লেখযোগ্যভাৱে সম্প্ৰসাৰিত হৈছে, **কোকৰাঝাৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়** সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্যক্ষম হৈছে, **এমবিবিএছ আৰু বি.এছ.চি নাৰ্টিং** পাঠ্যক্ৰম কাৰ্যক্ষম হৈছে, আৰু **টাটা ট্ৰাষ্টৰ** সহযোগত এটা **কৰ্কট ৰোগ যত্ন কেন্দ্ৰ** সম্পূৰ্ণ হৈছে। চিকিৎসা আন্তঃগাঁথনি সঁজুলি ক্ৰয়, নতুন নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰু **তামুলপুৰত** সম্প্ৰসাৰণ পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে আৰু অধিক শক্তিশালী কৰা হৈছে, যাৰ ফলত বিটিআৰক এক আঞ্চলিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলা হৈছে।

৬.১০.৩. শিক্ষা আৰু যুৱ ফলাফলত এই গতিশীলতা প্ৰতিফলিত হৈছে। **১,৩০০ৰো অধিক শিক্ষকক** নিযুক্তি দিয়া হৈছে, ডিজিটেল শিক্ষণ আন্তঃগাঁথনি সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে, আৰু **৯,০০০ অৰ্থনৈতিকভাৱে অনগ্রসৰ শিক্ষাৰ্থীক** লক্ষ্য কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে সহায় আগবঢ়োৱা হৈছে। **ছুপাৰ ৫০+ মিছনৰ** অধীনত প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাৰ ফলাফলত **এপিএছচি, আইআইটি/এনআইটি আৰু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ত** নিৰ্বাচন অন্তৰ্ভুক্ত আছে। ক্ৰীড়াৰ ক্ষেত্ৰত, **চিইএম কাপত ৭০,০০০ৰো অধিক যুৱ খেলুৱৈক** জড়িত কৰোৱা হৈছে, আনহাতে কোকৰাঝাৰে একেৰাহে **ডুৰাণ্ড কাপ** সংস্কৰণ আয়োজন কৰি এক ৰাষ্ট্ৰীয় স্থান হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছে। পথ সংযোগ ব্যৱস্থা **৮,১৫০ কি.মি.ৰো অধিক পথ** নিৰ্মাণেৰে শক্তিশালী কৰা হৈছে, যাৰ ভিতৰত আছে নিৰ্মাণৰত প্ৰধান **অসম মালা** কৰিডৰ।

৬.১১. পাৰ্বত্য এলেকা: দুৰ্গম আৰু জনজাতীয় অঞ্চলৰ বাবে কেন্দ্ৰীভূত বিনিয়োগ

৬.১১.১. অসমৰ পাৰ্বত্য জিলাসমূহৰ উন্নয়ন লক্ষ্য নিৰ্ধাৰিত বিত্তীয় সহায় আৰু প্ৰতিষ্ঠান-নেতৃত্বাধীন কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে অব্যাহত আছে। ২০২৫-২৬ বিত্তীয় বৰ্ষত, **কাৰ্বি আংলং আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাৰ্বত্য স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদক** যথেষ্ট আবণ্টন দিয়া হৈছিল, যাৰ ভিতৰত আছে কেএএচিৰ বাবে ৪২০ কোটিতকৈ অধিক এছঅ'পিডি আৰু ২০০ কোটি বিশেষ অনুদান, আৰু এনটিএইচএচিৰ বাবে পথ, ৰাজহুৱা আন্তঃগাঁথনি আৰু সেৱা প্ৰদানক অগ্ৰাধিকাৰ দি বৰ্ধিত এছঅ'পিডি সহায়।

৬.১১.২. **হাফলং আৰু বৈঠালাংছোত** নতুন সুবিধাৰ জৰিয়তে পৰ্যটন আৰু ঐতিহ্য সম্পদসমূহো শক্তিশালী কৰা হৈছে।

৬.১১.৩. আন্তঃগাঁথনি সম্প্ৰসাৰণ কেন্দ্ৰীয় হৈ আছে, কাৰ্বি আংলংজুৰি নতুন পথ উদ্বোধন কৰা হৈছে, **কেএএটিচি পথ উন্নীতকৰণ পেকেজ** কাৰ্যকৰী হৈ আছে, আৰু ডিমা হাছাওত **আদৰ্শ গাঁও, বাঁহৰ উদ্যোগিক পাৰ্ক, হোষ্টেল আৰু দক্ষতা কেন্দ্ৰকে** ধৰি কেন্দ্ৰীভূত সামূহিক সম্পদ সৃষ্টি কৰা হৈছে।

৬.১২. বৰাক উপত্যকা: স্বৰাশ্বিত উন্নয়নৰ বাবে সমৰ্পিত প্ৰতিষ্ঠানিক মনোযোগ

৬.১২.১. দক্ষিণ অসমৰ কৌশলগত গুৰুত্বক স্বীকৃতি দি, চৰকাৰে কাছাৰ, হাইলাকান্দি আৰু শ্ৰীভূমি জিলাৰ বাবে ডিচেম্বৰ ২০২৪ত এক সমৰ্পিত **বৰাক উপত্যকা উন্নয়ন বিভাগ** গঠন কৰিছে। ২০২৫-২৬ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবে, অঞ্চল-ভিত্তিক আন্তঃগাঁথনি দ্ৰুতগতিত আগবঢ়াই নিবলৈ ১০৫ কোটিৰ আবণ্টন প্ৰদান কৰা হৈছে।

৬.১২.২. **অগ্ৰাধিকাৰ তালিকা-১**ৰ অধীনত ৮৮.৪ কোটি টকাৰ প্ৰকল্প ইতিমধ্যে অনুমোদন কৰা হৈছে আৰু কাৰ্যকৰী হৈ আছে, য'ত **এমআৰআই সেৱাকে** ধৰি স্বাস্থ্যসেৱা সুবিধা, সামূহিক আন্তঃগাঁথনি, ক্ৰীড়া সুবিধা আৰু তীৰ্থযাত্ৰাৰ সা-সুবিধা সামৰি লোৱা হৈছে। **অগ্ৰাধিকাৰ তালিকা-২**ৰ অধীনত আৰু ১১১.৬ কোটি টকাৰ প্ৰকল্প বিবেচনাধীন হৈ আছে, য'ত **কৰ্কট ৰোগৰ যত্ন, জিলা চিকিৎসালয়, প্ৰেক্ষাগৃহ, অতিথিশালা আৰু প্ৰধান ৰাষ্ট্ৰীয় চহৰসমূহত বৰাক ভৱন** নিৰ্মাণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে।

৭. মানৱ মূলধনত বিনিয়োগ: দক্ষতা, কৰ্মচাৰীৰ সন্তুষ্টি, যুৱ আৰু ক্ৰীড়া উৎকৰ্ষ শক্তিশালী কৰা

৭.১. চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ সুবিধা

মানৱ মূলধন অসমৰ দীৰ্ঘম্যাদী বিকাশৰ বাবে কেন্দ্ৰীয়, আৰু সেয়েহে, চৰকাৰে কেন্দ্ৰীভূত কৰ্মচাৰী কল্যাণমূলক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। এইবোৰৰ ভিতৰত আছে বেংকিং বুজাবুজিৰ চুক্তিৰ জৰিয়তে আগতীয়া দৰমহা উলিওৱাৰ দৰে ব্যৱস্থা, লগতে আপোন ঘৰ আৰু আপোন বাহন, যিয়ে বিত্তীয় নমনীয়তা, সুলভ আৱাস, আৰু ব্যক্তিগত গতিশীলতা প্ৰদান কৰে। ইয়াক পৰিপূৰক কৰি, মাতৃ-পিতৃ বন্দনা আঁচনিৰে এক শাসন ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিফলন ঘটায় যিয়ে পেছাদাৰী প্ৰতিশ্ৰুতিৰ লগতে আৱেগিক সুস্থতা, পাৰিবাৰিক বন্ধন, আৰু সাংস্কৃতিক ধাৰাবাহিকতাক মূল্য দিয়ে।

৭.২. দক্ষতা, নিযুক্তি আৰু উদ্যোগীকৰণ

৭.২.১. চৰকাৰে নিযুক্তি প্ৰদানৰ ব্যৱস্থাক আধুনিকীকৰণ কৰাৰ কাম অব্যাহত ৰাখিছে। অসমে আজি **৫২ টা নিয়োগ বিনিময় কেন্দ্ৰ** আৰু **৬ টা আঞ্চলিক কাৰ্যালয়** পৰিচালনা কৰে, যাক **সেৱা সেতু** আৰু **অসম জব পৰ্টেল** দৰে ডিজিটেল প্লেটফৰ্মৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত, যিয়ে অনলাইন পঞ্জীয়ন, নিযুক্তি ট্ৰেকিং আৰু জব-ফেয়াৰৰ সুবিধা প্ৰদান কৰে। বছৰটোত গঠনমূলক কেৰিয়াৰ পৰামৰ্শ কাৰ্যসূচীয়ে ৰাজ্যখনৰ **৪৩,০০০ৰো অধিক যুৱক-যুৱতীক** জড়িত কৰিছিল।

৭.২.২. লক্ষ্য নিৰ্ধাৰিত আয় আৰু শৈক্ষিক সহায় আঁচনিৰে এই প্ৰচেষ্টাসমূহক পৰিপূৰক কৰিছে। **জীৱন অনুপ্ৰেৰণা** আঁচনিৰ অধীনত, দিব্যাংগকে ধৰি **২,১১২ গৰাকী গৱেষকে** ডিবিটিৰ জৰিয়তে **৫.৩ কোটি টকা** প্ৰত্যক্ষ বিত্তীয় সাহায্য লাভ কৰিছে। সমান্তৰালভাৱে, জীৱন প্ৰেৰণা আঁচনিৰে **৪৮,৩১৯ গৰাকী নতুনকৈ স্নাতক হোৱা যুৱক-যুৱতীক** পৰিৱৰ্তনকালীন আয়ৰ সহায় আগবঢ়াইছে, যাৰ অধীনত বাৰ মাহৰ বাবে **প্ৰতিমাহে ২,৫০০ টকা** প্ৰদান কৰা হৈছে।

৭.২.৩. অসমে **৫৮ টা বিভিন্ন ট্ৰেডৰ** সুবিধা থকা **১৫০টা উদ্যোগিক প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান** নিৰ্মাণেৰে এক শক্তিশালী দক্ষতা পৰিৱেশতন্ত্ৰ গঢ়ি তুলিছে। ইয়াৰ জৰিয়তে বৰ্তমান ৰাজ্যখনত **বছৰি ২৯ হাজাৰ প্ৰশিক্ষাৰ্থীৰ** প্ৰশিক্ষণ ক্ষমতা উপলব্ধ হৈছে। দেশৰ আগশাৰীৰ উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠান যেনে টাটা টেকন'লজিছ, এল এণ্ড টি কনষ্ট্ৰাকচন,

শ্ৰী শ্ৰী ট্ৰাষ্ট আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় দ্বৈত প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানৰ দৰে উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে গাঁথনিগত অংশীদাৰিত্বৰ জৰিয়তে উদ্যোগ ৪.০, উৎকৃষ্টতা কেন্দ্ৰ আৰু আধুনিক নিৰ্মাণ দক্ষতা কেন্দ্ৰসমূহ কাৰ্যকৰী কৰা হৈছে।

৭.২.৪ অসম দক্ষতা বিকাশ অভিযানৰ অধীনত কৰ্মসংস্থাপন-সংলগ্ন প্ৰশিক্ষণৰ ফলত **প্ৰায় ৪,৩৮৪ টা কৰ্মসংস্থাপন** পোৱা গৈছে, আনহাতে উত্তৰ-পূব দক্ষতা কেন্দ্ৰই বহিঃৰাজ্যৰ কৰ্মসংস্থাপনৰ সুযোগকে ধৰি **৬৫৬ টা চাকৰি নিযুক্তিৰ সুবিধা** প্ৰদান কৰিছে। **অসম দক্ষতা বিশ্ববিদ্যালয়ে**, ব্যৱহাৰিক শিক্ষণ আৰু চাকৰিৰ সময়ত বাধ্যতামূলক প্ৰশিক্ষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি **২০৩০ চনৰ ভিতৰত বছৰি ১০,০০০ যুৱক-যুৱতীক দক্ষতা** প্ৰদান কৰাৰ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰিছে।

৭.৩ : শ্ৰমিক কল্যাণ আৰু শ্ৰমিক সুৰক্ষা

৭.৩.১ শ্ৰমিক সকলৰ মাজত স্বাস্থ্যসেৱা আৰু সামাজিক সুৰক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰতো উল্লেখযোগ্য অগ্ৰগতি লাভ কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। বৰ্তমান **ছখন চাহ-বাগিচা জিলাত ৪০ টা ভ্ৰাম্যমাণ চিকিৎসা ইউনিট** কাৰ্যক্ষম হৈ আছে, যাৰ ফলত বাগিচাৰ শ্ৰমিকসকলৰ বাবে অত্যাৱশ্যকীয় স্বাস্থ্যসেৱাৰ সুবিধা উন্নত হৈছে।

৭.৩.২ **২০২১ চনৰ পৰা ৩,৭০৭টা নতুন কাৰখানাৰ** পঞ্জীয়নৰ ফলত **১.১১ লাখৰো অধিক শ্ৰমিকক** বিধিগত সুৰক্ষাৰ অধীনলৈ অনা হৈছে। বৰ্তমান ৰাজ্যৰ সকলো জিলাতে কৰ্মচাৰীৰ ৰাজ্যিক বীমা আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হৈছে।

৭.৪ : ক্ৰীড়া আৰু যুৱ উন্নয়ন

৭.৪.১ যুৱক-যুৱতীসকলৰ ব্যস্ততা, অনুশাসন আৰু উৎকৃষ্টতাৰ বাবে ক্ৰীড়াই এক শক্তিশালী আহিলা হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। **খেলমহাৰাণৰ** পদক্ষেপে অভূতপূৰ্ব পৰিসৰ লাভ কৰিছে, যাৰ ফলস্বৰূপে ইয়াৰ প্ৰথম সংস্কৰণত **৫২.৭ লাখ যুৱক-যুৱতী** আৰু দ্বিতীয় সংস্কৰণত **২০২০ত ৭৬.৬ লাখ যুৱক-যুৱতীৰ** অংশগ্ৰহণ ৰেকৰ্ড কৰা হৈছে। প্ৰযুক্তি-সক্ষম মূল্যায়ন আৰু বৈজ্ঞানিক প্ৰতিভা চিনাক্তকৰণৰ ফলত উন্নত প্ৰশিক্ষণ বাবে **১২৮০ জনতকৈ অধিক আশাব্যঞ্জক খেলুৱৈক** নিৰ্বাচিত কৰা হৈছে।

৭.৪.২ অসমৰ খেলুৱৈসকলে ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মঞ্চত প্ৰশংসনীয় প্ৰদৰ্শন আগবঢ়াই ৰাষ্ট্ৰীয় গেমছত ৩৪ টা আৰু খেলো ইণ্ডিয়া ইউথ গেমছত ২৫ টা পদক লাভ কৰাৰ লগতে **এছিয়ান ইউথ গেমছত** প'ডিয়ামত স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। **মহিলা ক্ৰিকেট বিশ্বকাপ** আৰু **মহিলা টি-২০ অন্ধ ক্ৰিকেট বিশ্বকাপতো** ভাৰতৰ বিজয়ী দলসমূহৰ অংশ হিচাপে থকা ৰাজ্যখনৰ খেলুৱৈসকলে অসমলৈ ৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি কঢ়িয়াই আনিছে। ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰশিক্ষক অংশীদাৰিত্বৰ সহযোগত **গুৱাহাটী, যোৰহাট আৰু কোকৰাঝাৰত** থকা উচ্চ প্ৰদৰ্শন কেন্দ্ৰসমূহে অভিজাত প্ৰশিক্ষণ ব্যৱস্থাক শক্তিশালী কৰি তোলাৰ লগতে **খেল মহাৰণ ৩.০** আৰু আৱাসিক উচ্চ প্ৰদৰ্শন শিবিৰৰ পৰিকল্পনাৰে ইয়াক আৰু অধিক সুদৃঢ় কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।

৮ : পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন

৮.১ পৰিৱেশ সুৰক্ষা আমাৰ উন্নয়ন কাৰ্যসূচীৰ কেন্দ্ৰীয় বিষয় হৈয়ে আছে। মোৰ চৰকাৰে বনাঞ্চলৰ ভূমি সুৰক্ষিত কৰাৰ বাবে নিৰ্ণায়কভাৱে কাম কৰিছে আৰু ২০২১-২২ চনৰ পৰা সংৰক্ষিত অঞ্চলৰ ভিতৰত **৩,৭২৫ হেক্টৰ ভূমিকে ধৰি ১৪,৭৯৫ হেক্টৰ** ভূমি উদ্ধাৰ কৰিছে। আনহাতে অধিসূচনাৰ জৰিয়তে **৯৭,৭২৬ হেক্টৰ ৰাজহ ভূমি সংৰক্ষিত বনাঞ্চললৈ** সম্প্ৰসাৰণ কৰা হৈছে। **কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাভিত্তিক ডিজিটেল নিৰীক্ষণ ব্যৱস্থা**, জিআইএছ ডেচব'ৰ্ড আৰু সংহত ব্যৱস্থাপনা মঞ্চৰ জৰিয়তে বন শাসন শক্তিশালী কৰা হৈছে।

৮.২ বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ ফলাফল শক্তিশালী হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। **গড়ৰ চোৰাং চিকাৰৰ ক্ষেত্ৰত, শূন্য সহনশীলতা** বলবৎকাৰী কাঠামো আৰু চোৰাং চিকাৰ বিৰোধী ইউনিটৰ জৰিয়তে গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰ ৰোধ কৰাৰ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত আছে। **'গজ মিত্ৰ আঁচনি**ৰ অধীনত মানুহ-বন্যপ্ৰাণী উচ্চ সংঘাতপূৰ্ণ পাঁচখন জিলাত বাসস্থান পুনৰুদ্ধাৰ আৰু বাস্তৱ সময়ৰ অনুসৰণৰ হস্তক্ষেপৰ জৰিয়তে মানুহ -বন্যপ্ৰাণী সংঘাত প্ৰশমনৰ ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰা হৈছে।

৮.৩ : খনি, খনিজ আৰু শক্তি : দায়িত্বশীল সম্পদ উন্নয়ন

৮.৩.১ খনি আৰু খনিজ বিভাগে ৰাজহ সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট পাৰদৰ্শিতা প্ৰদৰ্শন কৰিছে যাৰ ফলত **২০২৪-২৫ বিত্তীয় বৰ্ষত** প্ৰায় ৪০০০ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিবলৈ

সক্ষম হৈছে, আৰু ২০২৫-২৬ বিত্তীয় বৰ্ষত ২০২৫ চনৰ ডিচেম্বৰলৈকে ২,৬১৪ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে। ডিমা হাছাও জিলাৰ সাতটা চূণশিলৰ কুৱেৰী ৬২,৭৬৯ কোটি টকাত নিলাম কৰা হৈছে। ইয়াৰ ফলত লীজৰ সময়ছোৱাত প্ৰায় ১০,০০০ কোটি টকাৰ ৰয়েল্টি লাভ হ'ব।

৮.৩.২ অসমে খনিজ খণ্ড সংস্কাৰৰ বাবে **ষ্টেট একশ্যন প্লেন**ৰ সকলো উপাদান সফলতাবে সম্পূৰ্ণ কৰিছে আৰু ইয়াৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা ৫০০ কোটি টকা উদগনি হিচাপে লাভ কৰিছে।

৮.৩.৩ খনন ক্ষতিগ্ৰস্ত অঞ্চলৰ কল্যাণ নিশ্চিত কৰা হৈছে **জিলা খনিজ ফাউণ্ডেচন**ৰ জৰিয়তে, যিয়ে পানী যোগান, স্বাস্থ্য, শিক্ষা আদিৰ ৮০০ৰো অধিক প্ৰকল্পৰ বাবে পুঁজিৰে ৩২৬.৮ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে।

৮.৩.৪ **শক্তি খণ্ডত অসমে অ'এ এল পিৰ** অধীনত প্ৰত্যক্ষ তেল অন্বেষণৰ জৰিয়তে এক ঐতিহাসিক মাইলৰ খুঁটি অৰ্জন কৰিছে। **নামৰূপ-বৰহাট ব্লক**ত তৰল খাৰুৱা তেল আৱিষ্কাৰ কৰিছে, য'ত ৰাজ্যৰ ১০% অংশগ্ৰহণৰ স্বার্থ জড়িত হৈ আছে।

৯. সীমান্ত সুৰক্ষা, চুক্তিৰ ৰূপায়ণ আৰু কৌশলগত বিকাশ

৯.১. প্ৰশাসনিক সংস্কাৰৰ জৰিয়তে সীমান্ত ব্যৱস্থাপনা আৰু ঐতিহাসিক প্ৰতিশ্ৰুতিৰ সংবেদনশীল ক্ষেত্ৰসমূহো সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে। মেঘালয়ৰ সৈতে অসমৰ সীমা বিবাদ নিষ্পত্তিৰ প্ৰথম পৰ্যায়ৰ কাম সম্পূৰ্ণ হৈছে, য'ত ১২ টা **চিনাক্ত কৰা এলেকাৰ ভিতৰত ৬ টা অঞ্চলক** সামৰি লোৱা হৈছে, ২০২২ চনৰ মাৰ্চত স্বাক্ষৰিত এক বুজাবুজিৰ চুক্তিৰ পিছত এয়া সম্পন্ন হৈছে। একেদৰে, ২০২৩ চনৰ এপ্ৰিলত অৰুণাচল প্ৰদেশৰ সৈতে স্বাক্ষৰিত বুজাবুজিৰ চুক্তিৰ অধীনত সমীক্ষা আৰু স্তম্ভ নিৰ্ধাৰণৰ বাবে সন্মতীয়ুক্ত সীমাৰ ২৪৩.৮ **কিলোমিটাৰ** গ্ৰহণ কৰা হৈছে। মুঠতে, ৭১ খন **বিবাদিত গাঁৱৰ** বাবে এটা সমাধান প্ৰক্ৰিয়া কৰা হৈছে।

৯.২. সীমান্ত ব্যৱস্থাপনাৰ আন্তঃগাঁথনি শক্তিশালী কৰিবলৈ **বিত্তীয় বৰ্ষ ২০২২-২৩** ৰ পৰা **প্ৰতিখন সীমান্ত আউট পোষ্টৰ** বাবে ৫ লাখ টকাৰ অনুদান প্ৰদান কৰা হৈছে। আন্তঃৰাজ্যিক সীমান্তত নতুন বিঅ'পি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে আৰু কৌশলগত স্থানত ৫০ টা **অতিৰিক্ত বিঅ'পি** স্থাপনৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। তদুপৰি, ভাৰত-বাংলাদেশ

আৰু ভাৰত-ভূটান সীমান্তৰ ১৪০ খন কৌশলগত গাঁওক ভাইব্ৰেন্ট ভিলেজ কাৰ্মসূচী-২ৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা হৈছে, যাৰ জৰিয়তে নিৰাপত্তা আৰু বিকাশৰ উদ্দেশ্যসমূহ শক্তিশালী হৈছে।

১০. আভ্যন্তৰীণ নিৰাপত্তা, আইন প্ৰয়োগ আৰু ন্যায় প্ৰদান

১০.১ নতুন ফৌজদাৰী আইনসমূহ ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত অসম এক ৰাষ্ট্ৰীয় নেতা হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছে আৰু ৭৮.১৩ শতাংশ স্ক্ৰাৰৰ সৈতে দেশৰ ভিতৰতে প্ৰথম স্থান লাভ কৰিছে, যি ৰাষ্ট্ৰীয় গড়তকৈ বহু ওপৰত। অপৰাধৰ হাৰ ২০২১ চনত প্ৰতি লাখ জনসংখ্যাৰ বিপৰীতে ৩৭৯-ৰ পৰা ২০২৫ চনত ১২১.৬-লৈ হ্রাস পাইছে। মুঠ পঞ্জীয়ন হোৱা অপৰাধৰ সংখ্যা ২০২১ চনৰ ১.৩৩ লাখ গোচৰৰ পৰা ৭২ শতাংশ হ্রাস পাই ২০২৫ চনত প্ৰায় ৩৮,০০০ হৈছে। মহিলাৰ বিৰুদ্ধে হোৱা অপৰাধ ২০২১ চনৰ ২৯,০৪৬ টা গোচৰৰ পৰা ৮৭ শতাংশ হ্রাস পাই ২০২৫ চনত ৩,৯১৫ টা হৈছে। শিশুৰ বিৰুদ্ধে হোৱা অপৰাধো ৫,২৮২ টাৰ পৰা হ্রাস পাই ২০২৫ চনত ৪,৭৫৩ টা হৈছে।

১০.২ ইমিগ্ৰেশ্যন (অসমৰ পৰা বহিষ্কাৰ) আইন ১৯৫০-ৰ প্ৰয়োগ: ২০২১ চনৰ মে' মাহৰ পৰা ২০২৫ চনলৈকে বিদেশী ন্যায়াধিকৰণৰ দ্বাৰা ৫৯,৭৫৭ টা গোচৰ নিষ্পত্তি কৰা হৈছে আৰু ৩০,২৬৪ জন ব্যক্তিক বিদেশী হিচাপে ঘোষণা কৰা হৈছে। এই সময়ছোৱাত (মে' ২০২১ - ২০২৫), ঘোষিত বিদেশী (DFNs), দোষী সাব্যস্ত বিদেশী (CFNs) আৰু নতুনকৈ অহা অবৈধ অনুপ্ৰৱেশকাৰী সহ মুঠ ১,৫১৭ জন ব্যক্তিক বিতাড়ন / ওভতাই পঠোৱা হৈছে।

১০.৩ বিশেষ সঁহাৰি ক্ষমতা শক্তিশালী কৰিবলৈ অসম আৰক্ষীৰ অধীনত বীৰসীমা, ডলডলি, গেলেকী, পাভৈ আৰু অম্বিকাপুৰত পাঁচটা নতুন কমাণ্ডো বেটেলিয়ন গঠনৰ কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে। চাইবাৰ আৰু ফৰেনচিক পুলিচিঙৰ ক্ষেত্ৰত উত্তৰ-পূব অঞ্চলৰ ভিতৰত প্ৰথমটো ৰাষ্ট্ৰীয় চাইবাৰ ফৰেনচিক লেবৰেটৰী লাচিত বৰফুকন পুলিচ একাডেমীত কাৰ্যক্ষম কৰা হৈছে।

১০.৪ জাল নোট আৰু সৰবৰাহকাৰী নেটৱৰ্কৰ বিৰুদ্ধে চলোৱা অভিযানত ৬৪৫ জন ব্যক্তিক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছে। একেদৰে, নকল সোণৰ সৈতে জড়িত ৩১৩ টা গোচৰ ধৰা পৰিছে আৰু ২,০২৬ কিলোগ্ৰাম নকল সোণ জব্দ কৰা হৈছে।

১০.৫ আমাৰ চৰকাৰে দুৰ্নীতিৰ বিৰুদ্ধে এক দৃঢ় আৰু আপোচহীন দৃষ্টিভংগী গ্ৰহণ কৰিছে। ২০২১ চনৰ পৰা ২৯৪ টা গোচৰত ২৪০ টা সফল ট্ৰেপ অপাৰেচন (Trap Operations) চলোৱা হৈছে, যিটো পূৰ্বৰ দশকৰ তুলনাত ৰেকৰ্ড কৰা ৭৬ টা অপাৰেচনতকৈ লক্ষণীয়ভাৱে অধিক। ইয়াৰ ভিতৰত ২৭২ জন চৰকাৰী বিষয়া-কৰ্মচাৰী আৰু ২২ জন মধ্যভোগী অন্তৰ্ভুক্ত আছে।

১০.৬ মাদক দ্ৰব্যৰ বিৰুদ্ধে ধাৰাবাহিক অভিযানত অসমে ২০২১ চনৰ পৰা ২০২৫ চনৰ নৱেম্বৰ মাহৰ ভিতৰত NDPS এক্টৰ অধীনত অভিলেখ সংখ্যক ১৪,৫০৩ টা গোচৰ পঞ্জীয়ন কৰিছে, যাৰ ফলত ২৩,০০০ তকৈও অধিক ব্যক্তিক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছে আৰু আনুমানিক ২,৯০০ কোটি টকাতকৈ অধিক বজাৰ মূল্যৰ ড্ৰাগছ জব্দ কৰা হৈছে। ই পূৰ্বৰ দশকসমূহৰ তুলনাত গ্ৰেপ্তাৰৰ সংখ্যা প্ৰায় চাৰিগুণ আৰু উদ্ধাৰ হোৱা সামগ্ৰীৰ পৰিমাণ কেইবাগুণো বৃদ্ধি পোৱাটো সূচায়।

১০.৭ সমালোচনাভাৱে, ভূমি বেদখলৰ দীৰ্ঘদিনীয়া সমস্যাসমূহ সমাধানৰ বাবে নিৰ্ণায়ক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। উচ্ছেদ অভিযানৰ জৰিয়তে মুঠ ১.৪৫ লাখ বিঘা ভূমি উদ্ধাৰ কৰা হৈছে, যাৰ ভিতৰত বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য, ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান আৰু সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১.১ লাখ বিঘা ভূমি, ২৬,৭১৩ বিঘা চৰকাৰী খাচ ভূমিৰ লগতে VGR/PGR আৰু অন্যান্য ৰাজহুৱা শ্ৰেণীৰ অধীনত থকা ভূমি অন্তৰ্ভুক্ত আছে। এই প্ৰচেষ্টাসমূহে ৰাজহুৱা সম্পত্তি, পাৰিপাৰ্শ্বিক অখণ্ডতা আৰু বৈধ ভূমি ব্যৱহাৰ সুৰক্ষিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মোৰ চৰকাৰৰ সংকল্প প্ৰতিফলিত কৰে।

আমাৰ চৰকাৰৰ কাৰ্যকালৰ এই খতিয়ান সামৰণি মৰাৰ সময়ত, শাসন ব্যৱস্থা, আন্তঃগাঁথনি, সমাজ কল্যাণ আৰু আঞ্চলিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰি কৰা উন্নয়নমূলক এই পদক্ষেপসমূহে অসমৰ জনসাধাৰণৰ আশা-আকাংক্ষাক দায়িত্বশীলভাৱে সঁহাৰি জনোৱাৰ নিৰন্তৰ প্ৰচেষ্টাকে প্ৰতিফলিত কৰিছে। ৰূপান্তৰৰ এই যাত্ৰাত আমি আগুৱাই যোৱাৰ লগে লগে আমাৰ চৰকাৰ এই ক্ষেত্ৰত সচেতন যে প্ৰগতি কেৱল উদ্দেশ্যৰ দ্বাৰা জোখা নহয়, বৰঞ্চ ধাৰাবাহিক কৰ্মতৎপৰতা আৰু বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ ফলপ্ৰসূ ৰূপায়ণৰ দ্বাৰাহে জোখা হয়।

আমাৰ প্ৰাচীন প্ৰজ্ঞাই আমাক সোঁৱৰাই দিয়ে যে “উদ্যমেন হি সিধ্যন্তি কাৰ্য্যাদি ন মনোৱথৈঃ”—অৰ্থাৎ কেৱল আকাংক্ষাৰ দ্বাৰা নহয়, নিৰন্তৰ প্ৰচেষ্টাৰ জৰিয়তেহে ফলাফল লাভ কৰিব পৰা যায়। একে সময়তে, আমি এই বিষয়েও সমানেই

সচেতন যে উন্নয়ন সদায় মূল্যবোধ আৰু ভাৰসাম্যৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হ'ব লাগিব। এই চিৰস্থায়ী নীতিসমূহৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হৈ আমাৰ চৰকাৰ এক অন্তৰ্ভুক্তিমূলক, দায়িত্বশীল আৰু আঞ্চলিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা উন্নয়নৰ বাবে দৃঢ় প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ, যাতে বিকাশৰ সুফল সমাজৰ প্ৰতিটো শ্ৰেণী আৰু আমাৰ ৰাজ্যৰ প্ৰতিটো প্ৰান্তৰ লোকে লাভ কৰিব পাৰে।

মই এতিয়া এই আলোচনাৰ বিষয়সমূহ এই সন্মানীয় সদনৰ আগত দাঙি ধৰিছোঁ আৰু আমাৰ এই দায়িত্ববোধ আগুৱাই লৈ যোৱাৰ ক্ষেত্ৰত আপোনালোক সকলোৰে সফলতা কামনা কৰিছোঁ।

জয় আই অসম!

জয় হিন্দ!